

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 8. júna 2010 (11.06)
(OR. en)**

10659/10

**PESC 738
FIN 233
PE 245
ELARG 42
COWEB 167**

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Delegácie
Č. predch. dok.: 10665/09 PESC 735 FIN 206 PE 214 ELARG 31 COWEB 102 + COR 1 + COR 2
Predmet: Výročná správa vysokého predstaviteľa Európskej únie pre zahraničné veci
a bezpečnostnú politiku pre Európsky parlament o hlavných aspektoch
a základných možnostiach v oblasti SZBP (písm. G bod 43 Medziinštitucionálnej
dohody zo 17. mája 2006) – **2009**

**DOKUMENT RADY O HLAVNÝCH ASPEKTOCH A ZÁKLADNÝCH
MOŽNOSTIACH V OBLASTI SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ
A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKY (SZBP) PREDLOŽENÝ EURÓPSKEMU
PARLAMENTU PRI UPLATŇOVANÍ PÍSM. G
(ODSEK 43) MEDZIINŠTITUCIONÁLNEJ DOHODY
ZO 17. MÁJA 2006**

- 2009 -

ČASŤ I: POHĽAD SPÄŤ NA ROK 2009.....	6
A. RIEŠENIE HROZIEB A CELOSVETOVÝCH VÝZIEV	6
1. <u>Šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov</u>	6
2. <u>Konvenčné zbrane</u>	8
3. <u>Terorizmus</u>	10
4. <u>Energetická bezpečnosť</u>	11
5. <u>Zmena klímy a bezpečnosť</u>	13
B. REGIONÁLNE KONFLIKTY A NESTABILNÉ SITUÁCIE	15
1. <u>Blízky východ</u>	15
2. <u>Ázia</u>	16
3. <u>Afrika</u>	18
4. <u>Latinská Amerika</u>	20
C. BUDOVANIE STABILITY V EURÓPE A MIMO NEJ	21
1. <u>Európska perspektíva ako stabilizačný prvok</u>	21
2. <u>Intenzívnejšia spolupráca so susedmi</u>	26
3. <u>Riešenie krízy a dlhotrvajúcich konfliktov v susedstve</u>	27
D. PRÍSPEVOK K ÚČINNEJŠIEMU MULTILATERÁLNEMU PORIADKU	32
1. <u>Činnosť v kontexte multilaterálnych rámcov</u>	32
2. <u>Posilňovanie vlastnej zodpovednosti regiónov</u>	36
E. PODPORA DEMOKRACIE, ĽUDSKÝCH PRÁV A PRÁVNEHO ŠTÁTU	41
<u>Ľudské práva a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti</u>	43
2. <u>Ľudské práva a SZBP</u>	43
3. <u>Ľudské práva a SZBP</u>	47
4. <u>Boj proti beztretnosti</u>	48
F. PODPORA PARTNERSTIEV VO SVETE	50
1. <u>Upevňovanie vzťahov so strategickými partnermi</u>	50
Spojené štáty americké.....	50
Ruská federácia.....	51
Čína	52
India	54

Mexiko	55
Brazília	55
Japonsko	56
Kanada	57
Južná Afrika	57
G. ÚČINNEJŠÍ, SCHOPNEJŠÍ A JEDNOTNEJŠÍ	58
<u>1. Predchádzanie konfliktom</u>	58
<u>2. Posilňovanie SBOP</u>	59
<u>3. Diverzifikácia SBOP</u>	65
<u>4. Väčšia jednotnosť a účinnosť</u>	69
ČASŤ II – VYHLIADKY NA ROK 2010.....	71
PRÍLOHA I: Legal acts in the CFSP area	81
PRÍLOHA II: Appearances by representatives of the Council in the European Parliament in the field of CFSP/ESDP in 2009	94
PRÍLOHA III: CFSP budget 2009 - commitment appropriations.....	103

ÚVOD

Výročná správa za rok 2009 sa zaoberá hlavnými aspektmi a základnými možnosťami v oblasti Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) počas českého a švédskeho predsedníctva. Druhá časť správy sa zameriava na budúce výzvy, ktoré prinesie rok 2010.

Medzinárodným záležitostiam v roku 2009 dominovali reakcie medzinárodného spoločenstva na hospodársku a finančnú krízu. V oblasti energetickej bezpečnosti sa naďalej riešili mnohé geostrategické výzvy, ktorým Európska únia čelí. Vysokú prioritu v zahraničnopolitickej agende EÚ mali aj regionálne konflikty na Blízkom východe, v Jemene, Afganistane/Pakistane, Somálsku a v susedstve Európy. EÚ naďalej stavala na európskej perspektíve ako opornom bode stability prostredníctvom intenzívnejšej spolupráce so susedmi v rámci Európskej susedskej politiky, ktorá nadobudla konkrétnu podobu po vytvorení Východného partnerstva a ďalšej práci zameranej na Úniu pre Stredozemie. Rok sa skončil nevýraznou reakciou na mnohostranné úsilie v oblasti zmeny klímy.

Pokiaľ ide o činnosti v rámci Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP)¹, EÚ pokračovala vo vedení troch vojenských operácií a deviatich civilných misií na celom svete v záujme širšieho medzinárodného spoločenstva. EULEX Kosovo, doteraz najväčšia misia EÚ v oblasti právneho štátu, zriadená jednotnou akciou 2008/124/SZBP², dosiahla plnú operačnú spôsobilosť pri nasadení 1700 medzinárodných príslušníkov polície, sudcov, prokurátorov a colných úradníkov a približne 1000 členov miestneho personálu v celom Kosove.

Nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra znamenal posledný mesiac roka 2009 nový začiatok v spôsobe vedenia zahraničnej politiky EÚ. Kombináciou politických a výkonných nástrojov pod vedením vysokého predstaviteľa zlepšila Európa svoju schopnosť pracovať na plnení svojich cieľov v oblasti zahraničnej politiky.

¹ Pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy Európska bezpečnostná a obranná politika (EBOP).

² Ú. v. EÚ L 42, 16.2.2008, s. 92.

Počas celého roka 2009 predsedníctvo a vysoký predstaviteľ a na pracovnej úrovni vyšší úradníci Generálneho sekretariátu Rady viedli pravidelné konzultácie s Európskym parlamentom (EP) a informovali ho o činnostiach v rámci SZBP³.

Podľa novej inštitucionálnej dohody bude EP naďalej naplno zohrávať svoju úlohu vo vonkajšej činnosti Únie. V súlade s ustanoveniami článku 36 bude vysoký predstaviteľ, ktorý teraz nahrádza predsedníctvo ako vedúci aktér v oblasti SZBP/SBOP, pravidelne konzultovať hlavné aspekty a základné možnosti v oblasti SZBP a SBOP s Európskym parlamentom a informovať ho o vývoji týchto politík. Okrem toho vysoký predstaviteľ zabezpečí, aby sa názory Európskeho parlamentu náležite zohľadnili. Európsky parlament dvakrát ročne zorganizuje rozpravu o pokroku vo vykonávaní Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vrátane Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky.

S Európskym parlamentom sa budú naďalej viesť konzultácie aj o rozpočtových dôsledkoch činností SZBP vrátane financovania bežných nákladov na civilné operácie SZBP a osobitných zástupcov EÚ.

Táto správa sa EP predkladá v súlade s písmenom G bodom 43 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení. Rozsah tejto správy sa obmedzuje na opis činností v rámci SZBP. Ak je to vhodné a potrebné na poskytnutie komplexného prehľadu činností, uvedie sa odkaz na činnosti patriace mimo rozsah pôsobnosti hlavy V Zmluvy o Európskej únii. Správa dopĺňa kapitolu o vonkajších vzťahoch vo výročnej správe o pokroku EÚ, ktorá sa predkladá EP v súlade s článkom 4 Zmluvy o EÚ⁴.

³ Pozri zoznam vystúpení zástupcov Rady v EP v oblasti SZBP/EBOP v roku 2009 v prílohe I.

⁴ Článok 4 Zmluvy z Nice.

ČASŤ I: POHĽAD SPÄŤ NA ROK 2009

A. RIEŠENIE HROZIEB A CELOSVETOVÝCH VÝZIEV⁵

V roku 2009 sa potvrdil globálny rozmer výziev, ktorým EÚ čelí, a ich prepojenosť a zložitosť. Boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a boj proti terorizmu majú v agende EÚ stále vysokú prioritu, pričom stále väčšia pozornosť sa venuje bezpečnostným rizikám vyplývajúcim zo zmeny klímy a zásobovania energiou.

1. Šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov⁶

V roku 2009 EÚ pokračovala vo svojom úsilí na multilaterálnych fórach na základe stratégie EÚ proti šíreniu zbraní hromadného ničenia (ZHN) z roku 2003 a nových smerov činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov. EÚ naďalej podporovala všeobecné uplatňovanie príslušných medzinárodných zmlúv a iných nástrojov a ich úplné vykonávanie. Jadrové ambície Iránu zostávajú vážnym bezpečnostným rizikom a EÚ pri riešení tejto otázky naďalej zohrávala dôležitú úlohu. K prioritám EÚ patrí aj naďalej oblasť ručných a ľahkých zbraní, iných konvenčných zbraní a zbrojných embárg.

Reakcia Iránu na obnovené úsilie viesť zmysluplné rokovania, ktoré vyvinul generálny tajomník/vysoký predstaviteľ spoločne s Čínou, Francúzskom, Nemeckom, Ruskou federáciou, Spojeným kráľovstvom a USA, bola neprimeraná. Preto sa v kontexte dvojitého prístupu obnovili rokovania o možných sankciách.

⁵ Európsky parlament prijal uznesenie o hlavných aspektoch a základných možnostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) v roku 2007, ktoré sa predložilo Európskemu parlamentu 19. februára 2009 v súlade s bodom G odsekom 43 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 (2008/2241 (INI)) (P6_TA-PROV(2009)0074).

⁶ Európsky parlament prijal 24. apríla 2009 uznesenie o nešírení zbraní hromadného ničenia a budúcnosti Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (NPT) (2008/2324(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0333).

Okrem formálneho schválenia embárg BR OSN a obmedzení na úrovni EÚ prijala EÚ rozšírený zoznam položiek s dvojakým použitím, ktoré si vyžadujú povolenie na vývoz do Iránu. Celkovým cieľom EÚ zostáva vybudovanie dlhodobého vzťahu s Iránom založeného na dôvere a spolupráci.

EÚ v súlade s Usmerneniami pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ voči východnej Ázii aj naďalej prispievala k udržaniu mieru a stability na Kórejskom polostrove a maximálny dôraz kladla na dosiahnutie pokroku v oblasti stability regiónu a v otázke nešírenia, a najmä odstránenia jadrových zbraní. EÚ opakovane vyjadrovala výraznú podporu procesu šesťstranných rozhovorov a nabádala na zmierenie medzi oboma kórejskými štátmi. Zrevidovala svoju spoločnú pozíciu týkajúcu sa Severnej Kórey (KLDR) a výrazne transponovala rezolúciu BR OSN 1874, pričom odsúdila jadrový test, ktorý KLDR vykonala v máji 2009, a uložila nové sankcie.

Nešírenie zbraní hromadného ničenia sa rovnako ako v roku 2008 stalo tiež predmetom zmluvných vzťahov EÚ s tretími štátmi. V roku 2009 sa predbežne dohodli doložky o ZHN s Čínou, Južnou Kóreou, štátmi Strednej Ameriky a Líbyou, zatiaľ čo významný pokrok sa dosiahol v rokovaníach s Ruskom, Vietnamom, Thajskom, Singapurom a Filipínami.

EÚ tiež naďalej poskytovala politickú a finančnú podporu organizáciám zaoberajúcim sa nešírením ZHN. Jedným príkladom je nové rozhodnutie Rady prijaté v júli 2009, ktoré vychádza z úspešných skúseností zo spolupráce medzi EÚ a Organizáciou pre zákaz chemických zbraní (OPCW). EÚ pokračovala v snahách nasmerovaných k všeobecnému uplatňovaniu Dohovoru o chemických zbraniach (CWC). Ďalšia podpora sa poskytla Medzinárodnej agentúre pre atómovú energiu (MAAE) vo Viedni. EÚ zostáva kľúčovým darcom fondu pre jadrovú bezpečnosť. Začali sa rokovania o obnovení projektov podporujúcich MAAE.

EÚ na riešenie hrozby biologických zbraní spustila dve jednotné akcie, jednu na podporu dohovoru o biologických a toxínových zbraniach (BTWC) a ďalšiu na podporu Svetovej zdravotníckej organizácie v jej činnostiach v oblasti biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany. Na základe stratégie EÚ pre ZHN z roku 2003, nových smerov činnosti a požiadaviek rezolúcie BR OSN 1540 prijala EÚ 5. mája 2009 vylepšené nariadenie o kontrole vývozov, transferu, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím, ktoré nadobudlo účinnosť 27. augusta 2009.

Okrem zabezpečenia kontroly vývozov, ako to vyplýva z jeho názvu, sa týmto novým nariadením kontroluje na úrovni Únie aj transfer, sprostredkovanie a tranzit položiek s dvojakým použitím.

EÚ začala tiež s vykonávaním rozhodnutia Rady na podporu Haagskeho kódexu správania (HCoC), jediného medzinárodného nástroja zaoberajúceho sa raketovými strelami, ktoré sú primárnymi nosičmi ZHN. Cieľom EÚ je posilniť fungovanie HCoC a dosiahnuť jeho všeobecné uplatňovanie. Dosah na štáty, ktoré nie sú jeho zmluvnými stranami, je preto zásadný.

2. Konvenčné zbrane

Ručné a ľahké zbrane (RLZ)

Počas roka 2009 EÚ naďalej presadzovala otázku ručných a ľahkých zbraní (RLZ) na všetkých multilaterálnych fórach a v politickom dialógu s tretími krajinami v rámci stratégie EÚ pre ručné a ľahké zbrane.

V roku 2009 sa pokračovalo v rozvoji iniciatívy EÚ zameranej na boj proti nedovolenému obchodovaniu so zbraňami prostredníctvom leteckej dopravy a začali sa hľadať spôsoby, ako pôsobiť aj v tretích krajinách. EÚ pokračovala tiež vo vykonávaní svojho projektu na likvidáciu RLZ a nadbytočnej munície na Ukrajine a vypracovala nové rozhodnutie Rady týkajúce sa riadenia zásob, zhromažďovania, registrácie a podávania správ o presune zbraní a likvidácii nadbytočnej munície na západnom Balkáne. Začalo sa aj s prípravou nového rozhodnutia Rady na podporu vykonávania akčného programu OSN týkajúceho sa RLZ so zreteľom na konferenciu o preskúmaní, ktorá sa bude konať v roku 2012.

EÚ popri prebiehajúcich projektoch v oblasti RLZ zameraných na podporu programu na kontrolu ručných a ľahkých zbraní v Strednej Amerike (CASAC) alebo regionálnych organizácií v Afrike, ako sú Hospodárske spoločenstvo štátov západnej Afriky, Hospodárske spoločenstvo stredoafriických štátov alebo Východoafriické spoločenstvo, začala projekt v rámci nástroja stability, ktorého cieľom je podpora boja proti nedovolenému hromadeniu strelných zbraní v Afrike a obchodovaniu s nimi, a to prostredníctvom Regionálneho centra pre ručné a ľahké zbrane (RECSA).

V nadväznosti na prijatie príslušných záverov Rady v roku 2008 začala EÚ začleňovať otázky týkajúce sa RLZ do svojich vzťahov s tretími krajinami aj prostredníctvom vloženia článku o RLZ do príslušných dohôd s nimi. V roku 2009 sa predbežne dohodli doložky o RLZ s Južnou Kóreou, štátmi Strednej Ameriky a Líbyou, zatiaľ čo významný pokrok sa dosiahol v rokovaníach s Ruskom, Vietnamom, Thajskom, Singapurom a Filipínami. Vykonali sa prípravné práce aj na nadviazanie dialógu medzi EÚ a Čínou venovaného otázke RLZ. EÚ tiež podporila Africkú úniu vo vypracovaní stratégie AÚ pre RLZ, ktorá sa má potenciálne prijať v roku 2010.

Kontrola vývozu

V oblasti vývozu konvenčných zbraní sa členské štáty naďalej usilovali o zosúladenie svojich politík na kontrolu vývozu, čím preukázali, že sú odhodlané zabrániť vývozu vojenských technológií a zariadení, ktoré by sa mohli použiť na nežiaduce účely, ako napríklad na vnútornú represiu alebo medzinárodnú agresiu, alebo by mohli prispieť k regionálnej nestabilite.

Vykonávanie spoločnej pozície 2008/944/SZBP ako najucelenejšieho medzinárodného režimu kontroly vývozu zbraní ďalej posilnili napríklad koordinované podporné činnosti a aktualizácia Spoločného zoznamu vojenského materiálu EÚ vo februári 2009.

Na globálnej úrovni EÚ naďalej podporuje rokovania o zmluve o obchode so zbraňami (ATT). Členské štáty EÚ sa aktívne zúčastnili dvoch zasadnutí otvorenej pracovnej skupiny pre ATT, ktoré sa konali v roku 2009, a hlasovali za novú rezolúciu VZ OSN, ktorým sa stanovil rámec pre rokovania o ATT na konferencii VZ OSN v roku 2012. Rada v roku 2009 tiež prijala a vykonala rozhodnutia Rady podporujúce proces rokovaní o ATT pozostávajúci zo šiestich regionálnych seminárov, na ktoré bolo pozvaných viac ako 120 krajín.

3. Terorizmus

EÚ v roku 2009 riešila hrozbu terorizmu v rámci OSN a vo svojich vzťahoch s tretími krajinami, pričom sa riadila zásadou, že účinné opatrenia proti terorizmu a ochrana ľudských práv, základných slobôd a právny štát sú cieľmi, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a podporujú.

V roku 2009 sa formálne i prakticky zintenzívnila spolupráca v boji proti terorizmu so Spojenými štátmi americkými, a to prostredníctvom politického dialógu medzi EÚ a USA na najvyššej úrovni a technického dialógu na pracovnej úrovni. EÚ privítala výzvu prezidenta Obamu na zatvorenie Guantánama a za predpokladu, že základné politické otázky sa budú riešiť vo všeobecnejšom preskúmaní politiky, sa rozhodla pre pozitívnu reakciu. Ministri spravodlivosti a vnútra členských štátov EÚ predstavili 4. júna „rámec podpory“ vrátane mechanizmu na výmenu informácií umožňujúceho prijímať osoby zadržované v Guantáname tým členským štátom, ktoré sú ochotné tak urobiť, pričom o tom informujú svojich partnerov z krajín EÚ a schengenských partnerov.

Spoločné vyhlásenie EÚ a USA vydané 15. júna 2009 poskytuje transatlantický rámec pre spoluprácu v boji proti terorizmu, ktorá je založená na spoločných hodnotách, zásadách právneho štátu, medzinárodnom práve a dodržiavaní ľudských práv.

Zintenzívnil sa politický dialóg s tretími štátmi o budovaní kapacít. V rámci stretnutí trojky s pracovnou skupinou pre terorizmus sa uskutočnili rokovania s USA, Ruskom, Kanadou, Austráliou, Pakistanom, Jemenom atď. Hlavným finančným nástrojom na podporu tretích krajín v ich úsilí pri predchádzaní terorizmu a boji proti nemu je nástroj stability.

V agende EÚ pre boj proti terorizmu majú naďalej vysokú prioritu južná Ázia, najmä Pakistan a Afganistan, krajiny Sahelu, Jemen a Somálsko.

Jednou z prioritných oblastí politiky boja EÚ proti terorizmu je oblasť prevencie a v rámci nej boj proti radikalizácii a náboru, a to nielen v EÚ, ale aj mimo nej.

O aspektoch ľudských práv v boji proti terorizmu sa hovorilo počas rôznych dialógov a konzultácií o ľudských právach, ktoré sa konali v roku 2009, pričom EÚ túto príležitosť využila, aby svojim partnerom pripomenula potrebu zabezpečiť, aby sa právny štát stal kľúčovou zásadou stratégií na boj proti terorizmu.

4. Energetická bezpečnosť⁷

Naše potenciálne a skutočné slabé miesta, pokiaľ ide o zásobovanie energiou, sa naplno prejavili začiatkom roku 2009 v spore o plyn medzi Ruskom a Ukrajinou. V rámci SZBP sa ďalej konsolidovali aspekty energetickej bezpečnosti v dvojstranných vzťahoch EÚ s partnermi a prostredníctvom regionálnych stratégií.

V prípade Ruska je pre náš vzťah v oblasti energetiky príznačná silná vzájomná závislosť: hlavným externým dodávateľom energie pre EÚ je Rusko a najväčším spotrebiteľom uhlíkovodíkov Ruska je EÚ. Zmena vzťahov Ruska v oblasti energetiky s jeho susedmi však od januára 2007 viedla k niekoľkým dvojstranným sporom. Spor o plyn medzi Ruskom a Ukrajinou v januári 2009 mal obzvlášť vážne dôsledky pre občanov a spoločnosti EÚ a stimuloval EÚ k vypracovaniu potrebných opatrení na zlepšenie jej energetickej bezpečnosti (návrhy, ktoré teraz skúmajú členské štáty a Európsky parlament). Kríza zdôraznila potrebu transparentných a predvídateľných vzťahov v oblasti energetiky. K zníženiu rizika narušenia dodávok by mal prispieť mechanizmus včasného varovania v oblasti energetiky medzi EÚ a Ruskom podpísaný 16. novembra 2009.

Oznámenie Ruska o jeho odstúpení od Zmluvy o energetickej charte (ECT) v júli 2009 (s platnosťou od októbra 2009) bolo poľutovaniahodné. EÚ vo svojich kontaktoch s Ruskom dôsledne zdôrazňuje dôležitosť spoločného medzinárodného právneho rámca na ochranu investícií, prepravu energetických produktov a obchodovanie s nimi. EÚ sa zasadí o to, aby sa v novej dohode medzi EÚ a Ruskom, o ktorej sa v súčasnosti rokuje, uplatnili zásady ECT.

⁷ Európsky parlament prijal 17. septembra 2009 uznesenie o energetickej bezpečnosti (Nabucco a Desertec) (P7_TA-PROV(2009)0021).

V apríli 2009 sa podpísalo spoločné vyhlásenie o energii s Bieloruskom a v decembri 2009 sa dosiahla politická dohoda o členstve Moldavskej republiky a Ukrajiny v Energetickom spoločenstve. V priebehu roku 2009 EÚ spoločne s medzinárodnými finančnými inštitúciami ponúkla podporu pre modernizáciu ukrajinskej tranzitnej siete na plyn, reformu ukrajinského plynárenského odvetvia a nákup plynu. O energetických otázkach sa rokovalo s východnými partnermi v rámci platformy Východného partnerstva pre energetickú bezpečnosť.

Dvojstranné rokovania v oblasti energetiky pokračovali s Alžírskom a Líbyou, v decembri 2008 sa podpísalo memorandum o porozumení v oblasti energetiky s Egyptom a v roku 2009 prebehli úspešné rokovania o memorande o porozumení v oblasti energetiky s Irakom (podpísané v januári 2010). V stredozemskej oblasti sa ukončila prvá fáza spolupráce medzi regulačnými orgánmi Euromedu v oblasti energetiky (Medreg), ktorá zahŕňa sedem arabských krajín, Izrael, Palestínu a Turecko, pričom sa na ňu nadviaže v druhej fáze, ktorá sa začne v roku 2010. EÚ, Izrael a Palestínska samospráva v roku 2008 opäťovne nadviazali trojstrannú spoluprácu v oblasti energetiky, ktorá sa však pozastavila v dôsledku krízy v Gaze. Cieľom zostáva vytvorenie spoločného úradu pre energetiku a uľahčenie projektov spoločného záujmu, ako je spoločná izraelsko-palestínska iniciatíva „Slnečná energia pre mier“. V roku 2009 sa ukončila štúdia financovaná EÚ zameraná na podporu projektu „Slnečná energia pre mier“.

Posilnenie energetických dopravných prepojení je jednou z kľúčových prioritných oblastí v rámci stratégie EÚ pre Strednú Áziu. Pražský samit o južnom koridore v máji 2009 a medzivládna dohoda o projekte Nabucco boli dôležitými základnými kameňmi vo vytvorení priamej trasy zo stredoázijských krajín do EÚ, čo je spoločným záujmom oboch strán. Pripravuje sa koncepčný dokument o spolupráci v otázkach energetiky s Uzbekistanom.

5. Zmena klímy a bezpečnosť

GT/VP a Európska komisia predložili v marci 2008 Európskej rade správu⁸, v ktorej sa popisuje, ako môže zmena klímy pôsobiť ako prvok zvyšujúci hrozbu tým, že vyostčuje existujúce napätie v nestabilných alebo zlyhávajúcich štátoch, keďže spôsobuje viac extrémnych poveternostných javov, pokles zrážok, nižšiu úrodnosť a stúpanie hladiny morí. V roku 2009 sa zintenzívnilo plnenie odporúčaní z tohto dokumentu a nadväzných odporúčaní⁹ GT/VP z decembra 2008.

Na základe záverov Rady z decembra 2008 sa Rade pre zahraničné veci (RZV) predložila v decembri 2009 komplexná „spoločná správa o pokroku¹⁰ a nadväzujúce odporúčania pre oblasť zmeny klímy a medzinárodnej bezpečnosti“, v ktorej sa zdôraznila práca vykonaná v uplynulých rokoch v oblasti zmeny klímy a medzinárodnej bezpečnosti (CCIS – „climate change and international security“). Uskutočnili sa štyri prípadové štúdie (regionálne scenáre) zaoberajúce sa CCIS v juhozápadnej Ázii, juhovýchodnej Ázii, Strednej Amerike a ostrovných štátoch Indického a Tichého oceánu. Tieto prípadové štúdie sa detailnejšie zameriavajú na potenciálne bezpečnostné dôsledky v príslušných oblastiach a mali by sa do nich premietiť naše úvahy o vývoji v oblasti prispôsobovania sa zmenám klímy a riadení rizika v oblasti zmeny klímy v týchto regiónoch.

Rada pre zahraničné vzťahy schválila správu a jej odporúčania a uviedla, že zmena klímy a jej dôsledky pre medzinárodnú bezpečnosť tvoria súčasť širšieho programu EÚ pre oblasť klímy a v úsilí EÚ zastávajú kľúčové miesto. Značný pokrok sa dosiahol pri posilňovaní kapacít EÚ v oblasti včasného varovania, analýzy a reakcie na dôsledky pre medzinárodnú bezpečnosť spôsobené zmenou klímy, a to tým, že sa táto otázka začlenila do práce rôznych oddelení Generálneho sekretariátu Rady zároveň s komplexnou koordináciou medzi útvarmi Komisie.

⁸ Pozri „Zmena klímy a medzinárodná bezpečnosť“ (dokument Rady 7249/08).

⁹ Pozri „Zmena klímy a bezpečnosť: Odporúčania vysokého predstaviteľa o nadviazaní na správu vysokého predstaviteľa a Komisie o zmene klímy a medzinárodnej bezpečnosti“ (dokument Rady 16994/1/08 REV1).

¹⁰ Spoločná správa o pokroku a nadväzujúce odporúčania pre oblasť zmeny klímy a medzinárodnej bezpečnosti (CCIS) Rade (dokument Rady 16645/09).

Táto otázka sa stala integrálnou súčasťou programu politického dialógu s tretími krajinami vrátane USA, Ruska, Indie, Japonska a Číny. Neformálne konzultácie sa uskutočnili aj s medzinárodnými a regionálnymi organizáciami, okrem iného OSN, OBSE, NATO a Regionálnym fórom ASEAN-u, ktorých cieľom bolo podporiť rozvíjanie diskusie o zmene klímy, ktorá viedla ku kodanským rokovaniam o zmene klímy.

V júni 2009 sa na Valnom zhromaždení OSN jednomyseľne schválila rezolúcia¹¹, v ktorej „sa vyjadrilo hlboké znepokojenie nad možnými bezpečnostnými dôsledkami zmeny klímy“ a v ktorej sa generálny tajomník OSN vyzýva, aby predložil správu¹² o tejto otázke na 64. Valnom zhromaždení OSN, pričom vedúcu úlohu zohrala EÚ. EÚ prispela k tejto správe, ktorá sa predložila v septembri 2009 a v ktorej sa iniciovala diskusia v rámci príslušných útvarov OSN a medzi nimi.

¹¹ Rezolúcia Valného zhromaždenia OSN A/63/281.

¹² Správa generálneho tajomníka OSN o zmene klímy a jej možných bezpečnostných dôsledkoch A/64/350.

B. REGIONÁLNE KONFLIKTY A NESTABILNÉ SITUÁCIE

Závažnou hrozbou pre bezpečnosť EÚ a jej občanov zostávajú pokračujúce a nové regionálne konflikty, ako aj nestabilita spôsobená slabými štátmi. Ich príčiny sú rozmanité a vyžadujú si rôzne reakcie zo strany EÚ spoločne s inými globálnymi aktérmi a multilaterálnymi a/alebo regionálnymi organizáciami. V nestabilných krajinách a krajinách ovplyvnených konfliktom sa okrem toho vykazuje najpomalší pokrok v dosahovaní rozvojových cieľov tisícročia (MDG).

1. Blízky východ^{13 14}

Dvomi hlavnými udalosťami v súvislosti s izraelsko-palestínskym konfliktom v priebehu roku 2009 boli konflikt v Gaze, ktorý vypukol v posledných dňoch roku 2008 a skončil sa 18. januára 2009, keď Izrael a Hamas jednostranne uzavreli prímerie; a pokračujúce úsilie novej vlády USA na čele s prezidentom Obamom o obnovenie rokovaní medzi oboma stranami prostredníctvom osobitného vyslanca Mitchella.

EÚ naďalej pomáhala pri budovaní palestínskeho štátu, a to aj prostredníctvom svojich misií SBOP (pozri nižšie). Zdá sa, že toto úsilie prinieslo pozitívne výsledky, keď sa Predjordánsko dočkalo hospodárskeho rastu aj vďaka izraelským krokom na zmiernenie obmedzení pohybu. Stále však pretrvávajú vážne obavy, a to najmä pokiaľ ide pokračujúce budovanie osád, situáciu vo východnom Jeruzaleme a o režim prístupu do pásma Gazy a z neho. Zároveň pretrvávajú obavy v súvislosti s patovou situáciou, ktorá nastala pri palestínskom zmierení.

Kroky zamerané na normalizáciu vzťahov medzi Libanonom a Sýriou počas roku 2009 by mohli prispieť k zlepšeniu situácie v regióne. EÚ by mohla v dlhodobom horizonte ponúknuť pomoc a odborné znalosti pri normalizácii situácie na hraniciach medzi týmito dvoma štátmi, konkrétne pri vymedzení hraníc a ich zabezpečení. EÚ poskytla pomoc Libanonu, Sýrii a Jordánsku s cieľom pomôcť ich vládam zvládať veľký počet utečencov z Iraku.

¹³ Európsky parlament prijal 15. januára 2009 uznesenie o situácii v pásme Gazy (P6_TA-PROV(2009)0025).

¹⁴ Európsky parlament prijal 18. februára 2009 uznesenie o humanitárnej pomoci pásmu Gazy (P6_TA-PROV (2009)0057).

EÚ ukončila prácu na dohode o pridružení so Sýriou a navrhla, že ju spolu s touto krajinou podpíše v októbri 2009. Sýria doteraz nevyjadrila súhlas; tvrdí, že potrebuje viac času na preskúmanie potenciálnych dôsledkov tejto dohody. EÚ dúfa, že dohoda sa podpíše v priebehu roku 2010.

Rada reagovala na stúpajúcu nestabilitu v Jemene v roku 2009 a uznala bezpečnostné záujmy EÚ v oblasti Perzského zálivu tým, že prijala komplexný prístup EÚ k Jemenu, ktorý sa vzťahuje na politický dialóg, rozvojovú pomoc, kladie väčší dôraz na koordináciu darcov, budovanie kapacít, humanitárnu pomoc, budovanie štátu a intenzívnejšiu spoluprácu a väčšiu pomoc v boji proti terorizmu. Tento prístup sa bude ďalej rozvíjať a vykonávať spoločne s Jemenom a hlavnými medzinárodnými aktérmi v roku 2010.

EÚ a Irak ukončili v novembri 2009 rokovania o dohode o partnerstve a spolupráci. Až sa táto dohoda podpíše a uzavrie, pôjde o prvú právne záväznú dohodu medzi EÚ a Irakom.

2. Ázia

Rok 2009 bol pre Afganistan a Pakistan ťažký. EÚ sa v priebehu roka intenzívnejšie angažovala a odsúhlasila *plán na posilnenú činnosť EÚ v Afganistane a Pakistane* na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy v októbri a podnikla kroky na jeho vykonávanie. Cieľom akčného plánu EÚ je obnoviť záväzok ku stabilizácii regiónu, keďže situácia v Pakistane a Afganistane je mnohorako prepojená. Obnovený záväzok EÚ si vyžaduje spoluprácu a zodpovednosť zo strany Afganistanu. Regionálni partneri budú musieť v tomto procese zohrať dôležitú úlohu, pretože stabilita regiónu má zásadný význam pre prosperujúci Afganistan a Pakistan.

Zámerom akčného plánu je posilniť vznikajúce strategické partnerstvo EÚ s Pakistanom, a to aj uskutočnením druhého samitu ad hoc v prvom polroku 2010.

EÚ vyslala volebnú pozorovaciu misiu (VPM) na prezidentské voľby a voľby do provinčnej rady v auguste 2009 a zväži možnosť pomoci pri reforme volebného procesu v Afganistane, ako aj možnosť vyslania ďalšej VPM vzhľadom na blížiac sa parlamentné voľby, ktoré sa majú konať na jeseň 2010.

Aby EÚ uľahčila civilnú koordináciu po Lisabonskej zmluve, spojí delegáciu Európskej komisie a úrad OZEÚ v Afganistane a od apríla 2010 bude mať v Afganistane len jedno zastúpenie.

EÚ si zachovala svoj mnohoraký prístup voči Barme/Mjanmarsku, konkrétne zachovaním reštriktívnych opatrení – a ich posilnením po rozsudku v prípade Daw Aung San Su Či v auguste 2009 – pričom naďalej poskytovala humanitárnu pomoc, ako sa vymedzuje v spoločnej pozícii z roku 2006, pričom pokračovala v dialógu a kontaktoch so zodpovednými orgánmi, v rámci ASEM-u, s ASEAN-om, ako aj inými susedmi a podporovala úsilie OSN.

Rada si je vedomá potenciálneho rizika nestability, ktorá by podľa názoru EÚ mohla nastať, ak sa situácia nezlepší, a uvedomuje si, že hlas EÚ a jej požiadavky by mali byť adresované vláde krajiny jasne, a preto v decembri 2009 rozhodla, že zintenzívni svoj dialóg s vojenskými orgánmi s cieľom presadzovať svoj hlavný cieľ: začať prechod k stabilnej demokracii a právnenému štátu na základe inkluzívneho dialógu medzi príslušnými orgánmi a opozíciou a etnickými skupinami a prepustenia všetkých politických väzňov, čo povedie k slobodným a spravodlivým voľbám v roku 2010.

EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s OSN a podobne zmýšľajúcimi spojencami, ako sú USA, Japonsko, Austrália, štáty ASEAN-u a iní.

3. Afrika¹⁵

V Africkom rohu ¹⁶ ¹⁷ bola EÚ dôležitým aktérom v rámci medzinárodného spoločenstva v úzkej spolupráci s inými medzinárodnými partnermi. EÚ spoluorganizovala v Bruseli konferenciu darcov o pomoci sektoru bezpečnosti v Somálsku a aktívne podporila dohodu z Džibuti, ktorá prináša politické a mierové riešenie pre región. V priebehu roku 2009 sa EÚ rozhodla zintenzívniť svoju angažovanosť v Somálsku prostredníctvom komplexného prístupu¹⁸ a prijala politiku týkajúcu sa Afrického rohu, po ktorej nasledovali závery Rady o Africkom rohu¹⁹. EÚ potvrdila svoj záväzok predĺžením mandátu operácie EU NAVFOR Atalanta v rámci SBOP, ktorá stojí v popredí medzinárodných operácií zameraných na boj proti pirátstvu, vytváraním bezprecedentnej úrovne koordinácie v tomto regióne a súhlasom s vytvorením vojenskej misie SBOP s cieľom prispieť k výcviku bezpečnostných síl Somálska²⁰. EÚ podporuje zintenzívnenie úsilia v rámci kontaktnej skupiny pre pirátstvo pri somálskom pobreží.

V rámci spomínanej misie sa SBOP prvýkrát využíva na priamy základný vojenský výcvik, pričom spolu s inými medzinárodnými partnermi podporuje a rozširuje existujúci výcvikový program. Nadväzuje na programy zamerané na boj proti pirátstvu a iné širšie rozvojové programy Komisie a predstavuje komplexnejší prístup k činnosti v oblasti krízového riadenia.

EÚ pokračovala v monitorovaní štyroch mierových procesov v regióne Veľkých jazier. Výrazne to uľahčil značný pokrok, ktorý sa vo vzťahoch medzi KDR a Rwandou dosiahol počas roku 2009. Mierový proces vo východnej KDR je komplexná politická a vojenská výzva. Napriek tomu, že došlo k pozitívnemu vývoju, tento proces stále pokračuje, najmä pokiaľ ide o zneškodnenie rwandských povstalcov z FDLR a integráciu bývalých konžských povstalcov do ozbrojených síl KDR.

¹⁵ Európsky parlament prijal 24. marca 2009 uznesenie s názvom Rok po Lisabone: partnerstvo EÚ a Afriky v praxi (P6_TA-PROV(2009)0151).

¹⁶ Európsky parlament prijal 15. januára 2009 uznesenie o situácii v Africkom rohu (P6_TA-PROV(2009)0026).

¹⁷ Európsky parlament prijal 26. novembra 2009 uznesenie o politickom riešení problému pirátstva pri somálskom pobreží (P7_TA-PROV(2009)0099).

¹⁸ Závery Rady z júla.

¹⁹ Závery Rady z decembra.

²⁰ Závery Rady pre zahraničné veci z januára.

Pokrok sa zaznamenal aj v mierovom procese v Burundi. Povstalecké hnutie FNL sa odzbrojilo, demobilizovalo a transformuje na politickú stranu. Začala sa príprava na volebný cyklus v roku 2010 (prezidentské voľby, voľby do zákonodarného zboru a miestnych zastupiteľstiev). Okrem toho závažným oslabujúcim faktorom v regióne (KDR, Stredoafrická republika a južný Sudán) zostáva trestná činnosť Armády božieho odporu (LRA). Vo východnej KDR pretrváva napriek povzbudivým vyhladkam na stabilizáciu jedna z najhorších humanitárnych kríz vo svete.

V sahelskom regióne pretrvávajú problémy súvisiace s bezpečnosťou a rozvojom, a to vrátane drog, nelegálnej migrácie, jednotiek Al-Kajdy (AQMI), obchodovania so zbraňami a ozbrojeného povstania spolu s rozvojovými otázkami ako nedostatočný rast, nezamestnanosť mladých ľudí (pravdepodobní kandidáti na pripojenie sa k povstalcovi alebo AQMI) a prebiehajúce rozvojové úsilie, ktoré hatí nestabilná bezpečnostná situácia. Prebieha iniciatíva EÚ na podporu regiónu, najmä Mauritánie, Mali a podľa možnosti Nigeru. Cieľom iniciatívy EÚ je vypracovať komplexný prístup zameraný na rozvoj, bezpečnosť, dobrú správu vecí verejných, dodržiavanie ľudských práv a právneho štátu prostredníctvom vhodných nástrojov EÚ a dvojstranných programov pomoci členských štátov EÚ. Zásadný význam pre pokračovanie tohto úsilia má spolupráca s Alžírskom, Marokom a Líbyou, ako aj s regionálnymi a kontinentálnymi organizáciami.

V roku 2009 sa náhle zhoršila politická a bezpečnostná situácia v Guinei-Bissau v dôsledku zavraždenia vojenských a politických vedúcich predstaviteľov vrátane prezidenta. Volebný proces však pokračoval a nový prezident sa ujal funkcie začiatkom septembra na funkčné obdobie piatich rokov. Odvtedy sa v krajine dosiahol určitý stupeň politickej stability. V priebehu roku 2009 EÚ potvrdila svoj záväzok predĺžením mandátu operácie EU SSR GUINEA BISSAU v rámci SBOP do mája 2010.

Patová situácia v Guinei, ktorá vznikla v dôsledku úsilia junty zotrvať pri moci, vyvrcholila krvavým potlačením pokojného zhromaždenia opozície, ktorého následkom bola smrť 150 osôb, ako aj znásilnenia a zmiznutie osôb. Po neúspešnom pokuse o zavraždenie vodcu junty prijal nový dočasný prezident pod silným tlakom medzinárodného spoločenstva opatrenia na obnovenie prechodného procesu. EÚ uplatnila rôzne dostupné nástroje vrátane sankcií voči osobám zodpovedným za vraždenie, aby na juntu vyvíjala tlak.

V Mauritánii pripravil pokojný priebeh volieb cestu pre návrat k ústavnému poriadku.

Pokiaľ ide o Sudán, situáciu charakterizoval konflikt v Dárfúre a pomalý pokrok vo vykonávaní komplexnej mierovej dohody. Sudán reagoval na obvinenie prezidenta Al Bašira zo strany ICC vyhostením mnohých medzinárodných MVO, čo viedlo k zhoršeniu humanitárnej situácie. Rozvojovú spoluprácu EÚ brzdila skutočnosť, že Sudán neratifikoval revidovanú dohodu z Cotonou. Napäté vzťahy medzi Čadom a Sudánom sa zlepšili, čo prispelo k miernemu pokroku, ktorý sa dosiahol pri dárfúrskejších mierových rokovaníach v Dauhe. Iniciatívy AÚ sa zintenzívnili prostredníctvom panelu na vysokej úrovni pre vykonávanie pre Sudán pod vedením bývalého prezidenta Mbekiho a za podpory EÚ.

V marci 2009 bol v Madagaskare nelegálne zvrhnutý zvolený prezident krajiny. AÚ okamžite pozastavila členstvo Madagaskaru a zriadila medzinárodnú kontaktnú skupinu (OSN, stáli členovia BR OSN, EÚ, SADC a iní) s cieľom nájsť mierové riešenie. V dôsledku toho AÚ zaviedla sankcie voči úradujúcemu prezidentovi a viacerým z jeho nasledovníkov.

4. Latinská Amerika

EÚ po štátnom prevrate v Hondurase 28. júna odsúdila zvrhnutie prezidenta Manuela Zelayu a podporila všetky iniciatívy a všetko úsilie o opätovné nastolenie demokracie v tejto krajine. Veľvyslanci krajín EÚ boli odvolaní. Zrušila sa volebná pozorovateľská misia EÚ pre voľby, ktoré sa konali 29. novembra, keďže sa mohla interpretovať ako forma uznania vlády *de facto*. Namiesto toho sa vyslal technický tím volebných expertov. Po týchto voľbách a v dôsledku úsilia nového prezidenta Porfíria Loba vykonávať ustanovenia dohody zo San José/Tegucigalpy, ktoré viedlo k podpisu dohody o národnom zmierení a podpore zmierenia, sa EÚ rozhodla normalizovať vzťahy s Hondurasom, a to vrátane spolupráce (okrem spolupráce vo vojenských veciach) a obnovenia rokovaní o dohode o pridružení so Strednou Amerikou.

C. BUDOVANIE STABILITY V EURÓPE A MIMO NEJ

1. Európska perspektíva ako stabilizačný prvok

Rada opätovne potvrdila (december 2009) ²¹, že dôsledné vykonávanie obnoveného konsenzu v otázke rozširovania (december 2006) ²² založené na upevnení záväzkov, spravodlivom a prísnom podmienení, lepšej komunikácii a kapacite EÚ integrovať nových členov naďalej tvorí základ pre činnosť EÚ vrátane spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky vo všetkých etapách procesu rozširovania.

Rokovania s Tureckom sa dostali do náročnejšej fázy, ktorá si vyžaduje, aby Turecko zvýšilo svoje úsilie o splnenie určených podmienok. V mnohých oblastiach je potrebné ďalšie úsilie na zabezpečenie toho, aby Turecko úplne splnilo kodanské kritériá, najmä pokiaľ ide o základné slobody. Najúčinnnejším nástrojom a katalyzátorom na dosiahnutie pokroku v tomto smere je rokovací proces. Turecko je dôležitým regionálnym aktérom, okrem iného z hľadiska bezpečnosti na Blízkom východe a v Zakaukazsku, a zohráva kľúčovú úlohu v oblasti dodávok energie a pri podpore dialógu medzi civilizáciami. Rada preto víta významné diplomatické úsilie o znormlizovanie vzťahov s Arménskom. Rada vo svojich záveroch z decembra 2009 uvítala začatie posilneného dialógu o migrácii a vyzvala na urýchlené prijatie konkrétnych krokov. Zopakovala, že je potrebné, aby sa Turecko jednoznačne zaviazalo k udržiavaniu dobrých susedských vzťahov a mierovému riešeniu sporov v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov a v prípade potreby sa obrátilo na Medzinárodný súdny dvor. Okrem toho EÚ opätovne zdôraznila všetky zvrchované práva svojich členských štátov, medzi ktoré okrem iného patrí uzatváranie dvojstranných dohôd v súlade s *acquis* EÚ a medzinárodným právom vrátane Dohovoru OSN o morskom práve.

²¹ Pozri závery Rady z 8. decembra 2009 (dokument 17169/1/09 REV 1).

²² Pozri závery Európskej rady zo 14. – 15. decembra 2006 (dokument 16879/1/06 REV 1).

Rada s hlbokým poľutovaním tiež skonštatovala, že Turecko si napriek opakovaným výzvam nesplnilo svoju povinnosť úplného nediskriminačného vykonávania dodatkového protokolu k dohode o pridružení a nepokročilo v normalizácii vzťahov s Cypruskou republikou. Ak sa v tejto otázke nedosiahne pokrok, EÚ ponechá v platnosti opatrenia z roku 2006, čo bude mať následne vplyv na celkový pokrok v rokovaníach. EÚ bude v súlade so svojimi závermi z 11. decembra 2006 naďalej podrobne sledovať a posudzovať pokrok uskutočnený v otázkach, na ktoré sa vzťahuje vyhlásenie Európskeho spoločenstva a jeho členských štátov z 21. septembra 2005. Očakáva, že pokrok sa tentoraz dosiahne bez ďalšieho zdržiavania.

Od Turecka sa zároveň očakáva, že bude aktívne podporovať prebiehajúce rokovania zamerané na dosiahnutie spravodlivého, komplexného a reálneho riešenia cyperskej otázky v rámci OSN v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN a zásadami, na ktorých je Únia založená. Pre takéto komplexné riešenie je kľúčovým aspektom odhodlanie Turecka a jeho konkrétny príspevok.

V priebehu minulého roka dosiahlo Chorvátsko značný pokrok v prístupových rokovaníach, ktoré teraz vstupujú do poslednej fázy. V decembri 2009 začala tiež pracovať pracovná skupina pre vypracovanie návrhu zmluvy o pristúpení Chorvátska.

Rada tiež uvítala skutočnosť, že 4. novembra 2009 v Štokholme sa podpísala arbitrážna dohoda týkajúca sa otázky hraníc so Slovinskom a že ju chorvátsky parlament 20. novembra 2009 ratifikoval. Rada vyzvala Chorvátsko, aby v rámci svojho úsilia o vyriešenie všetkých zostávajúcich dvojstranných otázok, a najmä pohraničných sporov, stavalo na tomto pokroku a zohľadnilo pritom význam dobrých susedských vzťahov.

Proces stabilizácie a pridruženía poskytuje zastrešujúci politický rámec pre vzťahy a rokovania so západným Balkánom²³ až do prípadného pristúpenia krajín tohto regiónu k EÚ. Rada v roku 2009 opätovne potvrdila, že v plnej miere podporuje európsku budúcnosť celého tohto regiónu, ktorá je aj naďalej základným predpokladom pre jeho stabilitu, zmierenie a budúcnosť.

²³ Európsky parlament prijal 24. apríla 2009 uznesenie o upevňovaní stability a prosperity na západnom Balkáne (2008/2200(INI) (P6_TA-PROV(2009)0331).

EÚ opätovne zdôraznila význam regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov v procese približovania sa k EÚ. Hoci sa v priebehu roku 2009 dosiahol pokrok smerom k EÚ, určité výzvy zostávajú pre všetky krajiny podobné; musia pokračovať v upevňovaní právneho štátu a urýchliť ho, a to vrátane zabezpečenia slobody prejavu, boja proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, ako aj zabezpečenia efektívnosti a nezávislosti súdnictva a zlepšenia administratívnych kapacít.

V roku 2009 pokračovala spolupráca s partnermi zo západného Balkánu. Po žiadosti Čiernej Hory o členstvo v EÚ v decembri 2008 predložili žiadosť aj Albánsko (28. apríla 2009) a Srbsko (22. decembra 2009). Rada sa rozhodla požiadať Komisiu, aby vypracovala stanovisko k žiadosti Čiernej Hory (23. apríla 2009) a Albánska (16. novembra 2009). Dohoda o stabilizácii a pridružení (DSP) medzi EÚ a Albánskom nadobudla platnosť 1. apríla 2009. Prvé zasadnutie Rady pre stabilizáciu a pridruženie s Albánskom sa uskutočnilo 18. mája 2009. Vykonávanie dočasných dohôd medzi EÚ a Bosnou a Hercegovinou a medzi EÚ a Čiernou Horou prebiehalo bez problémov, pričom sa čaká na ukončenie všetkých postupov potrebných pre nadobudnutie platnosti DSP. Rada v prípade Bosny a Hercegoviny²⁴ v júni 2009 zdôraznila, že je potrebné, aby sa vedenie konštruktívne zapájalo do politického procesu a zdržalo sa nacionalistickej rétoriky. V decembri zopakovala svoje obavy z politického vývoja a vyzvala Bosnu a Hercegovinu, aby naliehavo urýchlili kľúčové reformy. Rada tiež pripomenula, že na dosiahnutie pokroku je potrebná jednotná vízia spoločnej budúcnosti krajiny a jej vedenia a politická vôľa splniť podmienky európskej integrácie. Zdôraznila tiež, že je potrebné, aby Bosna a Hercegovina uskutočnila počiatočný súbor ústavných zmien, vytvorila fungujúci štát a zosúladila svoj ústavný rámec s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv.

V decembri 2009 vyjadril úrad prokurátora Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (ICTY) spokojnosť s úrovňou spolupráce Srbska. Rada následne 8. decembra rozhodla o uplatňovaní dočasnej dohody medzi EÚ a Srbskom, ktorá nadobudla platnosť 1. februára 2010.

²⁴ Európsky parlament prijal 24. apríla 2009 uznesenie o situácii v Bosne a Hercegovine (P6_TA-PROV(2009)0032).

Zástupcovia EÚ prevzali kľúčové úlohy v medzinárodných koordinačných mechanizmoch na západnom Balkáne. V máji 2009 navštívil Bosnu a Hercegovinu vysoký predstaviteľ EÚ pre SZBP Javier Solana spoločne s viceprezidentom USA a opätovne potvrdili spoločný záväzok EÚ a USA zabezpečiť stabilitu krajiny a podporiť jej euro-atlantické integračné úsilie a vyzvať vedenie, aby vykonalo potrebné reformy. V októbri a novembri 2009 sa predsedníctvo EÚ angažovalo spoločne s USA v úsilí uľahčiť dohodu o kľúčových reformách, ktoré vyvrcholilo dvoma stretnutiami na vysokej úrovni v Camp Butmir neďaleko Sarajeva a ktoré sprevádzalo niekoľko rokovaní a zasadnutí na technickej úrovni. Vysoký predstaviteľ, ktorý zároveň pôsobí aj ako OZEÚ, je ústredným aktérom a hlavným koordinátorom v súvislosti s angažovanosťou medzinárodného spoločenstva. Vysoký predstaviteľ/OZEÚ spoločne s delegáciou EÚ opätovne potvrdili európsku perspektívu Bosny a Hercegoviny. EÚ sa aktívne zúčastňovala aj na zasadnutiach Rady pre nastolenie mieru (PIC). Riadiaca rada PIC pokračovala v neustálom skúmaní pokroku v dosahovaní piatich cieľov a dvoch podmienok stanovených pre zatvorenie úradu vysokého predstaviteľa. V júni 2009 Rada potvrdila svoje odhodlanie uskutočniť prechod od ÚVP k posilnenej prítomnosti EÚ hneď, ako sa splní päť cieľov a dve podmienky. Pretože Bosna a Hercegovina nedosiahla dostatočný pokrok, zatiaľ nebolo možné urobiť žiadne rozhodnutie týkajúce sa tohto prechodu.

V Čiernej Hore (29. marca 2009) a Albánsku (28. júna 2009) sa konali parlamentné voľby. Splňali takmer všetky medzinárodné normy v oboch krajinách, niektoré nedostatky však stále pretrvávajú a je potrebné postupovať podľa odporúčaní ODIHR. Parlamentné voľby v Albánsku nevyužili naplno potenciál Albánska dodržať najvyššie normy organizovania demokratických volieb. V decembri 2009 Rada pre všeobecné záležitosti vyzvala všetky politické strany v Albánsku, aby pokračovali v konštruktívnom politickom dialógu, a to aj na pôde parlamentu.

V Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko (FYROM) je naďalej funkčná a stabilná koaličná vláda vytvorená v roku 2008 – aj vzhľadom na rámcovú dohodu z Ochridu. V marci a apríli 2009 sa konali dve kolá prezidentských volieb a volieb do orgánov územnej samosprávy. Podľa hodnotenia OBSE/ODIHR spĺňali väčšinu medzinárodných noriem. Komisia vo svojej stratégii rozširovania a správe o pokroku za túto krajinu zhodnotila, že krajina značne pokročila v riešení kľúčových priorít v oblasti reforiem a dostatočne splnila kodanské politické kritériá. Komisia na základe toho odporučila otvoriť prístupové rokovania.

Vo svojich záveroch z decembra 2009 Rada pripomenula odporúčanie, uznala pokrok krajiny a uviedla, že sa k tejto záležitosti vráti počas nasledujúceho predsedníctva.

Komisia v októbri navrhla opatrenia na posilnenie politického a sociálno-ekonomického rozvoja Kosova. Rada v decembri náležite zobrala tieto návrhy na vedomie a vyzvala Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na podporu pokroku Kosova smerujúceho k členstvu v EÚ v súlade s európskou perspektívou pre tento región a zdôraznila dôležitosť opatrení súvisiacich s obchodom a vízami bez toho, aby boli dotknuté pozície členských štátov týkajúce sa štatútu Kosova. Rada tiež vyzvala Komisiu, aby pre Kosovo otvorila možnosti zúčastňovať sa programov Únie a zintenzívnila dialóg EÚ v rámci procesu stabilizácie a pridruženia s Kosovom.

OZEÚ v Kosove sa v roku 2009 naďalej priamo na mieste zamýšľal nad pokračujúcim záväzkom EÚ k stabilizácii Kosova a jeho sociálno-ekonomického rozvoju. Naďalej pôsobil zároveň ako medzinárodný civilný zástupca (ICR), ktorého vymenovala medzinárodná riadiaca skupina. Ujal sa kľúčovej a koordinačnej úlohy vo vzťahu k záväzkom medzinárodného spoločenstva v Kosove. V roku 2009 medzi oblasti záujmu OZEÚ patrili podpora politického procesu a prispievanie k regionálnej spolupráci a stabilite. EÚ si v tomto zmysle zachováva silnú prítomnosť, pričom bude podporovať dodržiavanie ľudských práv, ako aj ochranu menšín a kultúrneho a náboženského dedičstva. V oblasti ochrany kultúrneho a náboženského dedičstva preukazuje záväzok EÚ vymenovanie veľvyslanca Moschopoulou za sprostredkovateľa ochrany náboženského a kultúrneho dedičstva srbskej ortodoxnej cirkvi v Kosove.

Rada sa 30. novembra rozhodla zrušiť s účinnosťou od 19. decembra vízové požiadavky pre občanov Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko (FYROM), Čiernej Hory a Srbska po tom, čo tieto krajiny splnili všetky kritériá, ktoré EÚ ustanovila pre liberalizáciu vízových režimov. V decembri Rada vyzvala Komisiu, aby podobné návrhy predložila v súvislosti s Albánskom a Bosnou a Hercegovinou, hneď ako dospeje k záveru, že tieto krajiny spĺňajú podmienky stanovené v príslušných plánoch Komisie.

2. Intenzívnejšia spolupráca so susedmi²⁵

Rámcom pre vzťahy s partnermi v susediacich regiónoch zostáva Európska susedská politika (ESP). EÚ začala alebo pokračovala v rokovaní o zintenzívnení a ďalšom rozvoji dvojstranných vzťahov s niekoľkými južnými partnerskými krajinami ESP. Po prijatí spoločného dokumentu o posilnenom štatúte pokračovala v roku 2009 práca na novom akčnom pláne EÚ a Maroka, v ktorom sa odráža ochota Maroka prehĺbiť vzťahy s EÚ a všetkými jej inštitúciami.

O zintenzívnenie svojich vzťahov s Európskou úniou požiadali ďalšie stredozemské krajiny (Egypt, Jordánsko a Tunisko). Pokračovalo sa v plnení akčného plánu EÚ a Izraela, hoci rokovania o zintenzívnení dvojstranných vzťahov a o novom akčnom pláne negatívne ovplyvnila kríza v Gaze. Platnosť súčasného akčného plánu bola predĺžená do júna 2010.

Po otvorení rokovaní o rámcovej dohode medzi EÚ a Líbyou v novembri 2008 sa uskutočnilo päť kôl rokovaní. Vo viacerých oblastiach sa dosiahol výrazný pokrok.

Pokiaľ ide o východné partnerstvo, značný pokrok sa dosiahol v rokovaní s Ukrajinou o novej dohode o pridružení, ktorej neoddeliteľnou súčasťou bude aj vytvorenie rozsiahlej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA), pričom EÚ verí, že ak bude Ukrajina mať potrebnú politickú vôľu urýchliť rokovania s cieľom riešiť otvorené otázky, rokovania sa môžu ukončiť v nasledujúcich mesiacoch. V januári 2010 sa začali rokovania s Moldavskou republikou o novej dohode o pridružení. Zintenzívnenie zmluvných vzťahov s Arménskom, Azerbajdžanom a Gruzínskom bude založené na zásadách účasti, diferenciácie a podmienenosti. V roku 2009 sa začali v Rade rokovania o návrhu smerníc na rokovania pre tieto krajiny. EÚ reagovala na niektoré pozitívne kroky v oblasti demokracie a základných slobôd tým, že sa usilovala o postupné nadviazanie vzťahov s Bieloruskom a bude ho naďalej vyzývať k reformnému úsiliu. Politické výmeny pomohlo posilniť niekoľko návštev na vysokej úrovni z Bieloruska a doň.

²⁵ Európsky parlament prijal 19. februára 2009 uznesenie o revízii nástroja európskej susedskej politiky a politiky partnerstva (2008/2236(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0078).

V roku 2009 sa ďalej posilnila mnohostranná spolupráca prostredníctvom spustenia Východného partnerstva na pražskom samite 7. mája. Hlavným cieľom Východného partnerstva je vytvoriť podmienky potrebné na urýchlenie politického pridruženia a ďalšej hospodárskej integrácie medzi Európskou úniou a zainteresovanými partnerskými krajinami (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavská republika a Ukrajina). V uplynulom roku sa aktívne skúmal viacstranný rozmer Východného partnerstva: zvolali sa dve kolá rokovaní štyroch tematických platforiem a prijali sa ich pracovné programy, vytvorili sa rôzne pracovné panely a spustili sa hlavné iniciatívy. V novembri sa uskutočnilo prvé zasadnutie Fóra občianskej spoločnosti Východného partnerstva, po ktorom v decembri nasledovalo zasadnutie ministrov Východného partnerstva.

Východné partnerstvo sa riadi zásadami diferenciácie a podmienenosti. Zabezpečí sa komplementárnosť s regionálnymi iniciatívami medzi EÚ a príslušnými partnerskými krajinami, najmä Čiernomorskou synergiou.

Nadšenie, ktoré v júli 2008 sprevádzalo začiatok Únie pre Stredozemie²⁶, sa počas roku 2009 žiaľ neodrazilo v činoch. Konflikt v Gaze znamenal zmrazenie činnosti Únie pre Stredozemie počas väčšiny roka 2009. V lete sa postupne opäť začali zasadnutia a v druhej polovici roka sa uskutočnili ministerské zasadnutia o úlohe žien v spoločnosti, zasadnutie ECOFIN, zasadnutie o trvalo udržateľnom rozvoji a obchode. Dve ministerské zasadnutia (pre zahraničné vzťahy a životné prostredie) sa však odložili a rok sa skončil bez toho, aby sa prijal štatút sekretariátu, ktorý sa má vytvoriť v Barcelone. Príslušný štatút sa nakoniec prijal v marci 2010. V januári 2010 sa stal generálnym tajomníkom spoločného sekretariátu Únie pre Stredozemie Ahmad Massadeh z Jordánska.

3. Riešenie krízy a dlhotrvajúcich konfliktov v susedstve

Nevyriešené konflikty v Zakaukazsku – Abcházsku, Južnom Osetsku a Náhornom Karabachu – boli naďalej zásadnou prekážkou stabilizácie, politickej reformy a hospodárskeho rozvoja regiónu.

²⁶ Európsky parlament prijal 19. februára 2009 uznesenie o Barcelonskom procese: Únii pre Stredozemie (2008/2231(INI) (P6_TA-PROV(2009)0077).

Pokiaľ sa nevyriešia, Gruzínsko, Arménsko a Azerbajdžan nebudú schopné naplno venovať pozornosť upevneniu demokracie, dobrej správe vecí verejných, hospodárskej reforme a hospodárskemu rozvoju, právnemu štátu a dodržiavaniu ľudských práv. Gruzínsko dosiahlo najväčší pokrok pri znižovaní korupcie a podpore právneho štátu, všetky tri krajiny sa však stále stretávajú s ťažkosťami pri prechode k životaschopnej pluralitnej demokracii. Zatiaľ čo v určitých oblastiach sa dosiahla rôzna úroveň pokroku, dôvodom na znepokojenie sú aj naďalej nedostatočný politický pluralizmus a nedostatočná sloboda médií, vo všeobecnosti slabý právny štát a nedostatočný politický dialóg.

Situácia v Gruzínsku sa od vojny v auguste 2008 trochu stabilizovala, stále však zostáva vratká a nepredvídateľná. Neplnenie dohôd z 12. augusta a 8. septembra 2008 zo strany Ruska naďalej bráni úsiliu o vyriešenie konfliktu.

EÚ je od dohody o prímerí z augusta 2008 významným aktérom z hľadiska bezpečnosti v regióne prostredníctvom vyslania pozorovateľskej misie EÚ v Gruzínsku v rámci SBOP (EUMM Georgia)²⁷²⁸, vymenovania OZEÚ pre krízu v Gruzínsku²⁹, aktívnej úlohy v začatí a pokračovaní rozhovorov medzi zúčastnenými stranami v Ženeve za spolupredsedenstva EÚ³⁰ a zavedenia dôležitého balíka pomoci po konflikte³¹. EÚ tiež podporila myšlienku medzinárodného vyšetřovania konfliktu v Gruzínsku³².

²⁷ Rada sa rozhodla predĺžiť mandát pozorovateľskej misie Európskej únie v Gruzínsku o ďalších 12 mesiacov, t. j. do 14. septembra 2010. Pozri závery Rady o misii EUMM Georgia z 27. júla 2009, dokument 12354/09, a jednotnú akciu 2009/572/SZBP z 27. júla 2009 (Ú. v. EÚ L 197, 29.7.2009, s. 110).

²⁸ V dňoch 24. – 27. februára navštívila misiu EUMM Georgia oficiálna delegácia Európskeho parlamentu.

²⁹ Pozri jednotnú akciu 2009/131/SZBP zo 16. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2009, s. 47 – 49) a jednotnú akciu Rady 2009/571/SZBP z 27. júla 2009 (Ú. v. EÚ L 197, 29.7.2009, s. 109).

³⁰ Prvé zasadnutie interných rokovaní v Ženeve sa uskutočnilo 15. októbra 2008; doteraz sa uskutočnilo deväť kôl. 9. zasadnutie sa konalo 28. januára 2010.

³¹ Po konferencii darcov pre Gruzínsko (22. októbra 2008) sa začal vykonávať významný program povojnovej pomoci.

³² Pozri závery Rady z 15. septembra 2008 (dokument Rady 13030/08) a rozhodnutie Rady 2008/901/SZBP z 2. decembra 2008 (Ú. v. EÚ L 323, 3.12.2008, s. 66) a rozhodnutie Rady 2009/570/SZBP z 27. júla 2009 (Ú. v. EÚ L 197, 29.7.2009, s. 108).

Napriek tomu, že EÚ silne obhajovala pokračovanie prítomnosti misie OBSE v Gruzínsku vrátane jej bývalej monitorovacej úlohy v Južnom Osetsku, ako aj pokračovanie pozorovateľskej misie OSN v Gruzínsku (UNOMIG) v Abcházsku, ruské vetá viedli k skončeniu oboch operácií, čím sa odstránili určité prvky štruktúry medzinárodnej bezpečnosti v Gruzínsku. EUMM tak zostala jedinou medzinárodnou monitorovacou prítomnosťou, ktorá značnou mierou prispieva k bezpečnosti a normalizácii v teréne. Mandát misie Rada predĺžila o ďalší rok do 14. septembra 2010.

Angažovanosť EÚ v odtrhnutých regiónoch sa zakladá na dvoch pilieroch: neuznaní týchto celkov, ale zároveň ochote angažovať sa vo viacerých oblastiach vrátane budovania dôvery pozdĺž administratívnych hraníc, medziľudských kontaktov a hospodárskej obnovy.

Ženevský proces je stále zložitý. Už púhe pokračovanie ženevských rokovaní bolo napriek pretrvávajúcej napätej politickej situácii samo osebe významným úspechom, keďže poskytovali jediné fórum, na ktorom boli zastúpené všetky strany konfliktu, ktoré museli medzi sebou komunikovať. A predsa, napriek viac ako jednému roku pôsobenia a deviatim kolám ženevských rokovaní sú hmatateľné výsledky stále veľmi obmedzené. Pokiaľ ide o Náhorný Karabach, EÚ naďalej podporuje rokovania v rámci Minskej skupiny OBSE. EÚ zverejnila svoje stanovisko, aby sa nevytvárala žiadna formálna ani neformálna súvislosť medzi turecko-arménskou normalizáciou a Náhorným Karabachom. EÚ od začiatku procesu turecko-arménskej normalizácie podporovala sprostredkovateľské pôsobenie Švajčiarska. Hoci EÚ nie je súčasťou Minskej skupiny OBSE, naďalej poskytovala politickú podporu vyriešeniu konfliktu a informovala zainteresované strany, že je pripravená zvýšiť svoju angažovanosť na podporu procesu urovnania konfliktu prostredníctvom činností v teréne. V priebehu minulého roka vstúpil mierový proces v Náhornom Karabachu do novej fázy obnovenými rokovaniami, ktoré podporilo šesť zasadnutí medzi prezidentmi Arménska a Azerbajdžanu, ale vyhliadky na mier boli koncom roku 2009 stále nejasné.

Udalosti po voľbách v Moldavskej republike poukázali na potrebu zabezpečiť, aby zintenzívnenie vzťahov s Moldavskou republikou šlo ruka v ruku so zintenzívnením dialógu o ľudských právach a demokracii.

EÚ reagovala na politickú krízu najmä intenzívnejšími kontaktmi OZEÚ so všetkými zainteresovanými stranami, ako aj poskytnutím značných odborných znalostí v oblasti volieb, aby tak pomohla vytvoriť priaznivé prostredie pre opakovanie parlamentných volieb z júla 2009.

Pomocná hraničná misia EÚ pre Moldavskú republiku a Ukrajinu (EUBAM) naďalej podporovala zlepšenie profesionálnych kapacít moldavských a ukrajinských colných orgánov a pohraničnej stráže, ako aj spolupráce medzi agentúrami. V decembri 2009 sa po konštruktívnych dvojstranných rozhovoroch dosiahol významný pokrok, keď sa začalo vymedzenie centrálného (podnesterského) segmentu moldavsko-ukrajinskej štátnej hranice. Dohodou medzi Európskou komisiou, Ukrajinou a Moldavskou republikou sa v novembri 2009 predĺžila misia EUBAM.

Pokiaľ ide o otázku Podnesterska, EÚ počas minulého roka zintenzívnila svoju angažovanosť v rokovacom formáte „5+2“ a svoju prítomnosť v teréne prostredníctvom OZEÚ a vykonávania dvoch veľkých balíkov projektov na budovanie dôvery. EÚ koncom roka na žiadosť dvoch znepriatelených strán súhlasila, že pomôže nájsť riešenie otvorených otázok, ktoré bránia obnoveniu železničnej dopravy cez podnesterský región.

Pokiaľ ide o Bielorusko³³, Rada v marci 2009 prehodnotila pozastavenie platnosti zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje zákaz vydávania víz, o ktorom sa rozhodlo v októbri 2008 po prepustení posledných medzinárodne uznaných politických väzňov. Hoci zaznamenala určité pozitívne kroky zo strany Bieloruska, dospela k záveru, že situácia ešte nedozrela na zrušenie vízovej povinnosti, ktorá sa predĺžila o ďalší rok. Ako povzbudenie sa pozastavenie platnosti zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje zákaz vydávania víz, predĺžilo do decembra 2009. Bielorusko bolo tiež vyzvané, aby sa zapojilo do Východného partnerstva, a bolo jeho aktívnym účastníkom. V roku 2009 sa konalo prvé kolo dialógu o ľudských právach medzi Bieloruskom a EÚ. Od marca však v skutočnosti nenastal žiadny ďalší pozitívny krok smerom k demokratizácii³⁴.

³³ Európsky parlament prijal 15. januára 2009 uznesenie o stratégii EÚ pre Bielorusko (P6_TA-PROV(2009)0027).

Európsky parlament prijal 2. apríla 2009 uznesenie o polročnom hodnotení dialógu Európskej únie a Bieloruska (P6_TA-PROV(2009)0212).

³⁴ Európsky parlament prijal 17. decembra 2009 uznesenie o Bielorusku (P7_TA-PROV(2009)0117).

Dokonca došlo k určitým krokom späť, a to aj v niektorých trestných veciach, čo sa môže považovať za politicky motivované, a k potlačeniam demonštrácií.

Mierni lídri opozície a aktivisti v oblasti ľudských práv však argumentujú, že celkovo sa atmosféra zlepšila³⁵, a vyzývajú EÚ, aby sa pridrižovala politiky angažovanosti. Rada vzhľadom na tieto skutočnosti v novembri 2009 opäť prehodnotila svoju politiku voči Bielorusku, pričom predĺžila zákaz vydávania víz o ďalší rok (december 2010) a zároveň predĺžila pozastavenie platnosti zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje zákaz vydávania víz, o to isté obdobie. Komisia sa vyzvala, aby napredovala v prípravnej práci s cieľom získať usmernenia na rokovania na zjednodušenie vízových postupov a dohody o readmisii, ktoré sa majú prijať, až to okolnosti budú dovoľovať.

³⁵ Príslušné orgány podnikli opatrné kroky smerom k liberalizácii, a to vrátane distribúcie niekoľkých nezávislých novín prostredníctvom oficiálnych mediálnych sietí a registrácie hnutia opozičného lídra Alexandra Milinkeviča „Za slobodu“.

D. PRÍSPEVOK K ÚČINNEJŠIEMU MULTILATERÁLNEMU PORIADKU

1. Činnosť v kontexte multilaterálnych rámcov

Globálne výzvy si vyžadujú globálne riešenia. Vybudovanie účinnejšieho multilaterálneho globálneho poriadku, ako sa to vyžaduje v Európskej bezpečnostnej stratégii, je preto hlavným cieľom EÚ v oblasti bezpečnosti. Najlepšie sa tento cieľ dá dosiahnuť úzkou spoluprácou s Organizáciou Spojených národov, NATO, OBSE a Radou Európy a zapájaním sa aj do ďalších medzinárodných koordinačných mechanizmov.

Organizácia Spojených národov

OSN so svojim univerzálnym mandátom a legitímnosťou poskytuje prirodzený rámec na hľadanie globálnych riešení. Posilnenie OSN zostáva kľúčovým prvkom vo vonkajšej činnosti EÚ. Rámec OSN zohráva zásadnú úlohu v oblastiach, ako sú udržiavanie mieru, ľudské práva a rozvoj.

V prioritách EÚ na 64. Valné zhromaždenie OSN³⁶ sa kladie osobitný dôraz na riešenie globálnej hospodárskej a finančnej krízy, negatívny vplyv zmeny klímy a potrebu zaistenia energetickej a potravinovej bezpečnosti. EÚ sa tiež zamerala na situáciu v oblasti ľudských práv v mnohých krajinách, a to aj prostredníctvom rezolúcií o situácii v oblasti ľudských práv v Barme/Mjanmarsku a KĽDR prijatých na 64. zasadnutí VZ OSN, ako aj prostredníctvom viacerých vyhlásení a interaktívnych dialógov s osobitnými spravodajcami OSN v rámci Rady OSN pre ľudské práva.

Dôležitou prioritou EÚ v OSN bolo v priebehu roka 2009 aj naďalej vykonávanie zásady „zodpovednosť za ochranu“ (R2P – Responsibility to Protect). EÚ a jej členské štáty venovali veľmi intenzívne a cieleňé úsilie presvedčovaniu širšieho členstva OSN o potrebe prijatia konkrétnych krokov na vykonávanie tejto koncepcie. V diskusii o uvedenej zásade vo Valnom zhromaždení v júli sa dosiahla veľká miera zhody o tejto koncepcii v neposlednom rade i vďaka veľkému úsiliu EÚ. V príslušnej rezolúcii VZ OSN sa uvádza, že Valné zhromaždenie bude „*naďalej zvažovať zodpovednosť za ochranu*“.

³⁶ Ako sa uvádza v dokumente 10809/09. Európsky parlament vo svojom uznesení z 24. marca 2009 (P6_TA(2009)0150 - 2009/2000(INI)) predostrel odporúčania Rade o prioritách Európskej únie týkajúcich sa 64. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN.

Diskusia a rezolúcia pomohli objasniť chápanie koncepcie a zakotviť ju v programe OSN. EÚ začala proces vnútornej reflexie o tom, ako túto zásadu začleniť do politik EÚ.

V oblasti krízového riadenia pokračovala EÚ v úzkej spolupráci s OSN. Vykonávanie spoločného vyhlásenia o spolupráci v oblasti krízového riadenia z roku 2007 jasne viedlo k zintenzívneniu kontaktov. Vyšší úradníci OSN boli častými hosťami Politického a bezpečnostného výboru a zástupcovia EÚ vrátane OZEÚ sa často stretávali s partnermi z OSN³⁷.

EÚ a OSN v roku 2009 úzko spolupracovali v operačných oblastiach, v ktorých sa obe organizácie angažujú, najmä v Kosove, Afganistane, Konžskej demokratickej republike, Guinei Bissau, Somálsku a Gruzínsku. Pokiaľ ide o Somálsko, EÚ svoje úsilie prispieť k bezpečnosti a rozvoju úzko koordinovala s OSN. V Čade a Stredoafrickej republike sa úspešne ukončil presun operačných právomocí z EUFOR Chad/RCA na operáciu OSN MINURCAT, pričom približne 2000 vojakov z členských štátov EÚ sa stalo súčasťou kontingentu OSN. Skúsenosti získané z prechodu z operácie EUFOR Chad/CAR na misiu MINURCAT, ako aj z plánovacej fázy misie EULEX Kosovo po reorganizácii misie UNMIK, budú cenným prínosom pre upevnenie spolupráce medzi EÚ a OSN v oblasti krízového riadenia. Generálny tajomník OSN vo svojej správe o dočasnej správe OSN v Kosove z 20. septembra 2009 uviedol, že iné subjekty, ako napríklad OBSE a EULEX zohrávajú čoraz dôležitejšie úlohy, ktoré dopĺňajú úlohu misie UNMIK, a to v rámci rezolúcie Bezpečnostnej rady 1244 (1999). EÚ sa naďalej usilovala o väčšiu efektívnosť Rady pre ľudské práva a Tretieho výboru Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov. EÚ ako vždy viedla alebo podporovala rezolúcie a iniciatívy zamerané na ochranu a rozšírenie medzinárodných noriem proti pokusom z rôznych strán obmedziť alebo kvalifikovať ich. EÚ s týmto zámerom pokračovala v dlhodobej práci s ďalekosiahlym účinkom, aby presvedčila skeptikov a dosiahla konsenzus.

³⁷ Ďalšie informácie pozri v dvoch správach o pokroku dosiahnutom vo vykonávaní odporúčaní pre vykonávanie jednotného stanoviska o spolupráci OSN a EÚ v oblasti krízového riadenia za toto obdobie (dokumenty 11451/09 a 17541/09).

NATO³⁸

V roku 2009 aj naďalej bez problémov a efektívne pokračovala spolupráca medzi EÚ a NATO v kontexte dojednaní „Berlín Plus“ v súvislosti s operáciou SBOP EUFOR Althea v Bosne a Hercegovine. Naďalej sa vymieňali informácie prostredníctvom rámca skupiny pre spôsobilosti EÚ – NATO. Ako sa uviedlo v predchádzajúcej správe, výmenu informácií v oblasti vojenských spôsobilostí by ešte viac uľahčila účasť všetkých členských štátov EÚ.

EÚ v decembri 2009 sfinalizovala súbor konkrétnych návrhov týkajúcich sa posilnenia vzťahov EÚ a NATO v duchu spolupráce s NATO, ktoré vysoký predstaviteľ postúpil generálnemu tajomníkovi NATO a v ktorých sa zdôraznila potreba spoľahlivých dojednaní na uľahčenie komunikácie v tejto oblasti, keď operácie/misie krízového riadenia SBOP a NATO pôsobia na tom istom mieste, ako je to v prípade Kosova a Afganistanu.

OBSE

EÚ počas celého roka 2009 podporovala úsilie OBSE v rôznych regionálnych otázkach vrátane otázok týkajúcich sa Kosova, Zakaukazska a dlhodobých konfliktov. EÚ venovala osobitnú pozornosť prevencii konfliktov a ich riešeniu, okrem iného aj prostredníctvom činnosti vysokého komisára pre národnostné menšiny a prostredníctvom činnosti misií OBSE v teréne, ktorá je zameraná na budovanie dôvery a demokracie.

EÚ sa v rámci OBSE konštruktívne a významne zapájala do dialógu o budúcnosti európskej bezpečnosti, ktorá dominovala v programe OBSE v roku 2009. EÚ na prvom neformálnom ministerskom zasadnutí OBSE v histórii pomáhala gréckemu predsedníctvu zabezpečiť úspešný začiatok korfského procesu, pričom uznala jeho potenciál na obnovenie dôvery medzi zúčastnenými štátmi a dúfala v posilnenie a oživenie OBSE.

³⁸ Európsky parlament prijal 19. februára 2009 uznesenie o úlohe NATO v bezpečnostnej štruktúre Európskej únie (2008/2197(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0076).

Na zasadnutí ministerskej rady v Aténach (1. – 2. decembra 2009) sa v súlade s cieľmi EÚ podarilo prijať vyhlásenie a rozhodnutie o korfskom procese, v ktorých sa vyjadrilo pevné odhodlanie napredovať v komplexnom dialógu o bezpečnosti v rámci OBSE a ktoré mali za cieľ stanoviť zásadný program a vhodné náležite vymedzené spôsoby na dosiahnutie pokroku za kazaškého predsedníctva v roku 2010 a neskôr.

EÚ naďalej podporovala úsilie OBSE o zlepšenie bezpečnosti prostredníctvom všetkých troch jej rozmerov (politicko-vojenského, hospodársko-environmentálneho a ľudského). Spolupráca s OBSE v oblasti riadenia hraníc a bezpečnosti, ako aj kontroly drog sa ďalej rozvíjala.

V rámci hospodárskeho a environmentálneho rozmeru sa EÚ aktívne zapojila do rokovaní, ktoré OBSE zabezpečili mandát na prieskum spôsobov na zvýšenie jej úlohy v dialógu o energetickej bezpečnosti.

V rámci ľudského rozmeru EÚ naďalej zdôrazňovala význam ochrany nezávislosti inštitúcií OBSE, najmä pokiaľ ide o Úrad pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR). EÚ dôsledne upozorňovala na negatívny vývoj v oblasti slobody médií v regióne krajín OBSE a na útoky proti novinárom a obhajcom ľudských práv a vyzývala na prijatie naliehavých opatrení, ktoré by na ne reagovali.

Rada Európy

EÚ pokračovala v spolupráci s Radou Európy v súlade s memorandom o porozumení medzi týmito dvoma organizáciami, a to najmä v oblasti ESP a západného Balkánu. Väčšina spoločných programov EÚ a aktivít Rady Európy podporovaných EÚ sa týkala spolupráce v otázkach demokracie a ľudských práv vrátane otázky pomoci pri voľbách a otázky médií. EÚ sa tešila aj dobrej spolupráci s Benátskou komisiou Rady Európy v ústavných a legislatívnych otázkach. EÚ v plnej miere podporovala úsilie o zvýšenie efektívnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.

Nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy sa otvorila cesta prípravám na pristúpenie EÚ k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv³⁹.

2. Posilňovanie vlastnej zodpovednosti regiónov

V správe o vykonávaní ESS z roku 2008 sa zdôraznilo, že „na zabezpečenie trvalých riešení konfliktov sa musia spojiť všetci aktéri v regióne, ktorí majú na mieri záujem“. V tomto ohľade zohrávajú významnú úlohu regionálne organizácie, ako aj regionálne mocnosti. Svojím konaním alebo nečinnosťou môžu byť buď sprostredkovateľmi mieru a stability, alebo pôvodcami napätia a nepokojov. EÚ preto pripisuje mimoriadny význam presadzovaniu kultúry vlastnej zodpovednosti regiónov prostredníctvom svojich vzťahov s regionálnymi organizáciami a uľahčovaním spolupráce v rámci jednotlivých regiónov, ako aj medzi nimi.

Regionálne organizácie a regionálna spolupráca

Na západnom Balkáne posilňovala Rada pre regionálnu spoluprácu (RCC), ktorá pôsobí pod záštitou Procesu spolupráce v juhovýchodnej Európe (SEECP) so sekretariátom v Sarajeve a styčným úradom v Bruseli, naďalej spoluprácu v tomto regióne v mnohých kľúčových otázkach. Sekretariát RCC v roku 2009 okrem iného začal proces vypracovania regionálnej výskumnej stratégie, oživil sociálny dialóg v regióne a začal pracovať na vytvorení siete protipožiarnych centier. Sekretariát RCC sa tiež zúčastňuje zasadnutí pracovných skupín vytvorených v rámci programov IPA pre viacerých prijímateľov, ktoré identifikujú priority pre regionálne projekty.

RCC na svojej výročnej schôdzi v júni 2009 vyzvala, aby sa venovala väčšia pozornosť riešeniu otvorených otázok medzi krajinami západného Balkánu.

Rada zdôraznila zásady zahrnutia všetkých aspektov a miestnej zodpovednosti a pripomenula, že konštruktívny prístup k regionálnej spolupráci vrátane obchodu je naďalej veľmi dôležitý pre zabezpečenie plnej účasti celého regiónu vrátane Kosova a Srbska na všetkých príslušných fórach.

³⁹ Európsky parlament prijal 16. decembra 2009 uznesenie o reštriktívnych opatreniach týkajúcich sa práv jednotlivcov v nadväznosti na nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy (P7_TA-PROV(2009)0111).

Pokračujúce vykonávanie stratégie EÚ pre Strednú Áziu umožnilo intenzívnejšiu spoluprácu medzi EÚ a krajinami Strednej Ázie vrátane politického dialógu a technickej spolupráce. V priebehu roka 2009 sa uskutočnilo regionálne stretnutie a päť dvojstranných stretnutí ministerskej trojky v Dušanbe a otvorené stretnutie ministrov EÚ a Strednej Ázie v septembri v Bruseli, na ktorých sa rokovalo o bezpečnostných otázkach so zameraním na spoločné hrozby a výzvy, akými sú terorizmus, obchodovanie s ľuďmi, obchodovanie s drogami, nešírenie zbraní hromadného ničenia a energetická bezpečnosť. Okrem toho sa zintenzívnili ďalšie politické kontakty na vysokej úrovni. Uskutočnilo sa mnoho kontaktov v súvislosti so situáciou v regióne medzi OZEÚ pre Strednú Áziu a krajinami v regióne, ako aj s tretími stranami.

EÚ v roku 2009 prejavovala výrazný záujem o stabilitu afrického kontinentu. Hlavnými partnermi boli naďalej Africká únia (AÚ) a africké regionálne organizácie, a to najmä v súvislosti so strategickým partnerstvom EÚ a Afriky a jeho akčným plánom na obdobie rokov 2008 – 2010, ktorého preskúmanie v polovici trvania sa ukončilo v októbri 2009. Prioritou bola spolupráca pri riešení dôsledkov svetovej hospodárskej a finančnej krízy a v spoločnom úsilí pri príprave dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNCCC) v Kodani.

Na stretnutiach ministrov v rámci dialógu a na stretnutí Politického a bezpečnostného výboru EÚ (PBV) s mierovou a bezpečnostnou radou AÚ (október 2009) obe strany ďalej zosúlادili svoje reakcie na neústavné zmeny vlád v Afrike, konkrétne v prípadoch Mauritánie, Guiney a Madagaskaru. Zlepšila sa koordinácia medzi AÚ, OSN, EÚ a zainteresovanými regionálnymi organizáciami (ECOWAS a SADC).

K vykonávaniu programu EÚ pre Afriku prispela delegácia EÚ pri AÚ so sídlom v Addis Abebe a OZEÚ so zdvojenou funkciou. Dosiahol sa ďalší pokrok, pokiaľ ide o podporu EÚ operácii AÚ AMISOM v Somálsku, a to po stránke politickej i finančnej. V Bruseli sa konala spoločná konferencia darcov AÚ, OSN a EÚ na podporu dočasnej federálnej vlády v Somálsku.

AÚ zintenzívnila úsilie o stabilizáciu vnútornej situácie v Sudáne, napr. schválením správy Mbekiho komisie v oblasti spravodlivosti a zmierenia v Dárfúre a Sudáne.

V tejto súvislosti AÚ na stretnutiach s EÚ na politickej úrovni nastolila otázku týkajúcu sa žiadosti o rezolúciu BR OSN, ktorá by umožnila dočasne odložiť trestné stíhanie v súvislosti s obvineným prezidentom al-Bašírom v súlade s článkom 16 Rímskeho štatútu ICC. AÚ podobne niekoľkokrát vzniesla otázku uplatňovania univerzálnej súdnej právomoci v jednotlivých členských štátoch. Otázku pomohla objasniť správa nezávislých afrických a európskych expertov.

Spoločná stratégia Afriky a EÚ zostala v roku 2009 hlavným transkontinentálnym politickým rámcom, ktorý obom stranám umožňuje ďalej prehĺbovať ich politickú a technickú spoluprácu, spolu riešiť spoločné hrozby a globálne výzvy a využívať nové príležitosti prostredníctvom lepšej koordinácie na medzinárodnej scéne. EÚ a AÚ spoločne pracovali na vykonávaní všetkých ôsmich tematických partnerstiev v rámci spoločnej stratégie s cieľom dosiahnuť pokrok v takých dôležitých oblastiach, ako sú mier a bezpečnosť, demokratická správa vecí verejných a ľudské práva, obchod a regionálna integrácia, rozvojové ciele tisícročia, energetika, zmena klímy, migrácia/mobilita/zamestnanosť a veda/IKT a vesmír.

Pokiaľ ide o partnerstvo pre mier a bezpečnosť, napriek určitým zdržaniam, ktoré boli spôsobené rozličnými kapacitami a integračnými programami afrických partnerov, sa dosiahol uspokojivý pokrok v podpore sfunkčnenia africkej mierovej a bezpečnostnej štruktúry (APSA). Koncom roka 2010 by sa mal ukončiť cyklus odbornej prípravy afrických pohotovostných síl – Amani Africa. Vyvodili sa prvé závery zo spoločnej štúdie AÚ – EÚ o afrických centrách odbornej prípravy v oblasti operácií na podporu mieru a očakáva sa, že v roku 2010 sa tieto závery sfínalizujú. Rozvíjala sa tiež spolupráca medzi krízovým strediskom AÚ a EÚ SITCEN. Tieto rôzne moduly APSA by sa mali jasnejšie rozlíšiť.

V rámci výboru, ktorému predsedal Romano Prodi, sa riešilo udržateľné financovanie mierových operácií pod vedením Afriky. Stále je dôležitá otázka, ako zabezpečiť potrebné vybavenie, najmä pokiaľ ide o kritériá oprávnenosti nástrojov financovania EÚ, ako je napríklad mierový nástroj pre Afriku. Dosiahol sa pokrok v súvisiacich rokovaníach s Organizáciou Spojených národov.

V roku 2009 usporiadala EÚ dve kolá dialógov o ľudských právach s Africkou úniou a jeden seminár týkajúci sa občianskej spoločnosti (apríl 2009), ktoré tiež prispievajú k procesu. Dialógy boli zamerané na spoluprácu medzi EÚ a AÚ v otázke ľudských práv, ako sú stanovenie noriem a regionálne nástroje v oblasti ľudských práv, ale poslúžili tiež ako fórum pre diskusie o znepokojujúcich situáciách v oblasti ľudských práv.

EÚ pokračovala v politickom dialógu s ASEAN-om na ministerskej úrovni (27. – 28. máj 2009, Phnom Penh), v ktorom sa opätovne potvrdil strategický význam spolupráce a vzťahov medzi EÚ a ASEAN-om. V rámci stretnutí ministrov sa vydali politické vyhlásenia, ktorými ASEAN formálne odsúhlasil žiadosť EÚ o pristúpenie k Zmluve ASEAN-u o priateľstve a spolupráci a zaviazal sa k urýchleniu procesu pristúpenia. EÚ okrem toho podpísala prvú dohodu o partnerstve a spolupráci (DPS) s Indonéziou v histórii. Taktiež dosiahla významný pokrok v rokovaní o dohodách o partnerstve a spolupráci s inými krajinami ASEAN-u, konkrétne Vietnamom, Filipínami a Thajskom. EÚ sa rozhodla usilovať o dvojstranné dohody o voľnom obchode s príslušnými krajinami ASEAN-u a súhlasila so začatím rokovaní so Singapurom ako prvou krajinou ASEAN-u, pričom potvrdila strategický význam dohôd o voľnom obchode medzi regiónmi.

Stretnutie ministrov zahraničných vecí ASEM-u, ktoré sa konalo v Hanoji 25. a 26. mája 2009, umožnilo otvorený dialóg medzi európskymi a ázijskými partnermi, ktorý sa týkal širokej škály tém spoločného záujmu vrátane rozšírenia ASEM-u o Rusko a Austráliu. Ministri privítali žiadosti Austrálie a Ruska a poverili vyšších úradníkov, aby vypracovali postupy, ktoré obom krajinám umožnia formálne pristúpiť k ASEM-u na 8. samite v roku 2010. Dôležitým výsledkom bolo spoločné vyhlásenie, v ktorom všetci ministri odsúdili tajný jadrový test, ktorý vykonala KLDR 25. mája. Zasadnutie ministrov zahraničných vecí bolo zároveň začiatkom príprav 8. samitu ASEM-u, ktorý sa bude konať 4. – 5. októbra 2010 v Bruseli.

Pokračovali problémy v súvislosti s uzavretím dohody o voľnom obchode s Radou pre spoluprácu v Perzskom zálive (GCC – Gulf Cooperation Council). Politické signály zo strany GCC sú naďalej zmiešané, zatiaľ čo EÚ sa niekoľkokrát jasne vyjadrila, že je pripravená dohodu uzavrieť.

V roku 2009 sa naďalej posilňovali politické vzťahy s Latinskou Amerikou. Komisia v septembri prijala oznámenie o Latinskej Amerike, politický rámec pre vzťahy medzi EÚ a týmto regiónom.

Stretnutie ministrov EÚ a skupiny Rio (Praha, 13. mája 2009) bolo ďalším krokom k upevneniu tohto biregionálneho strategického partnerstva. Samit sa zamerail hlavne na „Obnoviteľné zdroje energie: udržateľný prístup k energetickej bezpečnosti a zmene klímy“ a „Obnovu finančnej stability a rastu svetového hospodárstva“⁴⁰.

V roku 2009 sa dosiahol ďalší pokrok v rokovaníach so stredoamerickými krajinami a niektorými andskými krajinami (Kolumbia/Peru). Priaznivo pokračovali rokovania o dohode o pridružení medzi EÚ a Strednou Amerikou, až kým sa neprerušili pre štátny prevrat v Hondurase v júni 2009. Obnovili sa koncom roka 2009. Koncom roku 2009 sa blížili ku koncu rokovania o viacstrannej obchodnej dohode (s Kolumbiou a Peru), ktoré sa ukončili 1. marca 2010. Pokiaľ ide o rokovania o dohode o pridružení s Merkosurom, kľúčoví vedúci predstavitelia Latinskej Ameriky koncom roku 2009 potvrdili vôľu obnoviť rokovania (prerušené od roku 2004).

⁴⁰ (Dokument 9881/09).

- ⁴¹ Európsky parlament prijal 7. mája 2009 uznesenie o výročnej správe o ľudských právach vo svete v roku 2008 a politike Európskej únie v tejto oblasti (2008/2336(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0385).
- ⁴² Európsky parlament prijal uznesenie zo 14. januára 2009 o vývoji v Rade OSN pre ľudské práva a najmä úlohu Európskej únie (2008/2201 (INI)) (P6_TA-PROV(2009)0021).
- ⁴³ Európsky parlament na základe naliehavého postupu (pravidlo 122) pre prípady porušovania ľudských práv, demokracie a zásad právneho štátu prijal uznesenia týkajúce sa týchto situácií:
- Irán: prípad Širin Ebadiovej, 15. januára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0029)
 - štátny prevrat v Guinei, 15. januára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0030)
 - sloboda tlače v Keni, 15. januára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0031)
 - Srí Lanka, 5. februára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0054)
 - situácia barmských utečencov v Thajsku, 5. februára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0055)
 - odmietnutie Brazílie vydať Cesareho Battistiho, 5. februára 2009 (P6_TA-PROV(2009)0056)
 - Guinea-Bissau, 12. marca 2009 (P6_TA-PROV(2009)0143)
 - vyhostenie mimovládnych organizácií z Darfúru, 12. marca 2009 (P6_TA-PROV(2009)0145)
 - Filipíny, 12. marca 2009 (P6_TA-PROV(2009)0144)
 - podpora Špeciálnemu súdu pre Sierru Leone 24. apríla 2009 (P6_TA-PROV(2009)0310)
 - humanitárna situácia obyvateľov tábora Ašraf, 24. apríla 2009 (P6_TA-PROV(2009)0311)
 - práva žien v Afganistane, 24. apríla 2009 (P6_TA-PROV(2009)0309)
 - Irán: prípad Roxany Saberiovej, 7. mája 2009 (P6_TA-PROV(2009)0391)
 - Madagaskar, 7. mája 2009 (P6_TA-PROV(2009)0392)
 - prípad Manuela Rosalesa vo Venezuele, 7. mája 2009 (P6_TA-PROV(2009)0393)
 - Kazachstan: prípad Jevgenija Žovtisa v Kazachstane, 17. septembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0023)
 - Sýria: prípad Muhannada Al-Hassániho, 17. septembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0024)
 - vraždy aktivistov za dodržiavanie ľudských práv v Rusku, 17. septembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0022)
 - Guinea, 22. októbra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0059)
 - Irán, 22. októbra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0060)
 - Srí Lanka, 22. októbra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0061)
 - Nikaragua, 26. novembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0103)
 - Laos a Vietnam, 26. novembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0104)
 - Čína: práva menšín a uplatňovanie trestu smrti, 26. novembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0105)
 - násilie v Konžskej demokratickej republike, 17. decembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0118)
 - Uganda: návrh zákona zameraný proti homosexualite 17. decembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0119)
 - Azerbajdžan: sloboda prejavu, 17. decembra 2009 (P7_TA-PROV(2009)0120)
- ⁴⁴ Ľudské práva a demokracia vo svete – správa o činnosti EÚ od júla 2008 do decembra 2009.

Medzi prvoradé ciele SZBP patrí upevňovanie demokracie⁴⁵ a právneho štátu a dodržiavanie ľudských práv⁴⁶. Ministri EÚ pre zahraničné veci a pre rozvoj odsúhlasili v novembri 2009 súbor záverov Rady o podpore demokracie vo vonkajších vzťahoch EÚ⁴⁷. Ich cieľom je poskytnúť rámec pre využívanie existujúcich nástrojov súdržnejším a účinnejším spôsobom, a to najmä v oblasti zahraničnej a rozvojovej politiky. V záveroch sa uvádza program činností, v ktorom sa spájajú kľúčové hodnoty a zásady, na ktorých je založený prístup EÚ. K týmto zásadám patrí uznanie, že demokracia sa nedá vnútiť zvonka; individuálny prístup k jednotlivým krajinám; skutočné partnerstvo a dialóg s cieľom zabezpečiť zodpovednosť tretích krajín a žiadna nová podmienenosť pre rozvojovú pomoc EÚ. V novembri 2009 Rada zároveň potvrdila silné odhodlanie EÚ podporovať a chrániť slobodu náboženského vyznania alebo viery⁴⁸. V týchto záveroch Rady sa príslušné orgány Rady vyzvali, aby zhodnotili existujúce iniciatívy na úrovni EÚ a vypracovali návrhy na podporu slobody náboženského vyznania alebo viery v rámci dvojstranných vzťahov a vo viacstrannom kontexte.

Sloboda náboženského vyznania alebo viery je úzko prepojená s inými základnými slobodami vrátane slobody prejavu. Počas rokovaní na fórach, ako je napríklad Rada pre ľudské práva, EÚ zdôraznila, že právo na slobodu prejavu predstavuje jeden z nevyhnutných základov demokratickej spoločnosti, keďže zabezpečuje individuálne naplnenie a pluralitnú, tolerantnú spoločnosť s prístupom k mnohorakým ideám a filozofiám. EÚ vyjadrila presvedčenie, že štáty by mali zabezpečiť, že sloboda prejavu sa obmedzí výlučne z dôvodov uvedených v článku 19 ods. 3 a článku 20 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

⁴⁵ Európsky parlament prijal 22. októbra 2009 uznesenie o budovaní demokracie vo vonkajších vzťahoch EÚ (P7_TA-PROV(2009)0056).

⁴⁶ Závery Rady o ľudských právach a demokratizácii v tretích krajinách z 8. decembra 2009.

⁴⁷ Závery Rady o podpore demokracie vo vonkajších vzťahoch EÚ – na ceste k väčšej súdržnosti a účinnosti (dokument 16081/09).

⁴⁸ Závery Rady o slobode náboženského vyznania alebo viery z novembra 2009.

Ľudské práva a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti⁴⁹

Ochrana a presadzovanie ľudských práv boli v roku 2009 východiskom mnohých činností v rámci SZBP: začalo sa niekoľko nových konzultácií a dialógov o ľudských právach, pričom otázky ľudských práv naďalej zastávali pevné miesto v jednotlivých rámcoch vzťahov EÚ s tretími krajinami, prijali sa nové usmernenia⁵⁰ a konkrétne pokročilo vykonávanie programu v oblasti ľudských práv a rodovej rovnosti v kontexte SBOP. V záveroch Rady z decembra 2009 sa zdôrazňuje potreba prijať ďalšie praktické kroky na posilnenie hľadiska ľudských práv a rodového hľadiska SZBP. Vítaným krokom v tomto smere je zorganizovanie prvého stretnutia poradcov a kontaktných osôb zaoberajúcich sa rodovými otázkami, ktoré sa bude konať 9. – 10. novembra 2010 v Bruseli.

2. Ľudské práva a SZBP

V roku 2009 sa EÚ sústredila na vykonávanie svojej politiky týkajúcej sa práv žien, ako je stanovená v „Komplexnom prístupe k vykonávaniu rezolúcií Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1325 a 1820 o ženách, mieri a bezpečnosti zo strany EÚ“ a v usmerneniach EÚ pre oblasť násillia voči ženám a boja proti všetkým formám ich diskriminácie (oba dokumenty prijala Rada 8. decembra 2008).

EÚ uskutočňovala tiež dôležité kroky na presadzovanie rezolúcie BR OSN 1325 a iných rezolúcií Bezpečnostnej rady týkajúcich sa žien, mieru a bezpečnosti. Zaradila rezolúciu BR OSN 1325 do programov konzultácií o ľudských právach s USA a Kanadou a zvolila si ženy, mier a bezpečnosť za kľúčovú tému svojej spolupráce s Africkou úniou. V New Yorku zorganizovala dve podujatia týkajúce sa rezolúcie BR OSN 1325: jedným z nich bolo stretnutie okolo okrúhleho stola vo februári, na ktorom sa zišli zástupcovia zainteresovaných strán z EÚ, AÚ, OSN a MVO, aby diskutovali o tom, ako môžu opatrenia na regionálnej úrovni dopĺňať činnosť na úrovni OSN a úrovni jednotlivých krajín, a druhým bolo stretnutie na ministerskej úrovni v septembri, na ktorom sa diskutovalo o krokoch v predvečer 10. výročia rezolúcie BR OSN 1325 a o zostávajúcich nedostatkoch v jej vykonávaní.

⁴⁹ Európsky parlament prijal 7. mája 2009 uznesenie o uplatňovaní rodového hľadiska vo vonkajších vzťahoch EÚ a pri budovaní mieru/obnove krajín (2008/2198(INI) (P6_TA-PROV(2009)0372).

⁵⁰ Rada prijala aktualizovanú verziu usmernení EÚ o podpore dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva (dokument 16841/09).

Kroky EÚ sa zamerali na niekoľko jednotlivých prípadov a niektoré z nich sa podnikli aj v rámci usmernení týkajúcich sa obhajcov ľudských práv, t. j. v Mexiku (obhajcovia ľudských práv), Afganistane (list vláde týkajúci sa šariátskeho práva), Rusku (prípady obhajcov ľudských práv žien), Sudáne (súdny proces týkajúci sa obvinení žien, ktoré nosia nohavice, z neslušnosti), Saudskej Arábii (sobáš detí), Zambii (súdny proces so šéfredaktormi novín za dokumentovanie prípadov, v ktorých bol ženám odopretý prístup k zdravotnej starostlivosti o matky) a Iráne (obhajca ľudských práv). Rodové hľadisko sa naďalej začleňovalo a zohľadňovalo v rámci nástrojov krízového riadenia EÚ a poskytovala sa osobitná podpora pri riešení konkrétnych situácií, ktoré postihujú ženy, ako napríklad situácií súvisiacich s obeťami obchodovania v Sýrii.

Predsedníctvo 18. decembra vydalo vyhlásenie, v ktorom si pripomenulo 30. výročie prijatia Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien.

K prioritám dialógu týkajúceho sa ľudských práv a konzultácií s tretími krajinami patrilo aj naďalej mučenie. V jednotlivých prípadoch sa zaslalo niekoľko demaršov. Osobitná pozornosť sa venovala zabráneniu mučenia a podpore, ktorú EÚ venuje univerzálnym mechanizmom zabránenia, ktorým je Podvýbor OSN na zabránenie mučeniu, ako aj jeho možné zapojenie sa do vytvárania regionálnych a vnútroštátnych mechanizmov – národných mechanizmov zabránenia vytvorených v súlade s opčným protokolom k Dohovoru proti mučeniu.

EÚ sa v roku 2009 zamerala aj na vykonávanie svojej politiky týkajúcej sa práv dieťaťa stanovenej v usmerneniach EÚ o právach dieťaťa a v usmerneniach EÚ týkajúcich sa detí v ozbrojených konfliktoch.

V rámci usmernení EÚ o právach dieťaťa sa v roku 2009 predĺžila platnosť prvej prioritnej oblasti zameranej na boj proti násiliu voči deťom o ďalšie dva roky. V úzkej spolupráci s UNICEF-om a občianskou spoločnosťou sa na vykonávanie usmernení vybralo desať pilotných krajín. Vytvorili sa špecializované stratégie na vykonávanie usmernení, ktoré sú prispôsobené osobitným potrebám pilotných krajín, a s ich vykonávaním sa začalo v druhom polroku 2009.

Okrem toho sa v roku 2009 každoročné fórum MVO EÚ venovalo otázkam práv detí, ako aj hľadiskám boja proti násiliu voči deťom a úsiliu v tomto smere. Práva dieťaťa sa pravidelne objavovali na programoch politických dialógov, a to predovšetkým v dialógoch a konzultáciách o ľudských právach s tretími krajinami, napr. s Jordánskom, Izraelom a so stredoázijskými republikami.

EÚ sa aktívne podieľala na presadzovaní práv dieťaťa na rozličných fórach OSN. Snažila sa o rozsiahlejšiu a užšiu spoluprácu s OSN v oblasti detí v ozbrojených konfliktoch. EÚ taktiež uvítala a podporila novú rezolúciu Bezpečostnej rady OSN 1882 (2009), ktorou sa ďalej posilňuje ochrana detí zasiahnutých ozbrojenými konfliktmi.

V súvislosti s rastúcim znepokojením týkajúcim sa slobodného uplatňovania niektorých slobôd vo Vietname a Kambodži, ktoré vyslovil Európsky parlament, posilnila EÚ svoje možnosti, aby s mnohými krajinami tohto regiónu vzniesla otázky ľudských práv prostredníctvom viacerých vyhlásení a demaršov a ešte pozornejšieho sledovania situácie. V roku 2009 Rada schválila nadviazanie dialógu o ľudských právach s Indonéziou.

EÚ je aj naďalej znepokojená situáciou v oblasti ľudských práv v Rusku. Dve kolá konzultácií EÚ a Ruska o ľudských právach, ktoré sa uskutočnili v roku 2009, umožnili EÚ vyjadriť hlbšie obavy týkajúce sa rôznych aspektov situácie v oblasti ľudských práv v Rusku, a to aj v jednotlivých prípadoch týkajúcich sa ľudských práv⁵¹. EÚ tiež vyjadrila obavy v súvislosti s vraždami novinárov a obhajcov ľudských práv v Ruskej federácii, okrem iného prostredníctvom vyhlásení a demaršov.

EÚ je naďalej znepokojená situáciou v oblasti ľudských práv v Strednej Ázii. V súlade so stratégiou EÚ pre Strednú Áziu sa začali dialógy o ľudských právach so všetkými krajinami tohto regiónu. Doteraz sa uskutočnili dve kolá dialógov a otázky ľudských práv sa so všetkými piatimi dotknutými krajinami riešia aj na všetkých stretnutiach na vysokej úrovni.

⁵¹ Európsky parlament udelil 16. decembra 2009 cenu Andreja Sacharova za slobodu myslenia za rok 2009 organizácii na obhajobu občianskych práv Memorial a jej trom zástupcom Olegovi Orlovovi, Sergejovi Koval'ovovi a Ľudmile Alexejevovej, ako aj všetkým ostatným obhajcom ľudských práv v Rusku. Po zadržaní aktivistov za ľudské práva v Moskve 31. decembra 2009 vrátane Ľudmily Alexejevovej vyzval predseda EP Jerzy Buzek k jej okamžitému prepusteniu.

Pokiaľ ide o Uzbekistan, Rada sa po preskúmaní situácie rozhodla 26. – 27. októbra 2009 neobnoviť zbrojné embargo s cieľom povzbudiť uzbecké orgány, aby prijali ďalšie významné opatrenia na zlepšenie právneho štátu a situácie v oblasti ľudských práv v krajine. Rada pre zahraničné vzťahy do jedného roka prerokuje a zhodnotí pokrok, ktorý uzbecké orgány dosiahli, i efektívnosť spolupráce EÚ a Uzbekistanu.

Obavy v súvislosti s ľudskými právami sa pravidelne riešili v rámci kontaktov s mnohými partnermi z oblasti Stredozemného mora a Blízkeho východu, najmä s Alžírskom, Egyptom, Izraelom, Marokom, so Sýriou a s Tuniskom. Násilný zásah iránskych orgánov proti demonštrantom a opozícii po prezidentských voľbách v Iráne 12. júna vyvolával v Rade a Európskej rade po celý rok 2009 silné reakcie, v ktorých EÚ vyzývala iránsku vládu, aby vnútorné politické problémy vyriešila mierovými prostriedkami a aby rešpektovala svoje medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv.

EÚ naďalej predkladala otázky ľudských práv na svojich rokovaníach s Čínou. Konali sa dva dialógy o ľudských právach. Ukončilo sa interné hodnotenie dialógu a odporúčania sa vykonávajú v priebehu roku 2010. EÚ vydala niekoľko verejných vyhlásení, v ktorých odsúdila porušovanie ľudských práv v Číne, ako bolo napríklad uväznenie Lioua Siao-poa a vylúčenie pozorovateľov EÚ z jeho súdneho procesu, poprava britského občana Akmala Shaikha a popravy osôb v Tibete a Sin-ťiang.

EÚ zablahoželala ASEAN-u k vytvoreniu novej medzivládnej komisie pre ľudské práva (AICHR), ktoré bolo významným medzníkom vo vývoji ASEAN-u ako organizácie, ktorá obhajuje univerzálne hodnoty v oblasti ľudských práv. EÚ vyzvala ASEAN, aby plnil referenčné podmienky AICHR a zosúladil budúce operácie AICHR s parížskymi zásadami s cieľom ochraňovať ľudské práva všetkých osôb v ASEAN-e. EÚ sa teší na ďalšiu spoluprácu v otázke ľudských práv s ASEAN-om a je pripravená ponúknuť pomoc a podeliť sa o svoje skúsenosti v tejto oblasti, a to aj pri ďalšom rozvoji AICHR.

V roku 2009 sa EÚ, Argentína, Brazília, Čile a Mexiko rozhodli svoju činnosť v oblasti ľudských práv úzko koordinovať, konkrétne na medzinárodných fórach o ľudských právach, a začali podrobné konzultácie o týchto otázkach. Okrem toho EÚ začala dialógy o ľudských právach s Argentínou, Brazíliou, ako aj s Kolumbiou a posilnila svoj dialóg s Čile. Prvý dialóg o ľudských právach s Mexikom sa uskutoční v roku 2010.

3. Ľudské práva a SZBP

Pokračovalo úsilie o lepšie začleňovanie medzinárodného humanitárneho práva (MHP)⁵², systematizáciu a uvádzanie zahrnutia aspektov ľudských práv, rodových aspektov a aspektov detí zasiahnutých ozbrojeným konfliktom do praxe vo všetkých fázach prebiehajúcich misií a operácií SZBP prostredníctvom nominovania niekoľkých expertov v oblasti ľudských práv do misií a operácií a zahrnutia prvkov týkajúcich sa oblasti ľudských práv do plánovania a mandátu niektorých misií a operácií SZBP.

Nadalej sa zdôrazňoval význam uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, a to aj vo vykonávaní rezolúcie BR OSN 1325, BR OSN 1888 a 1889, ako aj príslušných politických dokumentov EÚ⁵³, najmä s cieľom dosiahnuť konkrétny pokrok v tejto oblasti v teréne v súlade s uznesením Európskeho parlamentu o uplatňovaní rodového hľadiska vo vonkajšej činnosti EÚ a upevňovaní mieru/budovaní štátu. V novembri 2009 Rada schválila dokument s názvom „Vykonávanie rezolúcií BR OSN 1325 a 1820 v kontexte odbornej prípravy na misie a operácie SBOP – odporúčania do budúcnosti“. Uvádzajú sa v ňom plánované kroky na zlepšenie súdržnosti a kvality odbornej prípravy pre pracovníkov nasadených na misiách a operáciách SBOP pred ich nasadením a odbornej prípravy vo všeobecnosti.

⁵² V záveroch Rady z decembra 2009 sa opätovne potvrdil záväzok zabezpečiť vykonávanie usmernení EÚ o MHP a význam ďalšieho zlepšovania začleňovania MHP do celej vonkajšej činnosti Európskej únie (dokument 16842/09).

⁵³ Komplexný prístup k vykonávaniu rezolúcií Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov 1325 a 1820 o ženách, mieri a bezpečnosti zo strany EÚ, dokument 15671/1/08 REV 1, a Vykonávanie rezolúcie BR OSN 1325 posilnenej rezolúciou BR OSN 1820 v kontexte EBOP, dokument 15782/3/08 REV 3.

4. Boj proti beztrestnosti

Boj proti beztrestnosti je jedným zo základných kameňov prístupu EÚ k budovaniu a ochrane trvalého mieru, medzinárodnej spravodlivosti a právneho štátu. EÚ preto naďalej pevne a rozhodne podporovala Medzinárodný trestný súd (ICC) ⁵⁴, čo sa prejavilo vo všetkých jej vonkajších politikách v rámci SZBP aj v rámci SBOP. V tomto úsilí boli naďalej cenným spojencom mimovládne organizácie.

Náprava krívd v súvislosti s medzinárodnými trestnými činmi a závažnými porušeniami ľudských práv predstavuje dôležitý aspekt vzťahov s našimi partnermi. Medzinárodné trestné súdnictvo, ktorého orgánmi sú najmä ICC a medzinárodné trestné sudy pre bývalú Juhosláviu, Rwandu a Sierru Leone, zohráva kľúčovú úlohu pri zachovávaní mieru a posilňovaní medzinárodnej a miestnej bezpečnosti. EÚ, povzbudená Európskym parlamentom, je v rámci svojho pevného záväzku voči Súdnemu dvoru aj naďalej odhodlaná podporovať univerzálnu súdnu právomoc, čo uskutočňuje prostredníctvom diplomatických demaršov, seminárov, vkladáním doložiek do svojich dohôd s tretími krajinami a podporou občianskej spoločnosti.

Riešenie porušovania ľudských práv z minulosti a plná spolupráca s Medzinárodným trestným súdom pre bývalú Juhosláviu (ICTY) ⁵⁵ sa preto považujú za kľúčový prvok zmierenia na západnom Balkáne. Ako súčasť trvalého záväzku postaviť pred súd osoby obvinené z vojnových zločinov EÚ v plnej miere podporuje neustále úsilie o identifikáciu, narušenie a uzavretie ich sietí, najmä úsilie o pokračovanie v súdnom procese s Radovanom Karadžičom a o zatknutie Ratka Mladiča a Gorana Hadžiča v súlade s uznesením Európskeho parlamentu o mandáte Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (2008/2290(INI)).

Civilná misia SBOP EULEX Kosovo dosiahla plnú operačnú spôsobilosť a začala vyšetrovať, trestne stíhať a súdiť prípady vojnových zločinov, organizovanej trestnej činnosti a korupcie.

⁵⁴ EÚ naďalej podporovala ICC prostredníctvom záverov Rady (Sudán, Keňa a veľké jazerá) a vyhlásení predsedníctva.

⁵⁵ Európsky parlament prijal 12. marca 2009 uznesenie o mandáte Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu (2008/2290(INI)) (P6_TA-PROV(2009)00136).

Osobitná podpora sa poskytla aj na pomoc prenosu know-how z ICTY do vnútroštátnych právnych systémov krajín bývalej Juhoslávie, aby sa im umožnilo zaoberať sa prípadmi vojnových zločinov.

Civilná misia SBOP EUPOL RD Congo sa v roku 2009 posilnila multidisciplinárnym tímom, ktorý sa špecializuje na boj proti sexuálnemu násiliu s cieľom riešiť prevládajúcu beztretnosť v KDR. Malo by sa počítať s ďalšou angažovanosťou EÚ, najmä v kontexte nedávneho prijatia rezolúcie BR OSN 1888 a pokračujúcich plánov OSN na vytvorenie „zmiešaných komôr“ ako prechodného mechanizmu súdnictva.

V roku 2009 došlo k ďalším významným udalostiam, ako bolo napríklad začatie prvého súdneho procesu proti Tomasovi Lubangovi (január) a prvý zatykač, ktorý ICC vydal na úradujúcu hlavu štátu – Omara Al Bašira zo Sudánu (marec). Tieto udalosti vyvolali v AÚ a v arabskom svete prudkú reakciu. S cieľom chrániť Rímsky štatút reagovala EÚ diskretnými a rýchlymi krokmi. Taktiež vyzvala k opätovnej angažovanosti USA.

EÚ tiež naďalej výrazne podporuje vyšetrowanie vraždy bývalého libanonského ministerského predsedu Rafica Haririho a iných osôb, ktoré prebieha zo strany OSN, ako aj tribunál, ktorý bol na tento účel vytvorený.

V dialógu medzi Senegalom, Africkou úniou a EÚ je významnou otázkou aj súdny proces s Hisseneom Habrém, ktorý bude precedantom pre prijatie zodpovednosti a zastavenie kultúry beztretnosti v afrických krajinách. Senegalským orgánom sa poskytla technická podpora na pomoc pri príprave tohto procesu.

Ďalším vnútroštátnym nástrojom v boji proti beztretnosti je uplatňovanie univerzálnej súdnej právomoci. Na 11. stretnutí ministerskej trojky s AÚ v novembri 2008 sa uznalo, že táto otázka má pre vzťahy medzi EÚ a AÚ negatívne dôsledky. Následne sa zriadila skupina expertov, ktorej úlohou je objasniť spôsob, akým zásadu univerzálnej súdnej právomoci chápe každá z týchto dvoch strán, a ktorá má podporu v rámci nástroja stability. Táto skupina predložila svoju správu trojke v apríli 2009.

F. PODPORA PARTNERSTIEV VO SVETE

1. Upevňovanie vzťahov so strategickými partnermi

V správe o vykonávaní európskej bezpečnostnej stratégie sa uviedlo, že „globalizáciou sa urýchľuje prerozdelenie moci“. Týmto sa môžu prejavovať rozdiely v hodnotách, ale zároveň je možné chápať to aj ako príležitosť na vybudovanie alebo upevnenie partnerstiev s kľúčovými aktérmi na svetovej scéne na základe spoločných záujmov a našich hodnôt. Nové aj staré mocnosti musia nielen vytvoriť účinnejší multilaterálny systém, ale musia mať na jeho zachovaní skutočný záujem.

Spojené štáty americké⁵⁶

Transatlantický vzťah zostáva základným pilierom SZBP. EÚ a USA sa v priebehu celého roka podrobne radili o mnohých regionálnych otázkach. Pozornosť sa opäť sústredila na Irán, mierový proces na Blízkom východe, Afganistan, Pakistan a západný Balkán, najmä Bosnu a Hercegovinu. Pokračovala úzka spolupráca v oblasti boja proti terorizmu, v rámci ktorej sa rokovalo aj o stále nedoriešenej otázke uzavretia vojenského väzenského zariadenia na Guantáname⁵⁷ a o finančnej kríze, a to aj v rámci skupiny G8 a G20.

Neformálny samit EÚ a USA v Prahe (5. apríla 2009) bol príležitosťou na prvý politický kontakt medzi vedúcimi predstaviteľmi EÚ a novým prezidentom USA. Formálny samit EÚ a USA v novembri 2009 vo Washingtone sa zaoberal zložitými celosvetovými problémami, ktorým čelia EÚ aj USA, vrátane ekonomických/finančných otázok, zmeny klímy, kybernetickej bezpečnosti, rozvojovej politiky a výziev v oblasti zahraničnej politiky. Významným výsledkom bolo vytvorenie Rady pre energetiku EÚ – USA, v rámci ktorej sa riešia otázky ako globálna energetická bezpečnosť, nové technológie a výskum. K ďalším výsledkom patrilo vyhlásenie o rozvojovom dialógu a spolupráci, ktoré tvorí základ pre ďalšiu spoluprácu na určitých aspektoch rozvojovej politiky.

⁵⁶ Európsky parlament prijal 26. marca 2009 uznesenie o stave transatlantických vzťahov po voľbách v USA (2008/2199(INI)) (P6_TA-PROV(2009)00193).

Európsky parlament prijal 22. októbra 2009 uznesenie o príprave zasadnutia Transatlantickej hospodárskej rady a samitu EÚ – USA (2. a 3. novembra 2009) (P7_TA-PROV(2009)0058).

⁵⁷ Európsky parlament prijal 4. februára 2009 uznesenie o návrate a presídlení väzňov z väzenského zariadenia Guantánamo (P6_TA-PROV(2009)0045).

Vo vyhlásení o nešírení jadrových zbraní a o odzbrojení sa stanovili dôležité spoločné ciele v tejto oblasti. Zároveň sa uznali sociálne a hospodárske prínosy bezvízového cestovného režimu v bezpečnom prostredí medzi oboma partnermi. Obe strany potvrdili svoje odhodlanie spolupracovať s cieľom čím skôr uzavrieť otázku bezvízového cestovania medzi USA a členskými štátmi EÚ a zvýšiť bezpečnosť cestujúcich.

Ruská federácia⁵⁸

Po zhoršení vzťahov, ktoré bolo dôsledkom konfliktu v Gruzínsku v auguste 2008 a následnej plynovej krízy v januári 2009, EÚ pokračovala vo vzťahoch s Ruskom na základe presadzovania záujmov a hodnôt EÚ. Je v záujme EÚ ako strategického partnera na svetovej scéne, aby sa Rusko viac začleňovalo do medzinárodného systému založeného na pravidlách a aby spolupracovalo pri riešení celosvetových otázok, ako napr. zmena klímy, terorizmus, organizovaná trestná činnosť a energetická bezpečnosť. EÚ a Rusko majú spoločný záujem na užšej spolupráci, aby mohli účinne riešiť mnohé medzinárodné otázky, ktoré sú prioritou v programe EÚ v oblasti SZBP, ako sú Irán, Blízky východ, Afganistan a dlhotrvajúce konflikty v spoločnom susedstve. S cieľom dosiahnuť pokrok v tomto programe si EÚ zvolila prístup zásadovej angažovanosti: hľadať podľa možnosti príležitosti na rozvíjanie našich vzťahov s Ruskom, ale v prípade potreby sa pevne držať svojich zásad.

Dialóg EÚ a Ruska o medzinárodných otázkach – v bilaterálnom kontexte i na medzinárodných fórach – je široký a intenzívny a v posledných rokoch stále otvorenejší. V roku 2009 sa uskutočnilo až 35 formálnych politických dialógov.

Pokračovali rokovania o novej dohode medzi EÚ a Ruskom, pričom sa v roku 2009 uskutočnilo päť kôl týchto rokovaní. Ako sa odsúhlasilo v spoločnom vyhlásení EÚ a Ruska zo samitu EÚ – Rusko, ktorý sa konal v júni 2008, cieľom je uzavrieť strategickú dohodu, ktorá poskytne komplexný rámec pre vzťahy EÚ a Ruska v blízkej budúcnosti a pomôže rozvíjať potenciál našich vzťahov.

⁵⁸ Európsky parlament prijal 12. novembra 2009 uznesenie o samite EÚ – Rusko 18. novembra 2009 v Štokholme (P7_TA-PROV(2009)0064).

Mala by zabezpečiť posilnený právny základ a právne záväzné záväzky, ktoré sa vzťahujú na všetky hlavné oblasti tohto vzťahu, ako sa uvádza v štyroch spoločných priestoroch EÚ/Rusko a v ich plánoch, ktoré sa schválili na samite v máji 2005 v Moskve. Pre EÚ je veľmi dôležité zabezpečiť vyrovnaný pokrok vo všetkých oblastiach rokovaní vrátane potreby prijať zásadné ustanovenia týkajúce sa obchodu a investícií⁵⁹.

V oblasti vonkajšej bezpečnosti Rusko naďalej prispievalo k vojenskej operácii EÚ SZBP EUFOR Tchad/RCA 4 helikoptérmi a 120 členmi personálu až do ukončenia misie v marci 2009.

Bol to dobrý príklad účinnej spolupráce v oblasti krízového riadenia. Veľmi pozitívnym vývojom bola aj koordinácia s námornou misiou SBOP EUNAVFOR Atalanta v boji proti pirátstvu pri somálskom pobreží v roku 2009. Na samite EÚ – Rusko, ktorý sa v novembri 2009 konal v Štokholme, sa tiež rozhodlo o obnovení prieskumných rozhovorov o rámcovej dohode o účasti Ruska na operáciách krízového riadenia EÚ. V tejto súvislosti sa v decembri 2009 uskutočnili prvé neformálne kontakty, v ktorých by sa v roku 2010 malo pokračovať.

V roku 2009 vyvolávala otázka ľudských práv, demokracie, právneho štátu a domáci vývoj v Rusku naďalej obavy. Išlo konkrétne o situáciu v Predkaukazsku. Napriek tomu však v oblasti ľudských práv v Rusku nastal aj určitý pozitívny vývoj vrátane ratifikácie protokolu 14 k Európskemu dohovoru o ľudských právach. V septembri 2009 prezident Medvedev podpísal vykonávacie nariadenie o vytvorení funkcie prezidentského komisára pre práva detí.

Čína

Úloha Číny na svetovej scéne a jej celkový vplyv na svetové záležitosti v roku 2009 sa naďalej výrazne zvyšovali. EÚ víta znovuobjavenie sa Číny na svetovej scéne, pretože sa domnieva, že angažovanosť Číny má pre svetovú stabilitu kľúčový význam, a sústavne nabáda Čínu k tomu, aby zohrávala konštruktívnu úlohu v medzinárodných vzťahoch.

⁵⁹ Európsky parlament prijal 2. apríla 2009 odporúčanie Rade o novej dohode medzi EÚ a Ruskom (dokument EP P6_TA(2009)0215).

Konkrétne EÚ naďalej povzbudzovala Čínu k tomu, aby sa podieľala na podpore regionálnej stability a aby sa aktívne zapájala do riešenia regionálnych kríz. Pokiaľ ide o vzťahy medzi Čínou a Taiwanom, EÚ vyzvala obe strany, aby svoje rozdielne názory riešili mierovou cestou a prostredníctvom dialógu, a uvítala pokrok, ktorý tieto strany dosiahli počas vzájomných rokovaní v roku 2009.

Vzťahy EÚ a Číny boli po incidentoch v roku 2008 vo všeobecnosti bezkonfliktné. Hlavným spôsobom rozvíjania strategického partnerstva EÚ a Číny bol naďalej politický dialóg. Dosiahol sa značný pokrok v rokovaníach o Dohode o partnerstve a spolupráci, ktoré sa začali v roku 2007, a to najmä z politického hľadiska. Pokračovala aj spolupráca týkajúca sa veľkého množstva sektorálnych dialógov, ktorých bolo viac ako 56, vrátane dialógov o obchodných a hospodárskych záležitostiach.

V roku 2009 sa výnimočne konali dva samity (keďže prvý, ktorý sa konal v Prahe 20. mája, bol v skutočnosti opätovným zvolaním samitu preloženého z roku 2008), ktoré znamenali opätovné angažovanie sa oboch strán. Oba samity sa zamerali na vzťahy medzi EÚ a Čínou vo všeobecnosti a konkrétne na riešenie globálnych výziev ako napr. hospodárskej a finančnej krízy, zmeny klímy a regionálnych a medzinárodných situácií. Na druhom samite, ktorý sa konal 30. novembra v Nankingu, boli prioritou EÚ zmena klímy v rámci prípravy na konferenciu o zmene klímy v Kodani a budúcnosť dvojstranných vzťahov v predvečer nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy.

Dve kolá dialógu o ľudských právach medzi EÚ a Čínou a niekoľko demaršov a verejných vyhlásení umožnilo EÚ naďalej vyjadrovať znepokojenie nad zhoršovaním situácie v oblasti ľudských práv v Číne: používanie trestu smrti vo veľkej miere (vrátane popravy duševne chorého britského občana Akmala Shaikha – prvej popravy občana EÚ za polstoročie), zásah voči obhajcom ľudských práv, obmedzovanie slobody združovania, viery a prejavu a zvyšovanie tlaku na príslušníkov právnických profesií (vrátane 11-ročného trestu pre pána Lioua Siao-poa a zmiznutia pána Kaa Č'šenga). Hodnotenie dialógu o ľudských právach medzi EÚ a Čínou vykonané v roku 2009 po konzultáciách s občianskou spoločnosťou by v tomto ohľade malo zlepšiť našu schopnosť zabezpečiť, aby sa dialóg viac orientoval na výsledok.

India

Pre EÚ je veľmi dôležité strategické partnerstvo s Indiou, čo sa znovu zdôraznilo na desiatom samite EÚ – India, ktorý sa konal 6. novembra 2009. Vzťahy s Indiou sú v niektorých aspektoch pozitívne (obchodné/hospodárske záležitosti), ale treba ich ďalej rozvíjať, pokiaľ ide o politické výmeny a spoluprácu pri riešení spoločných výziev (regionálne otázky vrátane Afganistanu, terorizmu, zmeny klímy/energetiky, kybernetickej bezpečnosti, finančných kríz, nešírenia jadrových zbraní). Zvýšenú spoluprácu si vyžaduje najmä oblasť boja proti terorizmu, udržiavania a budovania mieru.

Vzťahom medzi EÚ a Indiou by bolo prospelo jasnejšie stanovenie priorít a zoštíhlenie niekedy preplneného programu. Na druhej strane skutočnosť, že India dáva jasne prednosť vzťahom s jednotlivými členskými štátmi pred vzťahmi s EÚ, jej zabránila dosiahnuť s EÚ pokrok v citlivých otázkach. Po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy a po vymenovaní novej vysokej predstaviteľky/podpredsedníčky Komisie máme teraz príležitosť ešte viac zlepšiť prezentáciu politického programu EÚ a jej činností v tomto regióne.

India sa díva na angažovanosť EÚ v Pakistane kriticky, najmä po útokoch v Bombaji. EÚ preto čelí dvojitej výzve do budúcnosti: presvedčiť Indov, že angažovanosť EÚ v Pakistane je v prospech Indie, a presvedčiť Pakistancov, že ich hlavnou hrozbou nie je India (ale skôr extrémistické sily rozvracajúce ich krajinu zvnútra). Na ďalšom samite, ktorý sa bude konať v druhom polroku 2010 v Bruseli, by sa EÚ mala snažiť reagovať na samotné ambície Indie byť vnímanou ako globálny aktér a strategický partner.

Po kladnom rozhodnutí o spolupráci v jadrovej oblasti s Indiou, ktoré sa prijalo na zasadnutí Skupiny jadrových dodávateľov v roku 2008 a ktoré sa viaže na určité podmienky, iniciovala EÚ rokovania o dohode s Euratomom, pričom niektoré členské štáty EÚ budú naďalej podrobne monitorovať, či India plní všetky svoje zámery, ktoré vyjadrila pred Skupinou jadrových dodávateľov.

Mexiko⁶⁰

Mexiko upevňuje svoju úlohu ako rozvíjajúca sa ekonomická mocnosť a stále dôležitejší hráč na svetovej scéne, čo oprávňuje jeho status „strategického partnera“ EÚ.

Vzťahy EÚ a Mexika sa od roku 2004 postupne zlepšujú. V roku 2008 sa EÚ rozhodla udeliť Mexiku status strategického partnera (SP). Na spoločnom zasadnutí Rady v máji 2009 v Prahe sa Mexiku predložil spoločný *akčný plán* s konkrétnymi opatreniami na plnenie strategického partnerstva. Odvtedy sa na ňom pracuje, aby sa pred samitom mohol predložiť finalizovaný spoločný akčný plán.

Rok 2010 bude mať pre Mexiko zásadný význam po veľmi ťažkom roku 2009 (epidémia H1N1, silné dôsledky hospodárskej krízy, stúpajúce násilie súvisiace s bojom proti drogám a veľké sucho). Podľa ukazovateľov sa však očakáva, že hospodárstvo bude tento rok rásť, a urýchlí sa reformný program prezidenta Calderóna.

Pokiaľ ide o vzťahy EÚ a Mexika, pre rok 2010 budú príznačné dôležité udalosti, najmä dvojstranný samit (16. mája 2010), vykonávanie nášho strategického partnerstva a oslava 10. výročia nadobudnutia platnosti globálnej dohody. Mexiko bude tiež hosťiteľom budúcej konferencie zmluvných strán dohovoru OSN o zmene klímy, ktorá sa uskutoční na konci roku 2010 v Cancúne.

Brazília⁶¹

V rámci strategického partnerstva s Brazíliou sa začal rozsiahly politický dialóg s najväčšou krajinou v Južnej Amerike a jedným z kľúčových rozvíjajúcich sa aktérov v multipolárnom svete 21. storočia. V roku 2009 sa konalo zasadnutie politických riaditeľov (v marci v Prahe) a 3. samit EÚ – Brazília (v októbri v Štokholme), ktorých program bol zameraný na finančnú krízu, medzinárodné rokovania o zmene klímy a najnaliehavejšie regionálne a medzinárodné otázky dňa.

⁶⁰ Európsky parlament prijal 12. marca 2009 uznesenie o strategickom partnerstve EÚ a Mexika (2008/2289(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0141).

⁶¹ Európsky parlament prijal 12. marca 2009 uznesenie o strategickom partnerstve EÚ a Brazílie (2008/2288(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0140).

Strategické partnerstvo s Brazíliou je dôležité najmä pre vyrovnávanie rozdielov medzi rozvinutými a rozvíjajúcimi sa krajinami. Príkladom toho sú medzinárodné rokovania o zmene klímy, na ktorých EÚ vyšla Brazílii v ústrety a bude v tom pokračovať. Vo všeobecnosti EÚ a Brazília uznávajú rovnaké politické hodnoty a budú spolupracovať pri ich presadzovaní na príslušných multilaterálnych fórach. Treba spomenúť najmä pravidelné konzultácie o ľudských právach v Ženeve a New Yorku.

EÚ považuje za dôležité spolupracovať s Brazíliou na kľúčových otázkach na regionálnej a medzinárodnej úrovni. Víta aktívnu úlohu Brazílie v juhoamerickom regióne a nabáda ju, aby naďalej zohrávala vedúcu úlohu pri presadzovaní demokracie a väčšej prosperity prostredníctvom ďalšej ekonomickej a politickej integrácie. Obe strany aj naďalej prejavujú záujem o dohodu o pridružení EÚ – Mercosur.

EÚ a Brazília ďalej pracovali na vytvorení projektov trojstrannej spolupráce so zainteresovanými tretími krajinami, aby im pomohli dosiahnuť rozvojové ciele tisícročia.

Japonsko

Dosiahol sa pokrok pri budovaní strategického partnerstva medzi EÚ a Japonskom, ku ktorému vyzvala bezpečnostná stratégia EÚ. V roku 2009 sa prehĺbili konzultácie a dialóg o medzinárodných a celosvetových otázkach spoločného záujmu, ktoré mali okrem iného formu strategických dialógov o východnej Ázii a strednej Ázii.

Naša úzka spolupráca vyvrcholila v roku 2009 dvojstranným samitom, ktorý sa konal 4. mája v Prahe. Vyplynulo z neho silné zbližovanie názorov o aspektoch súvisiacich so SZBP a medzinárodných otázkach vyvolávajúcich znepokojenie, pričom obe strany vyjadrili záujem pokračovať vo výmene informácií a spolupracovať a uznali, že existujú možnosti pre intenzívnejšiu spoluprácu v otázkach mieru a bezpečnosti.

Zavedli sa dialógy a konzultácie o ľudských právach, ktoré sa budú konať dvakrát do roka, ale EÚ ďalej nabáda Japonsko, aby prijalo moratórium na popravy, najmä po menovaní nového ministra spravodlivosti v septembri 2009, ktorý bol v minulosti členom parlamentnej ligy proti trestu smrti.

Kanada

Udalosťou na najvyššej úrovni bol samit v máji 2009 v Prahe, na ktorom sa vedúci predstavitelia zamerali aj na témy týkajúce sa SZBP, ako je napríklad Afganistan, Blízky východ a Východné partnerstvo. V októbri sa v Ottawe konalo každoročné zasadnutie ministrov, ktoré sa zaoberalo mierovým procesom na Blízkom východe, Iránom, Hondurasom, Haiti a Kubou, Sudánom a Dárfúrom, Afganistanom/Pakistanom, Arktídou a vízovou reciprocitou, konkrétne opätovným zavedením vízovej povinnosti pre Českú republiku zo strany Kanady. V novembri 2009 sa v Ottawe tesne za sebou konali zasadnutia spoločného výboru pre spoluprácu a koordinačnej skupiny na vysokej úrovni.

Južná Afrika

Vzťahy medzi EÚ a Južnou Afrikou sa od vytvorenia strategického partnerstva EÚ – Južná Afrika v roku 2007 výrazne posilnili. Politický dialóg sa na základe akčného plánu partnerstva povýšil na úroveň každoročných samitov a sektorálna spolupráca sa rozšírila na veľmi širokú škálu oblastí (vrátane výskumu, životného prostredia a energetiky, vesmíru, dopravy, migrácie a zdravotníctva).

Po prvýkrát v Južnej Afrike sa 11. septembra 2009 konal druhý samit EÚ – Južná Afrika, ktorý usporiadal prezident Jacob Zuma. Samit bol príležitosťou na vytvorenie spoločných stanovísk k hlavným celosvetovým otázkam (zmena klímy a reforma medzinárodných finančných inštitúcií) a ku konfliktným situáciám v Afrike i mimo nej.

Rok 2009 priniesol nový impulz pre spoluprácu s Južnou Afrikou v strategických otázkach, ako sú životné prostredie a energetika vrátane sekvestrácie oxidu uhličitého a technológií čistého uhlia. Pokrok sa dosiahol aj v spolupráci v otázkach týkajúcich sa vesmíru, keď sa dosiahla dohoda o rozšírení systému Európskej geostacionárnej navigačnej prekrývacej služby (EGNOS) nad Južnú Afriku a inštalácii prvkov pozemnej infraštruktúry Galileo v Južnej Afrike.

EÚ naďalej podporovala Juhoafrické rozvojové spoločenstvo (SADC) a jeho menovaného sprostredkovateľa, prezidenta Juhoafrickej republiky Zumu, v ich úsilí o nájdenie riešenia krízy v Zimbabwe po vytvorení vlády národnej jednoty.

G. ÚČINNEJŠÍ, SCHOPNEJŠÍ A JEDNOTNEJŠÍ

1. Predchádzanie konfliktom

Sila EÚ v predchádzaní konfliktom spočíva naďalej v jej schopnosti riešiť rôzne aspekty tejto náročnej a rozsiahlej úlohy komplexne spájaním širokej škály nástrojov EÚ („mäkké nástroje“), a to najmä preventívnej diplomacie, rozvojových politík a rozvojovej pomoci, podpory posilňovania demokratických inštitúcií a právneho štátu, presadzovania zmierenia a dialógu a budovania inštitucionálnych a vnútroštátnych kapacít na predchádzanie konfliktom. Začleňovanie krokov zameraných na predchádzanie konfliktom do týchto činností je dôležité a bude sa naďalej podporovať. V roku 2009 sa začalo pracovať na akčnom pláne EÚ pre nestabilné situácie a konflikty s cieľom vytvoriť jednotnejší prístup inštitúcií EÚ a členských štátov v celom plánovacom a vykonávacom cykle, v ktorom by sa spájali bezpečnostné a rozvojové politiky.

Výročná správa o aktivitách EÚ v rámci predchádzania konfliktom, ktorú prijala Európska rada v júni 2009, poskytuje komplexný obraz o prebiehajúcim úsilí Európskej únie v tejto oblasti. V novembri 2009 sa začal hodnotiaci proces z príležitosti desiateho výročia göteborgského programu v roku 2011.

Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy na svojom zasadnutí 16. – 17. novembra 2009 prijala „konceptiu posilňovania kapacít EÚ v oblasti mediácie a dialógu“ v súlade so správou o vykonávaní európskej bezpečnostnej stratégie identifikujúcou oblasť sprostredkovávania mieru ako oblasť, v ktorej má EÚ zatiaľ nevyužitý potenciál. V tejto koncepcii sa uznáva dôležitosť mediácie ako účinného a nákladovo efektívneho nástroja na predchádzanie konfliktom, ich transformáciu a riešenie a vyzýva sa v nej na profesionálnejší, koordinovanejší a sústredenejší prístup EÚ. EÚ to umožní ďalej zlepšovať svoju schopnosť zohrávať aktívnu medzinárodnú úlohu v tejto oblasti.

Okrem pravidelnej aktualizácie zoznamu sledovaných krajín, ktorý vypracovala EÚ, sa v kontexte včasného varovania systematicky vypracovávali správy a hodnotenia týkajúce sa súčasných a potenciálnych bezpečnostných rizík. Ďalej sa štruktúrovala spolupráca a budovanie kapacít v oblasti spravodajských informácií z otvorených zdrojov, a to na inštitucionálnej i vnútroštátnej úrovni.

Bezpečnostné hrozby sa riešili aj v kontexte dlhodobej prevencie v oblasti energetiky, prírodných zdrojov, zmeny klímy, nešírenia zbraní hromadného ničenia a nedovoleného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami.

Zlepšil sa dialóg, budovanie kapacít a spolupráca s OSN, regionálnymi organizáciami a neštátnymi aktérmi pri spoločnej a včasnej reakcii na bezpečnostné výzvy a pri vypracúvaní spoločných prístupov.

2. Posilňovanie SBOP⁶²

Civilno-vojenské synergie v rozvoji spôsobilostí

Rada opätovne potvrdila význam komplexného prístupu EÚ ku krízovému riadeniu a v novembri 2009 sa dohodla, že preskúma oblasti, v ktorých synergie v rozvoji a využití civilných a vojenských spôsobilostí predstavujú pridanú hodnotu, a malo by sa teda o ne usilovať. K týmto oblastiam patrí okrem iného doprava, komunikácie, bezpečnosť a ochrana ozbrojených síl, logistika, spôsobilosti v oblasti vesmíru a zdravotnícka podpora.

Konkrétnym príkladom dosahovania civilno-vojenskej synergie je práca na integrácii námorného dozoru, ktorú vykonáva Komisia a Európska obranná agentúra (EDA) v spolupráci s Generálnym sekretariátom Rady. Komisia vydala v októbri 2009 oznámenia v tejto oblasti a skupina odborníkov EDA „Wise Pen“ rozoslala priebežnú správu o svojej práci; konečnú správu skupina predložila v apríli 2010. Ďalším príkladom takejto civilno-vojenskej synergie je rozhodnutie Rady z novembra 2009 vytvoriť skupinu európskych expertov v oblasti reformy sektora bezpečnosti.

⁶² Európsky parlament prijal 19. februára 2009 uznesenie o Európskej bezpečnostnej stratégii a EBOP (2008/2202(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0075).

Civilné spôsobilosti

Pokračovala práca na hlavnom civilnom ciele na rok 2010. O civilných spôsobilostiach sa diskutovalo na rôznych úrovniach. V dôsledku toho Rada v júni 2009 zdôraznila plány a návrhy týkajúce sa rýchleho nasadenia, ľudských zdrojov, vybavenia a finančných prostriedkov (vrátane možného rozhodnutia o vytvorení stálych skladovacích kapacít pre EÚ), pričom podčiarkla dôležitosť náležite koordinovaného rámca na rozvoj spôsobilostí.

V niekoľkých otázkach sa dosiahol významný pokrok, čo prispelo k zlepšeniu schopnosti EÚ rýchlo reagovať na krízy, a to aj v rámci podpory diplomatického úsilia EÚ. Pokračovalo vykonávanie procesu súvisiaceho s oddielmi civilného nasadenia (CRT) ⁶³ predložením zrevidovanej koncepcie, v ktorej sa plánuje okrem iného zvýšenie cieľového počtu skupiny expertov na 200, a čo najväčším zosúladením modalít CRT s modalitami, ktoré sa uplatňujú pre skupinu expertov EÚ pre reformu sektora bezpečnosti. Ku skupine expertov bude mať teraz prístup aj Komisia.

Zvýšila sa schopnosť rýchlej reakcie prostredníctvom rozhodnutí zlepšiť oddiely rýchleho nasadenia, zriadiť do januára 2010 dočasný sklad v rámci operácie EUPM Bosna a Hercegovina a začať prípravné práce na možnom riešení trvalého skladu pre rýchle a riadne nasadenie. Koncom roka 2009 sa zaznamenal pokrok aj v niekoľkých ďalších otázkach, ako bolo napríklad prijatie prvej výročnej správy o získaných skúsenostiach z civilnej EBOP (december 2009), pokračujúci rozvoj softvérového prostredia Goalkeeper (nástroj riadenia civilných spôsobilostí) ⁶⁴, prijatie revidovanej a vylepšenej koncepcie misií na posilnenie polície (prepojenie so širšou oblasťou právneho štátu) ⁶⁵ a dohoda o posilnení odbornej prípravy v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv pre misie a operácie SBOP na účely ďalšieho vykonávania rezolúcií BR OSN 1325 a 1820.

⁶³ Obnovenú koncepciu oddielov rýchleho nasadenia (CRT) schválil PBV v novembri 2009.

⁶⁴ Dve aplikácie sa sprístupnili on-line (<https://esdp.consilium.europa.eu>).

⁶⁵ Na zasadnutie Výboru pre civilné aspekty krízového riadenia (CIVCOM) boli predložené tiež všeobecné zásady pre analytickú spôsobilosť misie.

Vojenské spôsobilosti

V rámci procesu plnenia hlavného cieľa na rok 2010 a po prijatí Vyhlásenia o posilnení spôsobilostí v decembri 2008 pokračovala práca na rôznych fórach, najmä v Európskej obrannej agentúre, s cieľom zlepšiť kapacity EÚ pre krízové riadenie. Rada vzala v máji 2009 na vedomie nový katalóg ozbrojených síl. Obsahuje revidované príspevky členských štátov, vďaka ktorým sa v oblasti vojenských spôsobilostí podarilo vyriešiť dva nedostatky a dvanásť iných nedostatkov sa čiastočne napravilo.

EDA začala pracovať na aktualizácii plánu rozvoja spôsobilostí v spolupráci s Vojenským výborom EÚ (VVEÚ). Zároveň pokračovala práca EDA a VVEÚ na dvanástich vybraných prioritných činnostiach podľa plánu rozvoja spôsobilostí. Dosiahol sa pokrok vo vojenských koncepciách EÚ; okrem iného Vojenský výbor EÚ v máji schválil koncepciu špeciálnych operácií, koncepčný rámec pre vojenské spravodajské informácie prostredníctvom ľudských zdrojov vo vojenských operáciách pod vedením EÚ, koncepciu počítačových sietí a vykonávaciu koncepciu zásahovej prevádzkovej základne EUFOR-u.

Členské štáty potvrdili svoje odhodlanie zachovať vysokú úroveň ambícií EÚ v oblasti spôsobilosti rýchlej reakcie. Koncepcia rýchlej vojenskej reakcie bola revidovaná v januári. Lehota rýchlej vojenskej reakcie je v nej teraz definovaná ako obdobie od 5 do 30 dní od schválenia koncepcie krízového riadenia do momentu začatia operácií v oblasti spoločných operácií. Členské štáty na koordinačných konferenciách bojových skupín, ktoré sa konali v apríli a októbri, potvrdili svoje záväzky a predložili nové ponuky, ktoré umožňujú zachovanie dvoch pohotovostných bojových skupín do konca roku 2011. Rada v novembri schválila dokument, ktorý poskytuje usmernenia o zvyšovaní pružnosti a využiteľnosti bojových skupín EÚ. V apríli a októbri 2009 sa uskutočnili konferencie o rýchlej námornej a vzdušnej reakcii.

Úvahy o spôsoboch skvalitňovania výsledkov v oblasti európskych spôsobilostí po roku 2010 pokračujú, zvažuje sa aj potreba zvýšiť synergie medzi procesmi rozvoja civilných a vojenských spôsobilostí EÚ.

Získané skúsenosti a najlepšie postupy v civilnej SBOP

EÚ sa neustále usiluje o zlepšenie účinnosti a spôsobilosti rýchlej reakcie svojich nástrojov na základe skúseností z teraz už mnohých misií. Zo skúseností vyplynuli dva poznatky, ktoré si zasluhujú ďalšie politické zváženie, a dva, ktoré si vyžadujú praktické nadväzné kroky.

Najprv politické otázky: misie SBOP sú dôležitým nástrojom SZBP, ale nie sú náhradou za politiku a musia byť zakotvené v celkovej stratégii EÚ voči danej krajine alebo regiónu. SBOP je tiež dvojsmernou cestou: je potrebné na strategickej úrovni hľadať s hostiteľskou krajinou jasné opatrenia zamerané na pokrok, aby sa zabezpečila podpora a nadväzujúce kroky. Aby civilná SBOP naďalej ostala účinným a spoľahlivým nástrojom, je tiež potrebný posun v zameraní politiky od úspešného nasadenia k úspešnému vykonávaniu. S rastúcim dopytom po krízovej reakcii čelí EÚ nedostatku expertov. Na rozdiel od vojenských operácií závisia civilné misie obvykle od dobrovoľného nasadenia. Civilné oblasti operácie však nie sú oveľa menej nebezpečné. EÚ a jej členské štáty musia preto odstrániť rastúci rozdiel medzi povoleným a skutočným počtom vyslaného personálu, a to buď prostredníctvom zintenzívnenia úsilia o nábor, odbornej prípravy a vybavenia personálu a zatraktívnenia nasadenia na misie, alebo znížením úrovne našich ambícií.

EÚ vymedzila tiež dve praktickejšie priority. Po prvé, revízia nariadenia o rozpočtových pravidlách plánovaná na rok 2010 ponúka možnosť zlepšiť finančné opatrenia tak, aby lepšie reagovali na potreby civilnej SBOP, najmä pre rýchle nasadenie a pre misie s obmedzeným trvaním. Po druhé, mali by sa vykonať mnohé opatrenia na podporu misií. Na tento účel sa objednala štúdia uskutočniteľnosti, ktorá ďalej preskúma možnosť zriadenia skladov s vybavením pre misie.

Od prvého nasadenia misií EÚ v roku 2003 sa interné poznatky zamerali viac na to, ako zlepšiť plánovanie, než na to, ako zlepšiť vplyv – jedným z dôvodov je, že doteraz sa ukončilo len veľmi málo misií (Themis Georgia, Proxima fYROM, Acehská pozorovateľská misia). Členské štáty už stupňujú svoje úsilie o zabezpečenie spôsobilostí. Finančné a ľudské zdroje EÚ sú obmedzené a treba sa kriticky pozrieť, kde môže EÚ priniesť najväčšiu pridanú hodnotu. Preto v budúcnosti bude musieť EÚ zhodnotiť, kedy je situácia zrelá na nasadenie misie, a úzko spolupracovať s hostiteľskými štátmi, aby sa zabezpečilo, že misie budú mať naďalej v teréne trvalý účinok.

Odborná príprava a cvičenia

V roku 2009 sa vyvinulo značné úsilie o splnenie celkových cieľov vymedzených v koncepcii EÚ pre odbornú prípravu, ktorými sú vytvoriť spoločnú európsku kultúru bezpečnosti a poskytnúť členským štátom a inštitúciám EÚ vzdelaný personál (diplomatický, civilný vrátane polície a právneho štátu, a vojenský), ktorý je schopný efektívne pracovať v oblasti všetkých otázok SBOP vrátane personálu, ktorý bude pracovať v misiách a operáciách SBOP. Súčasťou tohto úsilia bolo dôkladné zhodnotenie minulých aktivít v rámci odbornej prípravy a získaných skúseností, preskúmanie potrieb a požiadaviek v oblasti odbornej prípravy a ďalší rozvoj programu EÚ pre odbornú prípravu.

V otázke odbornej prípravy v oblasti civilného krízového riadenia sa členské štáty dohodli na posilňovaní systému odbornej prípravy pred nasadením pre civilné misie SBOP. Vzhľadom na veľkú zložitosť misií krízového riadenia SBOP a náročné prostredie, v ktorom operujú, Rada zdôraznila význam náležitej odbornej prípravy pred nasadením pre schopnosť misií vykonávať svoje mandáty. V tejto súvislosti je dôležité budovať na skúsenostiach získaných v rámci projektu Európskej komisie o odbornej príprave na civilné aspekty krízového riadenia.

Koncom roku 2009 Vojenský štáb Európskej únie opätovne vyhodnotil užitočnosť katalógu zariadení odbornej prípravy na spoločné využívanie vrátane možného zahrnutia zariadení odbornej prípravy tretích štátov. Vyhodnotenie ukázalo, že katalóg zariadení odbornej prípravy na spoločné využívanie sa považuje za konzultačný nástroj, ktorý spĺňa potreby členských štátov. Vytvorenie katalógu zariadení odbornej prípravy na spoločné využívanie vo forme databázy sa však musí odložiť na neskôr, keďže súčasné podmienky (personál, rozpočet, priority atď.) sú nepriaznivé.

Európska akadémia bezpečnosti a obrany (EABO), ktorá je v oblasti odbornej prípravy kľúčovým aktérom na úrovni EÚ, poskytovala odbornú prípravu v oblasti SBOP na strategickej úrovni pre civilný a vojenský personál. Členské štáty začali minulý rok nové typy kurzov pod záštitou EABO. Tieto zahŕňajú kurzy venované dôležitým témam, ako sú plánovanie misií SBOP, civilno-vojenská koordinácia, rozvoj spôsobilostí, budovanie mieru, reforma sektora bezpečnosti, medzinárodné humanitárne právo a právo ozbrojených konfliktov. Okrem toho sa dosiahol značný pokrok v odbornej príprave v oblasti rodovej rovnosti a bezpečnosti. V decembri 2009 sa po prvýkrát uskutočnila výročná konferencia EABO o vytváraní sietí, na ktorej sa zišli príslušní civilní a vojenský aktéri zapojení do odbornej prípravy EÚ v rámci SBOP.

EABO naďalej podporovala vykonávanie európskej iniciatívy na výmenu mladých dôstojníkov počas úvodnej fázy ich výcviku, inšpirovanej programom Erasmus, vrátane vedenia prvého spoločného modulu SBOP v Lisabone v septembri 2009. Prebieha ďalšia práca, ktorá sa sústreďuje najmä na hodnotenie súčasných prebiehajúcich výmen, vypracovanie právneho rámca pre dobrovoľné výmeny dôstojníkov a vytvorenie vojenského európskeho systému prenosu kreditov (MECTS).

Pokiaľ ide o budúci vývoj EABO, stále sa pokračuje v príprave nového rozhodnutia Rady, prostredníctvom ktorého by sa EABO rozvíjala v súlade s odporúčaniami riadiacej rady EABO, ktoré Rada schválila v decembri 2008.

Cvičenie krízového riadenia EÚ v roku 2009 (CME 09) sa zameralo na tréning rýchlej reakcie EÚ na krízu v rámci scenára zahŕňajúceho operačné centrum EÚ i útvar pre plánovanie a vedenie civilných operácií (CPCC). Vojenské cvičenie EÚ MILEX 09 sa sústredilo na interakciu medzi operačným veliteľstvom EÚ v Larisse a veliteľstvom ozbrojených síl EÚ v Neapoli a hlavný dôraz sa v ňom kládol na námorné aspekty. Obe cvičenia boli výbornou príležitosťou na vyskúšanie príslušných štruktúr a postupov EÚ⁶⁶.

Financovanie

Rozpočet SZBP sa zvýšil zo 47 miliónov EUR v roku 2000 na 243 miliónov v roku 2009 a plánuje sa, že v roku 2013 prekročí 400 miliónov EUR. Prevažná väčšina finančných prostriedkov z rozpočtu na rok 2009 sa vyčlenila na operácie a činnosti súvisiace s civilným krízovým riadením, najmä na misie EULEX Kosovo (116 mil. EUR), EUPOL Afghanistan (36 mil. EUR) a EUMM Georgia (11 mil. EUR) ⁶⁷.

⁶⁶ V dňoch 17. – 26. júna 2009, pozri tlačovú správu Rady, dokument 10994/09 (Presse 177) z 12. júna 2009.

⁶⁷ Viac informácií nájdete vo finančných výkazoch v právnych aktoch v oblasti SZBP (ktoré sú uvedené v prílohe III).

3. Diverzifikácia SBOP

V správe o vykonávaní Európskej bezpečnostnej stratégie sa uvádza, že „čím zložitejším výzvam čelíme, tým musíme byť flexibilnejší“. To sa premieta do potreby diverzifikovať škálu nástrojov, ktoré má EÚ k dispozícii pre prípad krízy. Od začatia EBOP sa civilné misie tradične zameriavali na mentorstvo, monitorovanie a poradenské činnosti v oblasti polície a na zlepšenie pracovných vzťahov medzi políciou a prokuratúrou. Zatiaľ čo tieto úlohy ostávajú naďalej pre civilnú EBOP hlavnými úlohami, vyvinulo sa niekoľko ďalších činností, ktoré majú lepšie reagovať na výzvy v oblasti bezpečnosti a stability v partnerských krajinách, do ktorých sa vyslali misie.

Rôznorodosť úloh

Reforma sektora bezpečnosti (SSR)

V roku 2009 sa činnosti EÚ v oblasti reformy sektora bezpečnosti zamerali na posilnenie kapacít EÚ a dosiahnutie konkrétnych výsledkov prostredníctvom jej misií EBOP. Prioritne sa pokračovalo vo vytváraní skupiny expertov EÚ v oblasti SSR. Táto skupina sa môže vyzvať, aby pomáhala Rade a Komisii pri príprave misií a činností EÚ v oblasti SSR.

Misia EU SSR Guinea-Bissau pokračovala vo svojej práci. Začala sa strategická revízia, ktorej cieľom je uviesť situáciu v Guinei-Bissau do regionálneho kontextu. Mandát misie sa predĺžil zatiaľ do 31. mája 2010 a očakáva sa konečné rozhodnutie Rady. Dve misie EBOP v KDR naďalej pokračovali v roku 2009 v podpore procesu SSR a obe misie sa predĺžili do polovice roku 2010. Misia EUPOL RDC je aktívna v policajnom pilieri a v pilieri trestného stíhania SSR. Značný pokrok sa dosiahol najmä v policajnom sektore. Posilnil sa mandát misie EUPOL RD Congo, pokiaľ ide o boj proti sexuálnemu násiliu, a to v súlade aj s uznesením EP o násilí v KDR. Pokiaľ ide o misiu EUSEC RD Congo, Rada 27. júla 2009 schválila revidovanú všeobecnú koncepciu, v ktorej sa vymedzuje šesť línií činnosti pre budúcu angažovanosť misie EUSEC RD Congo od 1. októbra 2009. EÚ naďalej podporovala sektor spravodlivosti, ktorého sektorálna reforma sa prijala v roku 2007.

Rozhodlo sa o programe za 29 miliónov EUR, ktorý sa zameria na rôzne otázky vrátane odbornej prípravy, budovania kapacít, obnovy infraštruktúry, modernizácie právnych predpisov a vytvorenia nových štruktúr v súdnictve, ktoré sa ustanovujú v ústave KDR z roku 2006.

Právny štát

Misia EÚ na podporu právneho štátu EULEX Kosovo⁶⁸ dosiahla v roku 2009 plnú operačnú spôsobilosť a jej vplyv v Kosove je už viditeľný. Misia EULEX sa upevnila ako prostriedok stability, kľúčový aktér v boji proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii a pri podpore reformy v oblasti právneho štátu. Je rozmiestnená po celom Kosove a podarilo sa jej dosiahnuť významný pokrok vo všetkých oblastiach jej mandátu (polícia, súdnictvo a colná správa). Misia EULEX poskytuje podporu kosovským orgánom, ale zachováva si výkonnú úlohu, ktorá sa postupne prenesie na miestne orgány. Aby dosiahla želaný konečný stav – transparentné a zodpovedné multietnické súdnictvo, väzenský systém, políciu a colné orgány, ktoré majú jasne vymedzené úlohy a ktoré nepodliehajú žiadnemu politickému vplyvu – začala misia EULEX Kosovo používať *programový prístup*, pomocou ktorého sa meria výkon misie a pokrok dosiahnutý kosovskými inštitúciami v uplatňovaní zásad právneho štátu. Podpísal sa policajný protokol, mechanizmus spolupráce medzi Srbskom a misiou EULEX.

Po rozhodnutí z roku 2008 posilniť činnosť misie EUPOL COPPS na podporu palestínskeho systému trestného súdnictva vykonala misia v roku 2009 podrobné hodnotenie sektora trestného súdnictva a následne začala vykonávať odsúhlasený akčný plán. Zatiaľ sa polícii aj súdnictvu podarilo nadviazať dobrú spoluprácu na pracovnej úrovni s miestnymi partnermi.

Integrovaná misia EÚ pre oblasť právneho štátu v Iraku (EUJUST LEX) naďalej úspešne vykonávala významný program odbornej prípravy pre úradníkov z radov súdnictva, polície a väzenských a nápravných zariadení. K vzdelávacím činnostiam patrili kurzy a semináre v Európe a od roku 2009 v Iraku.

⁶⁸ Európsky parlament prijal 5. februára 2009 uznesenie o Kosove a úlohe EÚ (P6_TA-PROV(2009)0052).

Polícia

Boj proti organizovanej trestnej činnosti

Misia EUPM v Bosne a Hercegovine podporovala v roku 2009 rozvoj spôsobilostí boja proti organizovanej trestnej činnosti (a korupcii), najmä konsolidáciu dobrých výsledkov v oblasti boja proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii. Po celý rok 2009 sa konali rokovania, ktorých cieľom bolo presmerovať mandát misie EUPM od 1. januára 2010 na podporu boja proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii, s osobitným dôrazom na prepojenie medzi políciou a prokuratúrou.

Boj proti korupcii

Misia EUPOL Afghanistan v roku 2009 rozvinula svoju podporu afganského ministerstva vnútra a afganskej národnej polície v boji proti korupcii, ktorý je jednou z najvyšších priorít afganskej vlády. Misia podporovala afganské orgány najmä pri vypracúvaní vykonávacieho programu na boj proti korupcii, ktorého cieľom je vytvoriť a zachovať interný afganský systém proti korupcii. Podpora misie EUPOL Afghanistan sa vzťahuje na tri hlavné oblasti – budovanie kapacít, odbornú prípravu/prevenciu a presadzovanie práva. To viedlo okrem iného k vytvoreniu osobitných afganských štruktúr proti korupcii.

Boj proti sexuálnemu násiliu

Koncom roka 2009 dostala misia EUPOL RDC ďalšiu úlohu, ktorou bola podpora boja proti sexuálnemu násiliu v KDR. Úlohou misie EUPOL RDC je podporiť vybudovanie kapacít konžskej polície na vyšetrovanie trestných činov a prispieť k vypracovaniu stratégie boja proti sexuálnemu násiliu ako súčasť celkovej reformy polície v KDR.

Zaistenie bezpečnosti

Misia EULEX Kosovo zohráva v rámci svojho obmedzeného výkonného mandátu dôležitú úlohu ako sekundárny subjekt zaisťujúci bezpečnosť – v prípade potreby pomáha kosovskej polícii a spolupracuje s KFOR. Misia EULEX dokázala v roku 2009 reagovať na zložité bezpečnostné situácie najmä na severe Kosova. Jadrom mandátu misie EULEX je však podpora miestnych aktérov v oblasti bezpečnosti prostredníctvom monitorovania, mentorstva a poradenstva.

Monitorovanie mieru

EÚ má k dispozícii mnoho nástrojov na to, aby mohla zohrávať dôležitú úlohu v situáciách po konflikte. Škála týchto nástrojov siaha od diplomatického sprostredkovateľského úsilia až po pozorovateľské misie. Najkonkrétnejším príkladom toho je civilná misia krízového riadenia (pozorovateľská misia EÚ v Gruzínsku, EUMM), ktorá bola nasadená v Gruzínsku po vypuknutí konfliktu v auguste 2008. Misia EUMM je v súčasnosti jedinou medzinárodnou pozorovateľskou misiou v Gruzínsku a zohráva veľmi dôležitú úlohu aj pri budovaní dôvery tým, že spolupredseda zasadnutiam mechanizmov predchádzania incidentom a reakciách na ne, ktoré sa uskutočňujú v rámci Ženevského procesu. Misia zohrala rozhodujúcu úlohu pri znižovaní napätia a udržiavaní stability v regióne. Dôležitým cieľom pozorovateľskej misie naďalej zostáva umožňovať misii prístup na celé územie Gruzínska.

Boj proti pirátstvu

Operácia EU NAVFOR Somalia – ATALANTA sa začala v decembri 2008 a v decembri 2009 bol jej mandát predĺžený na ďalších 12 mesiacov. Počas roku 2009 umožnila bezpečné dodávky potravinovej pomoci plavidlami Svetového potravinového programu, keď sprevádzala viac ako 50 obchodných plavidiel z Mombasy do Mogadiša. Táto operácia zameraná na boj proti pirátstvu sa ukázala ako úspešná aj pri odradzovaní od pirátskych činov pri somálskom pobreží a ich potláčaní. Na základe dohôd o odovzdávaní osôb podozrivých z pirátstva s Keňou a so Seychelami bolo 75 zadržaných osôb odovzdaných Keni a 11 Seychelám na trestné stíhanie. EÚ spolupracovala v rámci nástroja stability s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) pri poskytovaní podpory kenskému a seychelskému systému súdnictva. Okrem riešenia dôsledkov pirátstva začala EÚ pracovať tiež na tom, aby prispela k rozvoju regionálnych námorných kapacít.

Ochrana civilistov v ozbrojenom konflikte

EÚ bola aktívnym aktérom pri rokovaníach o ochrane civilistov v ozbrojenom konflikte a pri prijatí rezolúcie BR OSN 1894 (2009). EÚ je ochotná spoločne s OSN vypracovať koncepcie a moduly odbornej prípravy.

Rôznorodosť nástrojov

Spôsobilosti založené na informačných sieťach (NEC – Network Enabled Capabilities)

Pokročilo sa v práci na rozvoji spôsobilostí založených na informačných sieťach na podporu SBOP. V tejto súvislosti sa s cieľom uplatniť koncepciu NEC na podporu civilno-vojenskej koordinácie (CMCO) zdôraznil význam toho, aby sa v práci dosiahol postupný a výrazný pokrok s príslušným zapojením vyšších úradníkov v inštitúciách a členských štátoch EÚ.

Satelitné stredisko Európskej únie (EUSC)

V súlade s výzvou EP, aby sa plne rozvíjalo Satelitné stredisko Európskej únie (EUSC) a mohol sa využívať jeho potenciál, poskytlo EUSC v roku 2009 nepostrádateľnú podporu vojenským operáciám EÚ, konkrétne operáciám EU NAVFOR Atalanta a EUFOR Chad/RCA. EUSC zohrávala stále dôležitejšiu úlohu aj v podpore civilných misií EÚ, najmä pozorovateľskej misie EÚ v Gruzínsku. Dôležitým krokom pre ďalší rozvoj EUSC bolo pridruženie všetkých členských štátov NATO, ktoré nie sú členmi EÚ, k činnostiam EUSC.

Pokračovala práca súvisiaca s bezpečnostným rozmerom iniciatívy globálneho monitorovania životného prostredia a bezpečnosti (GMES), čo potvrdilo jej dôležitosť v rámci SZBP/SBOP.

4. Väčšia jednotnosť a účinnosť

Pokračovala práca v oblasti plánovania a rozvoja civilných spôsobilostí, ktorá sa výrazne zlepšila prostredníctvom usmerňovacieho procesu, v rámci ktorého sa stanovil koordinovaný rámec rozvoja spôsobilostí s osobitným dôrazom na podporu misií na základe konkrétnych krokov súvisiacich s rýchlym nasadením, ľudskými zdrojmi, finančnými prostriedkami a vybavením, a to vrátane rozhodnutia vytvoriť skladovacie kapacity pre EÚ.

V roku 2009 sa zaznamenalo zlepšenie v oblasti podpory misií, a to prostredníctvom uzavretia ďalších rámcových dohôd, rozhodnutia o vytvorení dočasných skladovacích kapacít v EUPM a uskutočnení štúdie o realizovateľnosti stáleho riešenia, a v oblasti ľudských zdrojov cieľného zlepšovania procesov vytvárania ozbrojených síl prostredníctvom lepšieho plánovania, väčšej predvídateľnosti a začleňovania potrebných súborov zručností.

Tieto procesy budú v roku 2010 pokračovať a skonsolidujú sa.

Spolupráca s tretími krajinami

Ako sa rozširujú ambície a rozsah angažovanosti SBOP, príspevok partnerov získava na význame. Viedol sa pravidelný dialóg s partnermi o SBOP, pokiaľ ide o krízové riadenie, a to aj s európskymi členmi NATO, ktorí nie sú členmi EÚ, ďalšími krajinami, ktoré sú kandidátmi na pristúpenie k EÚ, ako aj s USA, Kanadou, Ukrajinou a inými tretími štátmi. Dvanásť tretích štátov (Albánsko, Angola, Kanada, Čile, Chorvátsko, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Nórsko, Nový Zéland, Švajčiarsko, Turecko, Ukrajina a USA) významne prispelo k 7 prebiehajúcim misiám a operáciám (okrem iného EUFOR ALTHEA, EULEX Kosovo, EUPM BaH, EUPOL COPPS, EUPOL Afghanistan, EUNAVFOR ATALANTA a EUPOL RD Congo). Okrem toho Albánsko, Chorvátsko a Rusko poskytli cennú podporu operácii EUFOR Chad/RCA, ktorá sa skončila v marci 2009.

Nadviazala sa plodná spolupráca s niekoľkými ďalšími partnermi v súvislosti s činnosťami zameranými proti pirátstvu a operáciou EU NAVFOR ATALANTA (medziiným s Čínou, Indiou, Ruskom, Japonskom, Malajziou, Ománom, Saudskou Arábiou, Seychelami a Jemenom).

Účasť tretích krajín je užitočná z politických i operačných dôvodov. Je ďalším prostriedkom pre posilňovanie ich politických vzťahov s EÚ, a tým prispieva k rozširovaniu podpory záväzku EÚ podporovať mier a stabilitu.

Po rokovaníach PBV o účasti tretích štátov na operáciách SBOP vysoká predstaviteľka predloží Rade odporúčanie v súvislosti s ďalšími krajinami, s ktorými by sa mali začať rokovania s cieľom uzavrieť rámcové dohody o účasti.

ČASŤ II – VYHLIADKY NA ROK 2010

Globálna úloha Európskej únie sa v posledných rokoch rozšírila. Únia prispela k stabilite a demokracii vo svojom susedstve, posilnila vzťahy so svojimi medzinárodnými partnermi, prispela k riešeniu kríz a konfliktov na celom svete, presadzovala dobrú správu vecí verejných a ľudské práva a podporovala rozvoj. Nasadili sme 23 misií SBOP, väčšinou civilných, ale aj vojenských. Toto všetko sú úspechy, na ktoré môžeme byť hrdí. V porovnaní s dobou pred desiatimi rokmi sme sebavedomejší, schopnejší a efektívnejší pri rozširovaní nášho vplyvu na celom svete.

Zvýšili sa však aj hrozby. Problémy, ktorým čelíme – terorizmus a organizovaná trestná činnosť, šírenie zbraní hromadného ničenia, prírodné katastrofy, regionálne konflikty, bezpečnosť, dodávky energie, zmena klímy, nelegálna migrácia – sa všetky stali zložitejšími a sú viac navzájom prepojené. Naša schopnosť bojovať proti nim je často obmedzená. Aby sme boli úspešní, naša reakcia si vyžaduje komplexný prístup, v ktorom sa využíva celý rad dostupných nástrojov a v ktorom sa riešia základné príčiny, ako aj symptómy. Vyžaduje si aj partnerstvá s krajinami a organizáciami na celom svete. V skratke, európska zahraničná politika, ktorá je aktívna, účinná a náležite koordinovaná, je teraz dôležitejšia ako kedykoľvek predtým v našej histórii.

Lisabonská zmluva poskytuje nové možnosti⁶⁹. Nový inštitucionálny rámec nám umožní lepšie zosúladiť zdroje s prioritami⁷⁰. Vysoká predstaviteľka/podpredsedníčka Komisie Catherine Ashtonová bude vo svojej trojitej funkcii zohrávať pri dosahovaní tohto cieľa ústrednú úlohu spoločne s členskými štátmi, Komisiou a Európskym parlamentom.

⁶⁹ Európsky parlament prijal 7. mája 2009 uznesenie o novej úlohe a kompetenciách Parlamentu pri vykonávaní Lisabonskej zmluvy (2008/2063(INI) (P6_TA-PROV(2009)0373).

⁷⁰ Európsky parlament prijal 7. mája 2009 uznesenie o vplyve Lisabonskej zmluvy na zvyšovanie inštitucionálnej rovnováhy Európskej únie (2008/2073(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0387).
Európsky parlament prijal 7. mája 2009 uznesenie o finančných hľadiskách Lisabonskej zmluvy (2008/2054(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0374).

Európska služba pre vonkajšiu činnosť⁷¹ predstavuje úplne nový a jedinečný nástroj, ktorý bude mať EÚ k dispozícii: zahraničnú službu, ktorá pôsobí v mene EÚ ako celku a ktorá nám umožní konať jednotnejšie a účinnejšie na svetovej scéne. Vytvorenie ESVČ je preto pre Európsku úniu kľúčovou prioritou a jedinečnou príležitosťou, ktorú nesmieme premárniť.

Táto úloha je naliehavá. Svetové udalosti na nás nepočkajú, kým dokončíme naše domáce inštitucionálne usporiadanie. Program v roku 2010 je náročnejší než ktorýkoľvek iný, ktorý EÚ plnila za uplynulých dvadsať rokov. Až na určité náznaky oživenia sa účinky hospodárskej krízy ešte stále prejavujú na celom svete. V mnohých regiónoch našej planéty je viac násilia a nestability ako bolo v časoch minulej generácie. Konflikty v Afganistane, Pakistane, Jemene a Somálsku majú dôsledky, ktoré ďaleko presahujú ich hranice. Globálny systém boja proti šíreniu ZHN čelí nebyvalému tlaku, najmä zo strany Iránu. Prírodné katastrofy ako zemetrasenia na Haiti a v Čile otestovali schopnosť medzinárodného spoločenstva promptne zareagovať poskytnutím humanitárnej pomoci a rekonštrukciou. A za tým všetkým vidíme naďalej presun hospodárskej a politickej váhy na celom svete smerom k rozvíjajúcim sa ekonomikám Ázie a Latinskej Ameriky.

Európska únia sa v tomto meniacom sa svete bude naďalej usilovať o zahraničnú politiku, ktorá odráža naše hodnoty aj naše záujmy. Uskutočníme to tak, že sústredíme svoje úsilie a zdroje tam, kde môžeme dosiahnuť podstatnú zmenu. Hoci sa dosiahlo veľa v budovaní bezpečného a prosperujúceho susedstva, treba toho ešte veľa urobiť. V širšom horizonte musíme posilňovať partnerstvá s dlhoročnými spojencami i s novými globálnymi aktérmi a primieť ich k tomu, aby sa usilovali o premietnutie cieľov do činov. A musíme zabezpečiť, aby globálny systém založený na inštitúciách a pravidlách bol schopný čeliť výzvam novej éry spoločným rozhodovaním a rozdelením moci.

Západný Balkán zohráva zásadnú úlohu v stabilite a prosperite Európy. EÚ bude naďalej podporovať európsku perspektívu tohto regiónu, čerpajúc z predvstupovej podpory, ako aj SZBP a SBOP. Rada vo svojich záveroch z decembra 2009 uviedla, že sa vráti k odporúčaniu Komisie týkajúcemu sa otvorenia prístupových rokovaní s Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko (FYROM).

⁷¹ Európsky parlament prijal 22. októbra 2009 uznesenie o inštitucionálnych aspektoch zriadenia Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (P7_TA-PROV(2009)0057).

Rada tiež uviedla, že zásadným aspektom ostáva udržiavanie dobrých susedských vzťahov vrátane dohodnutého a vzájomne prijateľného riešenia otázky názvu krajiny, a to pod záštitou OSN. Dohoda o stabilizácii a pridružení medzi EÚ a Čiernou Horou nadobudla platnosť 1. mája 2010. Očakáva sa, že Komisia predloží svoje stanovisko k žiadosti Čiernej Hory a, ak to bude možné, Albánska o členstvo v EÚ. Ak bude spolupráca s ICTY naďalej úspešne pokračovať, Rada môže rozhodnúť o začatí ratifikácie dohody o stabilizácii a pridružení medzi EÚ a Srbskom. Rada by tiež mohla poveriť Komisiu, aby vypracovala stanovisko k žiadosti Srbska. EÚ sa bude naďalej angažovať a podporovať Bosnu a Hercegovinu na jej ceste k EÚ prostredníctvom posilnenej prítomnosti EÚ vrátane misie EUPM a operácie EUFOR Althea. Veľmi dôležité je, aby sa napriek komplexnému politickému rámcu dosiahol ďalší pokrok v reforme, a rovnako dôležitá je aj perspektíva volieb v októbri 2010. EÚ je naďalej odhodlaná upevňovať stabilitu a rozvoj v Kosove. Kľúčovými prioritami bude ďalší pokrok v decentralizácii a reforme, ako aj dobrá správa vecí verejných a právny štát, ktoré sa majú zabezpečiť prostredníctvom finančnej a odbornej pomoci a misie na podporu právneho štátu EULEX.

Turecko je aj naďalej významným regionálnym aktérom. Po historickom podpise protokolov o normalizácii vzťahov medzi Tureckom a Arménskom v októbri 2009 EÚ očakáva ich ratifikáciu a vykonávanie. V júli 2009 sa podpísala medzivládna dohoda o plynovode Nabucco a včasné dokončenie južného koridoru naďalej ostáva jednou z najdôležitejších priorít EÚ v rámci energetickej bezpečnosti.

Európska susedská politika (ESP) zmenila vzťahy medzi EÚ a jej susedmi. Pomoc, ktorú EÚ poskytuje, sa prispôsobila potrebám partnerov v oblasti reforiem a jej objem sa v súčasnom finančnom rámci zvýšil o 32 %. Je však potrebné ešte veľa urobiť, aby sa dosiahli ciele ESP, ktorými sú spoločná stabilita, bezpečnosť a prosperita. Uznáva sa to aj v Lisabonskej zmluve, v ktorej sa EÚ zaväzuje k rozvoju osobitných vzťahov so susednými krajinami s cieľom vytvoriť priestor prosperity a dobrého susedstva (čl. 8 Zmluvy o EÚ).

Východné partnerstvo, ktoré sa začalo v máji 2009, ponúka platformu na urýchlenie politického pridruženia a ďalšej hospodárskej integrácie medzi Európskou úniou a zainteresovanými partnerskými krajinami z východného susedstva tak, ako sa to uvádza vo vyhlásení z pražského samitu.

Mnohostranný rámec Východného partnerstva zabezpečí spoluprácu a slobodný dialóg, ktoré budú slúžiť cieľom partnerstva. Partnerstvo sa bude riadiť zásadami účasti, diferenciácie, podmienenosti a spoločnej zodpovednosti. Okrem toho by mal dialóg o vízach vstúpiť do plne funkčnej fázy na základe akčného plánu pre liberalizáciu vízového režimu, ktorá predstavuje dlhodobý cieľ. EÚ bude spolupracovať s novým vedením Ukrajiny na dosiahnutí politickej a hospodárskej stability. Prioritou bude aj pomoc Moldavskej republiky pri riešení výziev vyplývajúcich z hospodárskej krízy a bude pokračovať úsilie o vyriešenie konfliktu v Podnestersku v rámci formátu 5+2. EÚ zostáva otvorená aj voči užším vzťahom s Bieloruskom, ale pokrok sa dá dosiahnuť, len ak ho sprevádzajú kroky zamerané na väčšiu demokratizáciu, ochranu a presadzovanie ľudských práv vrátane zrušenia trestu smrti. EÚ sa naďalej zapája do úsilia o vyriešenie pretrvávajúceho konfliktu v Gruzínsku, a to najmä prostredníctvom prebiehajúcich rozhovorov v Ženeve, ktoré sú stále jediným fórom, na ktorom sú zastúpené všetky strany. Misia EUMM Georgia bude naďalej zohrávať hlavnú úlohu v zaisťovaní bezpečnosti a stability v krajine, avšak je potrebné neustále prehodnocovať jej technické kapacity. EÚ by mala aj naďalej žiadať o prístup do Abcházska a Južného Osetska pre misiu EUMM, pričom by sa mala zároveň usilovať o obnovenie prítomnosti OBSE a OSN v krajine. EÚ očakáva, že sa v roku 2010 začnú rokovania o dohodách o pridružení s tromi zakaukazskými krajinami. EÚ podporuje minskú skupinu v jej úsilí o nájdenie riešenia pre Náhorný Karabach. Multilaterálny rozmer Východného partnerstva by mohol prispieť k obnoveniu dôvery medzi Arménskom a Azerbajdžanom.

V roku 2010 by mala dosiahnuť pokrok aj Únia pre Stredozemie, a to v otázkach organizácie, štruktúry a financovania. Dôležitými krokmi budú vytvorenie sekretariátu so sídlom v Barcelone a vymenovanie jeho generálneho tajomníka v marci 2010, ale bude dôležité, aby začali rýchlo pôsobiť a pracovať na projektoch v celom regióne. Na rok 2010 je naplánovaný ambiciózny program ministerských stretnutí.

Európska únia bude pokračovať v rokovaníach o rámcovej dohode medzi EÚ a Líbyou s cieľom ukončiť rokovania čo najskôr.

Za hranicami nášho susedstva narúšajú stabilitu v mnohých častiach sveta regionálne konflikty. Medzinárodnej agende bude v roku 2010 naďalej dominovať vývoj na Blízkom východe. Vyriešenie izraelsko-palestínskeho konfliktu je teraz dôležitejšie ako kedykoľvek predtým.

EÚ naďalej vyzýva k urýchlenému obnoveniu rokovaní, ktoré v dohodnutom časovom rámci prinesú riešenie v podobe existencie dvoch štátov nažívajúcich vedľa seba v mieri a bezpečí: Izraelského štátu a nezávislého, demokratického, uceleného a životaschopného Palestínskeho štátu. EÚ neuzná žiadne zmeny hraníc spred roku 1967, a to ani pokiaľ ide o Jeruzalem, okrem tých, na ktorých sa dohodli obe strany. Ak sa má dosiahnuť skutočný mier, musí sa prostredníctvom rokovaní vyriešiť otázka postavenia Jeruzalema ako budúceho hlavného mesta dvoch štátov. EÚ bude spolu s kvartetom a jeho arabskými partnermi naďalej úzko spolupracovať so zúčastnenými stranami a podporovať ich v rokovaníach. EÚ bude aj naďalej vyzývať na bezodkladné, trvalé a bezpodmienečné otvorenie priechodov vedúcich z Gazy i do Gazy pre humanitárnu pomoc, komerčný tovar i osoby. EÚ plne podporuje realizáciu vládneho plánu palestínskej samosprávy „Palestína, skončenie okupácie, vytvorenie štátu“ ako dôležitý príspevok k dosiahnutiu tohto cieľa a bude sa usilovať o posilnenie medzinárodnej podpory tomuto plánu. EÚ je pripravená významným spôsobom prispieť k usporiadaniu po skončení konfliktu, aby sa zabezpečil udržateľný charakter mierových dohôd, a bude pokračovať v činnostiach, ktoré vykonáva v súvislosti s prispievaním k budovaniu štátu, ako aj v súvislosti s regionálnymi otázkami, utečencami, bezpečnosťou a Jeruzalemom. Komplexný mier na Blízkom východe si vyžaduje regionálny prístup. EÚ bude naďalej podporovať rokovania medzi Izraelom a Sýriou a medzi Izraelom a Libanonom.

Pokiaľ ide o ostatné časti Blízkeho východu, nedávne voľby v Iraku znamenali ďalší míľnik v stabilizácii tejto krajiny. Kým sa čaká na potvrdenie konečných výsledkov, EÚ je pripravená urobiť ešte viac na podporu tohto procesu a teší sa na to, že v príhodnom čase privíta novú irackú vládu. Misia EUJUST LEX plánuje ďalej prispievať k posilneniu právneho štátu, a to aj prostredníctvom činností v rámci krajiny podľa toho, ako to dovoľí bezpečnostná situácia. V priebehu uplynulých mesiacov sa zvýšili obavy medzinárodného spoločenstva z hrozby, ktorú predstavuje nestabilita v Jemene, vrátane prepojení na medzinárodný terorizmus. EÚ bude pri riešení tohto problému a v záujme dlhodobejšieho politického a hospodárskeho rozvoja uplatňovať komplexnú stratégiu v spolupráci so susedmi Jemenu v regióne.

Veľmi negatívna je v súčasnosti celková situácia v súvislosti s iránskou jadrovou otázkou. Úsilie Číny, Francúzska, Nemecka, Ruskej federácie, Spojeného kráľovstva a USA zapojiť Irán do zmysluplných rokovaní nebolo doteraz úspešné. EÚ je aj naďalej odhodlaná pracovať na dosiahnutí diplomatického riešenia na základe dvojitého prístupu.

Európska únia je pripravená podniknúť kroky potrebné na doplnenie postupu BR OSN. EÚ bude aj naďalej vyjadrovať obavy z negatívneho vplyvu iránskej politiky na stabilitu a bezpečnosť na Blízkom východe a zdôrazňovať, že Irán musí v regióne zohrávať zodpovednú úlohu. EÚ je naďalej veľmi znepokojená situáciou v oblasti ľudských práv v Iráne a bude ju aj v budúcnosti ďalej aktívne sledovať a svoje obavy predkladať iránskej vláde; bude Iránu pripomínať jeho medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv vrátane záväzku ukončiť hrubé zaobchádzanie s jeho vlastným ľudom, brať na zodpovednosť tých, ktorí sa toho dopustili, a prepustiť tých, ktorí si len uplatňujú svoje práva. Európska únia je aj naďalej vážne znepokojená opatreniami, ktoré prijali iránske orgány na zabránenie občanom v slobodnom šírení a prijímaní informácií prostredníctvom televízie, satelitného rádiového vysielania a internetu. EÚ je odhodlaná tieto záležitosti ďalej sledovať a konať v záujme ukončenia tejto neprijateľnej situácie.

Situácia v Afganistane zostáva významnou výzvou pre medzinárodné spoločenstvo a pre vládu v Kábule. EÚ uplatňovala v Afganistane komplexný prístup, pričom využívala kombináciu politických, civilných, vojenských a rozvojových nástrojov. EÚ sústreďuje svoje úsilie na posilnenie právneho štátu, najmä prostredníctvom misie EUPOL Afghanistan, kapacít a inštitúcií štátu s cieľom podporiť dobrú správu vecí verejných, ľudské práva a efektívnu verejnú správu. Podporí tiež hospodársky rast, najmä prostredníctvom rozvoja vidieka a pokroku v sociálnej oblasti. Činnosť EÚ podporí prechodné stratégie, na ktorých sa dohodlo na medzinárodnej konferencii o Afganistane 28. januára 2010 v Londýne.

Kľúčovým aktérom riešenia afganskej otázky je Pakistan, ktorý však rieši aj vlastné veľké problémy. Okrem toho, že Pakistan je kľúčový pre riešenie otázok súvisiacich so stabilitou a bezpečnosťou v regióne, chce EÚ zlepšiť spoluprácu s Pakistanom v kľúčových otázkach, akými sú boj proti terorizmu, nešírenie ZHN, boj proti drogám a otázka ľudských práv. Je pripravená podporiť pakistanské iniciatívy v oblasti reformy sektora bezpečnosti, právneho štátu a demokratických inštitúcií vrátane volebného systému. Rovnako ako inde, aj tu bude na dosiahnutie dlhodobejšej stability nevyhnutný hospodársky rozvoj.

V Afrike naďalej hatí rozvoj nestabilita a regionálne konflikty v niektorých častiach tohto kontinentu. EÚ sa výrazne angažuje v Somálsku v spolupráci s medzinárodnými partnermi vrátane Africkej únie, Organizácie Spojených národov a Spojených štátov amerických.

V roku 2010 sa ako súčasť nášho komplexného prístupu nasadí výcviková misia EÚ so sídlom v Ugande na podporu ozbrojených síl dočasnej federálnej vlády. Zároveň je EÚ významným darcom humanitárnej a finančnej pomoci krajine, pričom námorná operácia Atalanta poskytuje ochranu pred hrozbou pirátstva pri somálskom pobreží. Odradzujúci účinok operácie ATALANTA bude závisieť aj od úspešného stíhania podozrivých osôb, ktoré boli zadržané počas operácie. EÚ by mala spolupracovať s krajinami regiónu postihnutého pirátstvom s cieľom uzavrieť dohody o odovzdávaní osôb. Sudán bude v roku 2010 tiež čeliť vážnym výzvam, a to celonárodným voľbám, úsiliu priniesť mier do regiónu Dárfúru a pripravám na referendum o postavení južného Sudánu, ktoré je naplánované na január 2011. EÚ bude spolupracovať s Africkou úniou a inými subjektmi na zabezpečení stabilnej a demokratickej budúcnosti pre obyvateľov Sudánu.

Tieto príklady ilustrujú skutočnosť, že žiadna krajina sa nedokáže s dnešnými medzinárodnými problémami vysporiadať sama. Vo svete 21. storočia nadobudli partnerstvá nový význam ako nevyhnutný prostriedok na riešenie spoločných hospodárskych a bezpečnostných výziev. V priebehu minulého desaťročia sa EÚ usilovala posilniť svoje väzby s kľúčovými globálnymi aktérmi. Musíme využiť možnosti vytvorené Lisabonskou zmluvou, ktoré nám uľahčujú spoluprácu s ostatnými a im spoluprácu s nami, a ďalej tieto možnosti rozvíjať.

Naše väzby s USA zostávajú rovnako dôležité ako kedykoľvek predtým. Vo väčšine prípadov je na riešenie dnešných výziev nevyhnutná angažovanosť z oboch strán Atlantiku, ale táto sa dá dosiahnuť, len ak majú obe strany aj spoločné smerovanie. Transatlantická agenda zahŕňa hospodársku krízu a zabezpečenie našej dlhodobej konkurencieschopnosti, globálnu bezpečnosť vrátane nešírenia ZHN, boja proti terorizmu a odzbrojenia, riešenie globálneho otepľovania, plnenie rozvojových cieľov tisícročia a regionálne otázky ako Afganistan a Pakistan a mierový proces na Blízkom východe.

Na východe je Rusko susedom i kľúčovým partnerom na svetovej scéne v otázkach ako Irán, Blízky východ, Afganistan a pretrvávajúce konflikty v našom spoločnom susedstve. Okrem toho je v našom spoločnom záujme, aby sa Rusko viac začleňovalo do medzinárodného systému a aby dodržiavalo jeho pravidlá. Rokovania o novej dohode medzi EÚ a Ruskom budú musieť zabezpečiť vyvážený pokrok vo všetkých oblastiach nášho partnerstva.

India a Čína sú kľúčovými partnermi v regionálnych i globálnych otázkach. V prípade Indie môžeme byť ambicióznejší, pokiaľ ide o politické výmeny a spoluprácu pri riešení spoločných výziev, ako sú Afganistan, terorizmus, zmena klímy, finančná kríza a nešírenie zbraní. Boj proti terorizmu, udržiavanie mieru a budovanie mieru sú všetko oblasti s potenciálom na intenzívnejšiu spoluprácu. Partnerstvo s Čínou má strategický význam, ktorý sa postupom času bude len zvyšovať. Musíme viac investovať do budovania siete vzťahov, ktorá EÚ umožní podporovať jej záujmy a hodnoty v politickej a hospodárskej oblasti a zapájať sa do spoločného riešenia globálnych problémov.

V rámci východnej Ázie zostáva kľúčovým partnerom Japonsko. Aj tu, vo vzťahu, ktorý tradične formovali hospodárske záujmy, existuje priestor urobiť viac v oblasti mieru a bezpečnosti. Pokiaľ ide o Kórejskú republiku, vzťahy s ňou sa tento rok povýšia na úroveň strategického partnerstva, a to prostredníctvom uzavretia rámcovej dohody a dohody o voľnom obchode. Väčší význam dostávajú ďalšie partnerstvá – medziiným s Brazíliou, Mexikom a Južnou Afrikou.

Zásadný význam má aj spolupráca s medzinárodnými a regionálnymi organizáciami. Základným pilierom našej zahraničnej politiky je partnerstvo medzi Organizáciou Spojených národov a EÚ. Ale zostávajú otázky, ktoré treba hlbšie rozpracovať, najmä v oblasti krízového riadenia. Naše vzťahy s NATO by sa mali tiež rozšíriť v snahe splniť náš spoločný cieľ: dosiahnuť väčšiu bezpečnosť v rámci nášho kontinentu a mimo neho. Dôležitú úlohu zohráva naďalej OBSE, ktorá spája všetky krajiny zainteresované na európskej bezpečnosti. Nový dôraz sa na ňu kladie v rámci korfského procesu zameraného na euro-atlantickú bezpečnosť, ktorý bude EÚ v roku 2010 naďalej stimulovať.

Tieto väzby dopĺňajú väzby s regionálnymi organizáciami mimo Európy. V rámci juhovýchodnej Ázie prehĺbil vzťahy s EÚ ASEAN. Podpísanie komplexnej dohody o partnerstve a spolupráci s Indonéziou v novembri 2009 bolo významným krokom v rámci vzťahov ASEAN – EÚ. EÚ bude pokračovať v procese rokovaní o dohodách o partnerstve a spolupráci s ďalšími členmi ASEAN-u. Obnovené zapojenie sa do dvojstranných rokovaní o dohodách o voľnom obchode s jednotlivými krajinami ASEAN-u bude odrazovým mostíkom pre budúcu dohodu v regionálnom kontexte. V októbri 2010 bude Európa v Bruseli hostiť 8. samit ASEM-u. Pre budúcnosť Európy sú užšie hospodárske vzťahy, ako aj dynamický politický dialóg s vzrástajúcim sa ázijským regiónom čoraz dôležitejšie. Konkrétne bude samit výnimočnou príležitosťou na definovanie spoločného východiska pred závažnými medzinárodnými rokovaniami.

Na november je naplánované prvé stretnutie skupiny G-20, ktoré sa uskutoční v krajine, ktorá nepatrí do skupiny G-8, a čoskoro na to sa v Cancúne uskutoční 16. konferencia zmluvných strán dohovoru OSN o zmene klímy.

EÚ je najvýznamnejším medzinárodným partnerom Africkej únie a spoločná stratégia Afrika – EÚ zdôrazňuje nové strategické partnerstvo medzi Európou a Afrikou. Tretí samit Afrika – EÚ, ktorý sa uskutoční na konci novembra 2010, bude významnou príležitosťou pre EÚ, AÚ a členské štáty preskúmať počiatočný pokrok dosiahnutý v rámci stratégie, dať nový impulz nášmu ambicióznemu partnerstvu a posilniť koordináciu politík a praktickú spoluprácu medzi EÚ a Afrikou. Na samite sa prerokujú kľúčové globálne výzvy ako mier a bezpečnosť, zmena klímy, prístup k energii a energetická bezpečnosť, ako aj dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia.

Pokiaľ ide o Latinskú Ameriku a Karibik, samit EÚ – LAC (Latinská Amerika a Karibik), ktorý sa uskutoční v máji, stanoví prostredníctvom madridského vyhlásenia program strategického partnerstva a pripojeného akčného plánu na najbližšie dva roky. Okrem toho sa očakáva: uzatvorenie dohody o pridružení so Strednou Amerikou a viacstrannej obchodnej dohody medzi EÚ a niektorými andskými krajinami (Kolumbia/Peru) a obnovenie rokovaní s cieľom uzavrieť dohodu o pridružení s Mercosurom, spustenie investičného nástroja pre Latinskú Ameriku (LAIF), vytvorenie nadácie EÚ – LAC, dohoda o náčrte spoločnej stratégie EU – CARIFORUM, dohoda s Mexikom o spoločnom pláne vykonávania, potvrdenie pridruženia pre rozvoj a inováciu s Čile a posilnenie dvojstranných vzťahov.

EÚ bude v rámci rôznych fór naďalej pracovať na posilnení medzinárodného režimu proti šíreniu zbraní hromadného ničenia. Osobitnou prioritou bude úspešný a vyvážený výsledok hodnotiacej konferencie zmluvných strán Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, ktorá sa uskutoční v máji. Pozitívne sme prispeli aj k samitu o jadrovej bezpečnosti, ktorá sa v apríli 2010 uskutočnila vo Washingtone, a budeme sa naďalej usilovať o zvýšenie povedomia o potrebe posilniť jadrovú bezpečnosť na celosvetovej úrovni. EÚ bude pokračovať vo vykonávaní svojich politík, najmä „nových smerov činnosti Európskej únie v boji proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov“.

Základnou súčasťou našej zahraničnej politiky vo všetkých oblastiach je ochrana a presadzovanie ľudských práv. Sledovanie našich záujmov sa musí vždy snúbiť s presadzovaním našich hodnôt.

V roku 2010 bude EÚ naďalej podporovať vývoj smerujúci k zrušeniu trestu smrti.

EÚ bude aj naďalej ako súčasť svojej politiky v oblasti ľudských práv pozorne sledovať otázku slobody náboženského vyznania alebo viery a boja proti náboženskej neznášanlivosti.

Vo februári 2010 sa začal nový dialóg o ľudských právach s Moldavskou republikou a budeme iniciovať nový dialóg o ľudských právach s Indonéziou. EÚ sa bude usilovať o ďalšie prehĺbenie vzťahov s ASEAN-om, a to aj prostredníctvom spolupráce s novou medzivládnu komisiou ASEAN-u pre ľudské práva, a preskúma možnosť začatia dialógu o výzvach v oblasti ľudských práv v tomto regióne. EÚ sa bude naplno zúčastňovať príprav na preskúmanie Rady OSN pre ľudské práva, ktoré sa uskutoční v roku 2011. Vítaná bude aktívna účasť Európskeho parlamentu na hodnotení dialógov o ľudských právach s Ruskom a Čínou, ako aj výmeny názorov príslušných výborov v rámci Európskeho parlamentu a Rady.

Vzhľadom na 10. výročie Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky v roku 2009 a nedávne nadobudnutie platnosti Lisabonskej zmluvy je jasné, že spoločná zahraničná a bezpečnostná politika sa v relatívne krátkom časovom rámci značne rozvinula. Je však tiež jasné, že musíme ďalej zlepšovať našu schopnosť konať účinne, a to prostredníctvom strategickejšieho rozhodovania, lepšej jednotnosti medzi našimi politikami a prostredníctvom posilnených vojenských a civilných spôsobilostí. V rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky budeme naďalej vyvíjať úsilie o zlepšenie našej spôsobilosti rýchleho nasadenia, zabezpečenie pružnejšej podpory misiám, posilnenie aspektu ľudských práv a rodového hľadiska a koordináciu činností v rámci SBOP s dlhodobejším úsilím o stabilizáciu a rozvoj pod vedením Európskej komisie a medzinárodných partnerov. Naša schopnosť ovplyvniť udalosti závisí od toho, či budeme mať prístup k príslušným spôsobilostiam, ktoré budú podporené adekvátnymi politickými a finančnými prostriedkami.

Na záver možno skonštatovať, že rok 2010 bude míľnikom pre európsku zahraničnú politiku. Inštitucionálne diskusie, ktoré viedli k Lisabonskej zmluve, trvali takmer desať rokov. Teraz, keď sa tento proces ukončil, môžeme začať novú kapitolu. Práve včas, pretože je potrebnéjšie ako kedykoľvek predtým, aby sa EÚ obrátila smerom von a zamerala na spoluprácu so zvyškom sveta. Ak by sa jej to nepodarilo, bolo by to horšie ako len premeškaná príležitosť. Znamenalo by to ústup z úloh vo svetových záležitostiach, o ktorú sa usilujeme a ktorú si naše záujmy a hodnoty vyžadujú. Teraz nastal čas premeniť slová na činy.

Legal acts in the CFSP area

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I. MESURES RESTRICTIVES			
I.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
24.09.2009	Prorogation de la position commune 2004/694/PESC concernant de nouvelles mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/717/PESC L 253 (25.09.2009)
26.02.2009	Renouvellement des mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/164/PESC L 55 (27.02.2009)
10.02.2009	Prorogation et modification de la position commune 2004/133/PESC concernant des mesures restrictives à l'égard d'extrémistes dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 15	2009/116/PESC L 40 (11.02.2009)
I.2 AFRIQUE			
REPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE DU CONGO			
27.04.2009	Application de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	position commune 2008/369/PESC art. 6; art. 23 (2)	2009/349/PESC L 106 (28.04.2009)
26.01.2009	Modification de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	art. 15	2009/66/PESC L 23 (27.01.2009)
RÉPUBLIQUE DE GUINÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2009/788/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 29	2009/1003/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Institution des certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de la République de Guinée	art. 215 §1 et 2	2009/1284/UE L 346 (23.12.2009)
27.10.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 15	2009/788/PESC L 281 (28.10.2009) + rectificatif L 282 (29.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
SOMALIE			
16.02.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la Somalie et abrogation de la position commune 2002/960/PESC	art. 15	2009/138/PESC L 46 (17.02.2009)
ZIMBABWE			
26.01.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre du Zimbabwe	art. 15	2009/68/PESC L 23 (27.01.2009)
I.3 ASIE / OCÉANIE			
BIRMANIE / MYANMAR			
18.12.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 29	2009/981/PESC L 338 (19.12.2009)
13.08.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/615/PESC L 210 (14.08.2009)
27.04.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/351/PESC L 108 (29.04.2009)
RÉPUBLIQUE POPULAIRE DÉMOCRATIQUE DE CORÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 29	2009/1002/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 329/2007 concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 215 §1 et 2	2009/1283/UE L 346 (23.12.2009)
04.08.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	position commune 2006/795/PESC art. 6(1) art. 23(2)	2009/599/PESC L 203 (05.08.2009)
27.07.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 15	2009/573/PESC L 197 (29.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
IRAN			
15.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	art. 215 §1 et 2	2009/1228/UE L 330 (16.12.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran et abrogeant la décision 2008/475/CE	règlement (CE) no 423/2007 art. 15 (2)	2009/1100/CE L 303 (18.11.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2007/140/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	position commune 2007/140/PESC art. 7 (2) art. 23 (2)	2009/840/PESC L 303 (18.11.2009)
IRAQ			
05.03.2009	Modification de la position commune 2003/495/PESC sur l'Iraq	art. 15	2009/175/PESC L 62 (06.03.2009)
I.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
BIÉLORUSSIE			
15.12.2009	Prorogation des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie prévues dans la position commune 2006/276/PESC et abrogeant la position commune 2009/314/PESC	art. 29	2009/969/PESC L 332 (17.12.2009)
06.04.2009	Modification de la position commune 2006/276/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie et abrogeant la position commune 2008/844/PESC	art. 15	2009/314/PESC L 93 (07.04.2009)
RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre des dirigeants de la région de Transnistrie de la République de Moldova	art. 15	2009/139/PESC L 46 (17.02.2009)
OUZBÉKISTAN			
15.12.2009	Abrogation du règlement (CE) n o 1859/2005 instituant certaines mesures restrictives à l'encontre de l'Ouzbékistan	art. 215 §1, art. 301	2009/1227/UE L 330 (16.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II. PESD			
II.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
15.12.2009	Prorogation du mandat du chef de la Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-Herzégovine	art. 38, troisième alinéa décision 2009/906/PESC art. 10 §1	2009/958/PESC MPUE/1/2009 L 330 (16.12.2009)
08.12.2009	Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-et-Herzégovine	art. 28, art. 43 §2	2009/906/PESC L 322 (09.12.2009)
11.11.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 25, troisième alinéa; action commune 2004/570/PESC art. 6	2009/836/PESC BiH/15/2009 L 299 (14.11.2009)
09.06.2009	Modification de l'action commune 2008/124/PESC relative à la mission «État de droit» menée par l'Union européenne au Kosovo, EULEX KOSOVO	art. 14	2009/445/PESC L 148 (11.06.2009)
II.2 AFRIQUE			
04.12.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 38 action commune 2008/851/PESC art. 6	2009/946/PESC ATALANTA/8/2009 L 327 (12.12.2009)
08.12.2009	Modification de l'action commune 2008/851/PESC concernant l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie	art. 28, art. 43 §2	2009/907/PESC L 322 (09.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
17.11.2009	Modification et prolongation de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée- Bissau (UE RSS GUINÉE-BISSAU)	art. 14	2009/841/PESC L 303 (18.11.2009)
23.10.2009	Signature et conclusion de l'accord entre l'Union européenne et la République des Seychelles relatif au statut des forces placées sous la direction de l'Union européenne dans la République des Seychelles, dans le cadre de l'opération militaire de l'Union européenne Atalanta	art. 24	2009/916/PESC L 323 (10.12.2009)
23.10.2009	Signature et application provisoire de l'échange de lettre entre l'Union européenne et la République des Seychelles sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de l'EUNAVFOR à la République des Seychelles, des personnes suspectées d'actes de piraterie ou des vols à main armée, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/877/PESC L 315 (02.12.2009)
19.10.2009	Abrogation de l'action commune 2007/677/PESC relative à l'opération militaire de l'Union européenne en République du Tchad et en République centrafricaine	art. 14	2009/795/PESC L 283 (30.10.2009)
19.10.2009	Modification de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/769/PESC L 274 (20.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
02.10.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/758/PESC ATALANTA/7/2009 L 270 (15.10.2009)
25.09.2009	Nomination du chef de la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/709/PESC art. 8	2009/723/PESC EUSEC/1/2009 L 257 (30.09.2009)
15.09.2009	Mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14, art. 25 troisième alinéa, art. 28 §3 premier alinéa	2009/709/PESC L 246 (18.09.2009)
27.07.2009	Signature et application provisoire de l'accord entre l'Union européenne et la République de Croatie sur la participation de la République de Croatie à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (opération Atalanta)	art. 24	2009/597/PESC L 202 (04.08.2009)
22.07.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/559/PESC ATALANTA/6/2009 L 192 (24.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
25.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/406/PESC relative à la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14	2009/509/PESC L 172 (02.07.2009)
15.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/466/PESC L 151 (16.06.2009)
10.06.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/446/PESC ATALANTA/5/2009 L 148 (11.06.2009)
27.05.2009	Nomination d'un commandant de l'opération de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa	2009/413/PESC ATALANTA/4/2009 L 132 (29.05.2009)
18.05.2009	Modification de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée-Bissau (UE RSS GUINÉE- BISSAU)	art. 14	2009/405/PESC L 128 (27.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
21.04.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §5	2009/369/PESC ATALANTA/3/2009 L 112 (06.05.2009) + addendum L 119 (14.05.2009)
21.04.2009	Acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2	2009/356/PESC ATALANTA/2/2009 L 109 (30.04.2009)
26.02.2009	Échange de lettres entre l'Union européenne et le gouvernement du Kenya sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de la force navale placée sous la direction de l'Union européenne (EUNAVFOR) au Kenya, des personnes soupçonnées d'avoir commis des actes de piraterie qui sont retenues par l'EUNAVFOR et de leurs biens saisis en possession de cette dernière, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/293/PESC L 79 (25.03.2009)
17.03.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/288/PESC ATALANTA/1/2009 L 76 (24.03.2009)
II.3 ASIE / OCÉANIE			
17.11.2009	Modification de l'action commune 2007/369/PESC relative à l'établissement de la Mission de police de l'Union européenne en Afghanistan (EUPOL AFGHANISTAN)	art. 14	2009/842/PESC L 303 (18.11.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
15.12.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 38 action commune 2009/475/PESC art. 9 §2	2009/982/PESC EUJUST LEX/2/2009 L 338 (19.12.2009)
15.12.2009	Nomination du chef de la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 38, troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 11 §1	2009/957/PESC EUPOL COPPS/2/2009 L 330 (16.12.2009)
15.12.2009	Modification de l'action commune 2005/797/PESC concernant la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 28, art. 43 §2	2009/955/PESC L 330 (16.12.2009)
20.11.2009	Modification de l'action commune 2005/889/PESC établissant une mission de l'Union européenne d'assistance à la frontière au point de passage de Rafah (EU BAM Rafah)	art. 14	2009/854/PESC L 312 (27.11.2009)
03.07.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/475/PESC art. 9(2)	2009/596/PESC L 202 (04.08.2009)
11.06.2009	Mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 14	2009/475/PESC L 156 (19.06.2009)
27.05.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens (EUPOL COPPS)	art. 25 troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 12(3);	2009/412/PESC EUPOL COPPS/1/2009 L 132 (29.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
31.07.2009	Prorogation du mandat du chef de la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 25 troisième alinéa; action commune 2008/736/PESC art. 10 §1	2009/619/PESC EUMM GEORGIA/1/2009 L 214 (19.08.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/572/PESC L 197 (29.07.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de la décision 2008/901/PESC relative à une mission d'enquête internationale indépendante sur le conflit en Géorgie	art. 13 §3, art. 23 §1	2009/570/PESC L 197 (29.07.2009)
23.03.2009	Modification de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/294/PESC L 79 (25.03.2009)
III. INSTITUTIONNALISATION DE LA PESD: AGENCE EUROPÉENNE DE DÉFENSE, INSTITUT D'ÉTUDES DE SÉCURITÉ, CENTRE SATELLITAIRE ET COLLÈGE EUROPÉEN DE SÉCURITÉ ET DE DÉFENSE			
10.11.2009	Modification de l'action commune 2001/555/PESC relative à la création d'un centre satellitaire de l'Union européenne	art. 14	2009/834/PESC L 297 (13.11.2009)
14.09.2009	Règlement du personnel du Centre satellitaire de l'Union européenne	action commune 2001/555/PESC action commune 2006/998/PESC art. 9, paragraphe 3	2009/747/PESC L 276 (21.10.2009)
IV. REPRÉSENTANTS SPÉCIAUX DE L'UNION EUROPÉENNE			
IV.1 AFGHANISTAN/PAKISTAN			
15.06.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Afghanistan et le Pakistan et abrogeant l'action commune 2009/135/PESC	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/467/PESC L 151 (16.06.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en Afghanistan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/135/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.2 ANCIENNE RÉPUBLIQUE YUGOSLAVE DE MACÉDOINE (ARYM)			
15.09.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/706/PESC L 244 (16.09.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/129/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.3 ASIE CENTRALE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Asie centrale	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/130/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.4 BOSNIE-HERZÉGOVINE			
11.03.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/181/PESC L 67 (12.03.2009)
IV.5 CAUCASE DU SUD			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Caucase du Sud	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/133/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.6 GÉORGIE			
15.12.2009	Modification de l'action commune 2009/131/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 28, art. 31(2), art. 33	2009/956/PESC L 330 (16.12.2009)
27.07.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/571/PESC L 197 (29.07.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/131/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.7 KOSOVO			
07.08.2009	Modification de l'action commune 2009/137/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/605/PESC L 206 (08.08.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/137/PESC L 46 (17.02.2009) + Rectificatif L 91 (03.04.2009)
IV.8 PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le processus de paix au Moyen-Orient	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/136/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.9 RÉGION DES GRANDS LACS AFRICAINS			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la région des Grands Lacs africains	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/128/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.10 RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en République de Moldavie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/132/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.12 SOUDAN			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Soudan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/134/PESC L 46 (17.02.2009)
V. NON-PROLIFÉRATION			
22.12.2009	Soutien d'activités de l'Union européenne visant à promouvoir auprès des pays tiers le contrôle des exportations d'armements et les principes et critères de la position commune 2008/944/PESC	art. 26(2) et art. 31(1)	2009/1012/PESC L 348 (29.12.2009)
27.07.2009	Soutien des activités de l'OIAC dans le cadre de la mise en oeuvre de la stratégie de l'UE contre la prolifération des armes de destruction massive	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/569/PESC L 197 (29.07.2009)
19.01.2009	Soutien d'activités de l'UE visant à promouvoir auprès des pays tiers le processus d'élaboration d'un traité sur le commerce des armes, dans le cadre de la stratégie européenne de sécurité	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/42/PESC L 17 (22.01.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
VI. LUTTE CONTRE LE TERRORISME			
22.12.2009	Modification du règlement (CE) no 881/2002 instituant certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités liées à Oussama ben Laden, au réseau Al-Qaida et aux Taliban	art. 215 §2	2009/1286/UE L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise à jour de la liste des personnes, groupes et entités auxquels s'appliquent les articles 2, 3 et 4 de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme	art. 29	2009/1004/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise en oeuvre de l'article 2, paragraphe 3, du règlement (CE) n o 2580/2001 concernant l'adoption de mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le terrorisme, et abrogeant le règlement (CE) n o 501/2009	règlement (CE) no 2580/2001 art. 2 §3	2009/1285/UE L 346 (23.12.2009)
15.06.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2009/67/PESC	art. 15 et 34	2009/468/PESC L 151 (16.06.2009) + Corrigendum L 353 (31.12.2009)
26.01.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2008/586/PESC	art. 15 et 34	2009/67/PESC L 23 (27.01.2009)
VII. SECURITÉ			
30.11.2009	Conclusion de l'accord entre l'Australie et l'Union européenne sur la sécurité des informations classifiées	art. 24	2010/53/PESC L 26 (30.01.2010)
16.03.2009	Conclusion de l'accord entre l'Union européenne et Israël sur les procédures de sécurité pour l'échange d'informations classifiées	art. 24	2009/558/PESC L 192 (24.07.2009)
PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
27.10.2009	Accueil temporaire de certains Palestiniens par des États membres de l'UE	art. 15	2009/787/PESC L 281 (28.10.2009)

Appearances by representatives of the Council in the European Parliament in the field of CFSP/ESDP in 2009

I. Appearances by the Presidency:

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
1	19.02	Formal sitting with President Klaus	Mini Plenary, Brussels
2	14.01	PM Topolánek on the priorities of the CZ Pcy	EP Plenary, Strasbourg
3	25.03	PM Topolánek on the results of the Spring European Council	EP Plenary, Strasbourg
4	06.04	PM Topolánek and DFM Kohout	ACP-EU JPA, Prague
5	15.07	PM Fischer on results of CZ Pcy and the European Council	EP Plenary, Strasbourg
6	14.01	FM Schwarzenberg on the situation in the Middle East/Gaza	EP Plenary, Strasbourg
7	20.01	FM Schwarzenberg on the CFSP priorities of the CZ Pcy	AFET, Brussels
8	17.03	FM Schwarzenberg	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
9	18.04	FM Schwarzenberg	66th EP/US Congress Transatlantic Legislators' Dialogue, Prague
10	22.04	FM Schwarzenberg - during the vote on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
11	16.12.08	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
12	14.01	VPM Vondra on the Gas supply to the EU by Ukraine and Russia	EP Plenary, Strasbourg
13	14.01	VPM Vondra on the situation in the Horn of Africa	EP Plenary, Strasbourg
14	14.01	VPM Vondra on relations between the EU and Belarus	EP Plenary, Strasbourg
15	14.01	VPM Vondra on commemoration of Srebrenica	EP Plenary, Strasbourg
16	03.02	VPM Vondra on resettlement of Guantánamo prisoners	EP Plenary, Strasbourg
17	03.02	VPM Vondra on alleged use of European countries by the CIA for the transport and illegal detention of prisoners	EP Plenary, Strasbourg
18	04.02	VPM Vondra on Kosovo	EP Plenary, Strasbourg
19	04.02	VPM Vondra on consular protection of EU citizens in third countries	EP Plenary, Strasbourg
20	18.02	VPM Vondra on the Barcelona Process -Union for the Mediterranean	Mini Plenary, Brussels
21	11.03	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
22	11.03	VPM Vondra on Croatia, Turkey and FYROM progress reports 2008	EP Plenary, Strasbourg
23	11.03	VPM Vondra on the mandate of the ICT for the former Yugoslavia	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
24	25.03	VPM Vondra on transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
25	25.03	VPM Vondra on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
26	25.03	VPM Vondra on EU-Belarus dialogue	EP Plenary, Strasbourg
27	25.03	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
28	01.04	VPM Vondra on a recommendation to the Council on the new EU-Russia agreement	Mini Plenary, Brussels
29	05.05	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
30	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on the situation in Moldova	EP Plenary, Strasbourg
31	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Western Balkans	EP Plenary, Strasbourg
32	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Non-proliferation	EP Plenary, Strasbourg
33	27.01	DFM Kohout on the results of GAERC (26-27/1)	Extraordinary AFET
34	24.02	DFM Kohout on the results of GAERC (23-24/2)	AFET, Brussels
35	25.02	DFM Kohout	1st Northern Dimension Forum, Brussels
36	17.03	DFM Kohout on the results of GAERC (16-17/3)	Extraordinary AFET, Brussels
37	28.04	DFM Kohout on results of GAERC (27-28/4)	Extraordinary AFET, Brussels
38	06.05	DFM Kohout on UN Conference on Racism	EP Plenary, Strasbourg
39	06.05	DFM Kohout on Human Rights in the world 2008	EP Plenary, Strasbourg
40	07.05	DFM Kohout	High-Level Contact Group for the relations with the Turkish Cypriot Community, Strasbourg
41	21.01	Director General for EU Countries, Burianek , CZ MFA	11th EP-BiH IPM, Brussels
42	21.01	COHOM chair Dlouha on the priorities of the CZ Pcy in the area of Human Rights	DROI, Brussels
43	29.01	PSC chair Amb. Sramek on the priorities of the CZ Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels
44	10.02	COHOM chair Dlouha on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
45	11.02	CZ Dep. Military Representative to the EU Pavel , CZ Perm. Rep.	EP-Afghanistan IPM, Brussels
46	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Georgia PCC, Brussels
47	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Russia PCC, Brussels
48	23.02	Ambassador Kuhnl	EU-Croatia JPC, Zagreb
49	24.02	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Ukraine PCC, Brussels
50	16.03	COARM chair Ms Sequensova	SEDE
51	19.03	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	16th EP-Albania IPM, Tirana
52	25.03	DG Karfik , Section for Non-European Countries and Development Cooperation, CZ MFA	EU-Chile JPC in Strasbourg
53	26.03	Chair of EEA/EFTA WG Soukupova	EEA JPC
54	31.03	DG Secka , EU Section, CZ MFA	EU-FYROM JPC, Brussels
55	31.03	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Turkey JPC, Brussels
56	31.03	Head of External Relations Unit Fajkusova , CZ Perm. Rep.	EU-Mexico JPC, Brussels
57	06.04	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	2nd EP/Kosovo IPM, Pristina
58	07.04	Ambassador of Poland in Armenia, Knothe	EU-Armenia PCC, Yerevan
59	08.04	Ambassador Hrda , DG, Cabinet of the Minister, MFA	EuroLat JPA, Madrid
60	16.04	COHOM chair Dlouha on the Human Rights policies towards Russia and China	DROI, Brussels
61	15.07	PM Reinfeldt on presentation of the SE Pcy programme	EP Plenary, Strasbourg
62	07.10	PM Reinfeldt on results of the referendum in Ireland	Mini Plenary, Brussels
63	11.11	PM Reinfeldt on the outcome of the European Council incl. the mandate and attributions of the President of the European Council and of the High Representative/vice-president of the Commission, as well as the structure of the new Commission	Mini Plenary, Brussels
64	16.12	PM Reinfeldt on the results of the European Council and the SE Pcy	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
65	24.02	FM Bildt in preparation of the SE Pcy	AFET, Brussels
66	15.07	FM Bildt on Iran	EP Plenary, Strasbourg
67	15.07	FM Bildt on China	EP Plenary, Strasbourg
68	15.07	FM Bildt on Honduras	EP Plenary, Strasbourg
69	21.07	FM Bildt on presentation of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
70	25.11	FM Bildt on the enlargement strategy 2009 concerning the countries of the Western Balkans, Iceland and Turkey	EP Plenary, Strasbourg
71	25.11	FM Bildt on a political solution with regard to the piracy off the coast of Somalia	EP Plenary, Strasbourg
72	10.12	FM Bildt on the results of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
73	17.11	MoD Tolgfors on SE Pcy programme in the field of ESDP	AFET, Brussels
74	16.09	Minister for Europe Malmström on EU strategy for the Baltic Sea area	EP Plenary, Strasbourg
75	16.09	ME Malmström on the EC/Tajikistan PCA	EP Plenary, Strasbourg
76	20.10	ME Malmström on Democracy building in external relations	EP Plenary, Strasbourg
77	21.10	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
78	21.10	ME Malmström on EEAS	EP Plenary, Strasbourg
79	21.10	ME Malmström on Transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
80	04.11	ME Malmström on the results of GAERC	AFET, Brussels
81	11.11	ME Malmström on EU-Russia Summit	Mini Plenary, Brussels
82	25.11	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
83	15.12	ME Malmström on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
84	15.12	ME Malmström on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
85	15.12	ME Malmström on the situation in Georgia	EP Plenary, Strasbourg
86	16.12	ME Malmström on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg
87	16.12	ME Malmström on Belarus	EP Plenary, Strasbourg
88	16.12	ME Malmström on Violence in the Democratic Republic of Congo	EP Plenary, Strasbourg
89	08.07	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau
90	31.08	COHOM Chair Hammar-skjöld on presentation of the SE Pcy priorities in the field of human rights	DROI, Brussels
91	07.09	PSC chair Amb. Skoog on presentation of the SE Pcy programme in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
92	15.09	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (14-15/9)	AFET, Strasbourg
93	30.09	Amb. for Human Rights, Nordlander on EU human rights dialogues ("in camera")	DROI, Brussels
94	06.10	ACP Chair Sohlström on state of play in the negotiations for the 2nd revision of the Cotonou Agreement	DEVE, Brussels
95	06.10	COAFR Chair Ndisi on the situation in Mauritania	DEVE, Brussels
96	14.10	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Israel + Palestinian delegations
97	15.10	Ambassador Winberg , SE MFA	SEDE Workshop: "Anti-Personnel Landmines: achievements and practices a decade after the 1997 Mine Ban Treaty", Brussels
98	15.10	COEST co-chair Hagström	Belarus delegation
99	15.10	COEST co-chair Fredriksson	Russia delegation
100	03.11	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA	EMPA, Brussels
101	03.11	Euromed Coordinator Ambassador Carlsson	EMPA, Brussels
102	04.11	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Maghreb delegation
103	09.11	COTRA Chair Brodén	32nd EP-Canada IPM
104	11.11	COEST Chair Hagström	7th EU-Kyrgyzstan PCC
105	12.11	COASI Chair Ozaki-Macias	7th EP/Malaysia IPM
106	16.11	Deputy PSC amb. Hartzell on the situation in Somalia	SEDE, Brussels
107	18.11	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (16-17/11)	AFET, Brussels
108	30.11	COHOM Chair Hammar skjöld on the results of the SE Pcy Programme in the field of human rights	SEDE, Brussels
109	30.11	Amb. for Human Rights, Nordlander on the results of the Pcy Programme on Human Rights	DROI, Brussels
110	02.12	SE Ambassador to Armenia and Azerbaijan, Aden	10th EU-Azerbaijan PCC
111	09.12	Counsellor Lärke , SE Perm. Rep	Delegation to the EU-Turkey JPC
112	10.12	PSC chair, Amb. Skoog on results of the SE Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
113	16.12	PSC chair, Amb. Skoog on the Foreign Affairs Council Conclusions (8/12) on the Middle East Peace Process	AFET WG on Middle East, Strasbourg
114	16.12	Swedish Ambassador to the Council of Europe, Sjögren	3rd EP-Serbia IPM

II. Presidency appearances as part of the 2006 I.I.A. (joint consultation meetings on the financing of CFSP)⁷²:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.02	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
2	02.04	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
3	22.07	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
4	07.10	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
5	02.12	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP

III. SG/HR Solana/ HR Ashton (from 1/12):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

EP- appearances:

1	18.02	SG/HR Solana on role of the EU in the Middle East + joint Debate on CFSP, ESS/ESDP and NATO	Mini Plenary, Brussels
2	17.03	SG/HR Solana	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
3	02.12	HR Ashton - exchange of views	AFET, Brussels
4	15.12	HR Ashton on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
5	15.12	HR Ashton on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
6	16.12	HR Ashton on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg

⁷² Minimum five meetings per year required according to the 2006 I.I.A. OJ C 139, 14.06.2006, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

Special Committee meetings⁷³:

7	29.04	SG/HR Solana meeting with the EP Special Committee on access to classified documents	JL
---	-------	---	----

Meetings with EP President:

8	05.03	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	EP
9	18.06	SG/HR Solana meeting with EP President Pöttering	JL
10	07.09	SG/HR Solana meeting with EP President Buzek	EP

IV. Informal working lunches between members of the PSC and AFET, SEDE and DROI chairs:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	10.02	Informal PSC lunch with AFET, SEDE and DROI chairs	JL
2	06.10	Informal PSC lunch with new AFET, SEDE and DROI chairs	JL

V. European Union Special Representatives (EUSRs):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.01	EUSRs Semneby and Morel on the South Caucasus and the crisis in Georgia	AFET, Brussels
2	19.01	EUSR Fouéré on FYROM	AFET, Brussels
3	21.01	EUSR (and HR) Lajčák on Bosnia and Herzegovina's progress towards European integration	11th EP-BiH IPM, Brussels
4	11.02	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
5	01.09	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
6	06.10	EUSR Sequi on Afghanistan/Pakistan	AFET, Brussels

⁷³ OJ C298, 30.11.2002, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
7	11.11	EUSR Semneby	Enlarged bureau of AFET + Delegation for relations with Armenia, Azerbaijan and Georgia
8	24.11	EUSR Otte	AFET WG on Middle East, Strasbourg

VII. European Union Military Committee (EUMC):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	03.09	Chairman of the EUMC General Bentegat	SEDE, Brussels

VIII. Senior Council Secretariat officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	20.01	PR on non-proliferation of WMD Giannella on the use of EC air safety regulations to reduce the number of air cargo companies involved in arms trafficking	DEVE, Brussels
2	29.01	Counter-Terrorism Coordinator de Kerchove on fight against terrorism	SEDE, Brussels
3	09.02	Policy Unit Director Schmid on cyber security	SEDE, Brussels
4	10.02	PR for Human Rights Kionka on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels
5	10.02	PR on non-proliferation of WMD Giannella on non proliferation issues and arms exports control	SEDE, Brussels
6	16.03	Director DG E VIII Arnould on EUFOR/CHAD and Athena financing	SEDE, Brussels
7	08.07	DG Cooper on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau, Brussels
8	31.08	PR for Human Rights Kionka on the SE Pcy human rights priorities	DROI, Brussels
9	07.09	PR on non-proliferation of WMD Giannella	SEDE, Brussels
10	30.09	Civil OpsCdr Klompenuwer on civilian ESDP missions	SEDE, Brussels
11	13.10	DG Cooper on Bosnia-Herzegovina ("in camera")	AFET WG on the Western Balkans + AFET coordinators
12	04.11	DG Cooper ("in camera")	Iran delegation

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
13	16.11	Ops Cdr Admiral Hudson on EUNAVFOR ATALANTA	SEDE jointly with TRAN and PECH
14	16.11	PR for Somalia Joana on Somalia	SEDE, Brussels
15	01.12	CMPD Deputy DG Arnould on CSDP - current issues	SEDE, Brussels

IX. Other senior officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	01.12	EDA Chief Executive Weis on activities of the EDA	SEDE, Brussels

X. Official EP visits to ESDP missions/operations in theatre or OHQ:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	09.01	SEDE and TRAN visited OHQ EU NAVFOR ATALANTA	Northwood, UK
2	24-27.02	SEDE visited EUMM Georgia	Georgia

XI. Official EP visits to Council Agency Headquarters:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.03	SEDE visited EDA	Brussels
2	03.12	SEDE visited SATCEN	Torrejón, Spain

CFSP budget 2009 - commitment appropriations

Actions financed in 2009:

19.0301 Monitoring and implementation of peace and security processes	€
2009/294/CFSP EUMM Georgia	2.100.000,00
2009/572/CFSP EUMM Georgia (prolongation until 14 September 2010, € 12.500.000)	9.000.000,00
2009/854/CFSP EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah)	1.120.000,00
19.0302 Non-proliferation and disarmement	
2008/974/CFSP Support for the Hague Code of Conduct	1.015.000,00
2008/858/CFSP Support of the Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC)	1.400.000,00
2009/42/CFSP Support on EU activities - Arms Trade Treaty (UNIDiR)	836.260,00
2008/230/CFSP EU code of conduct on arms export - Sweden	116.500,00
2009/569/CFSP Support for OPCW activities - EU Strategy against Proliferation of WMDs	2.110.000,00
19.0303 Conflict resolution and other stabilisation measures	
2009/444/CFSP EULEX Kosovo (prolongation until 14 June 2010)(100 + 15.8 Mio)	115.835.118,00
2009/475/CFSP EUJUST LEX Iraq	10.800.000,00
2009/509/CFSP EUSEC DR Congo (1 October 2009 - 30 September 2010)	10.900.000,00
19.0305 Preparatory and follow-up measures	
Audit of AMM accounts	21.950,00
Purchase of equipment for preparatory measures	19.000,00
19.0306 European Union Special Representatives	
2009/128/CFSP EUSR African Great Lakes	1.425.000,00
2009/134/CFSP EUSR Sudan	1.800.000,00
2009/129/CFSP EUSR fYROM	305.000,00
2009/706/CFSP EUSR fYROM (prolongation until 31 March 2010)	263.000,00
2009/137/CFSP EUSR Kosovo	645.000,00
2009/605/CFSP EUSR Kosovo (budget increase)	102.000,00

2009/130/CFSP EUSR Central Asia	998.000,00
2009/132/CFSP EUSR Moldova	1.280.000,00
2009/136/CFSP EUSR Middle East Process	1.190.000,00
2009/133/CFSP EUSR South Caucasus	2.510.000,00
2009/131/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	445.000,00
2009/956/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	72.000,00
2009/135/CFSP EUSR Afghanistan - 2009/467/EUSR Afghanistan and Pakistan	2.830.000,00
2009/181/CFSP EUSR in Bosnia and Herzegovina	3.200.000,00

19.0307 Police Missions

2008/643/CFSP EUPOL Afghanistan (€ 64.000.000)	19.000.000,00
2009/445/CFSP EUPOL Afghanistan (extension until 30 May 2010)	17.400.000,00
2008/890/CFSP EUPM BiH (€12.400.000)	6.581.172,00
2009/906/CFSP EUPM BiH (€14.100.000 - prolongation until 31 Dec 2010)	14.100.000,00
2009/841/CFSP EU SSR GUINEA-BISSAU (prolongation until 31 May 2010)	1.530.000,00
2009/769/CFSP EUPOL RD Congo (extension until 30 June 2010)	5.150.000,00
2009/955/CFSP EUPOL COPPS (extension until 31 Dec 2010)	6.650.000,00